

טנקים

ביטאון עמוות יד לשריון ■ גלילון מס' 13

תשס'ה'תס'ב, אוקטובר 2001 ■ 15 ש"ח

ה"אביר" שהוליד את המרכבה ■ מבצע "טופת" – הלקחים עוד בתוקף
נתי גולן – דבקות במשימה ללא תנאי ■ הכלב בעמידה ושילובו בשריון

בכל שבוע החלום הזה יכול להיות שלך.

בכל שבוע יש זוכה ב- 1,500,000 ₪
זוכה ברכב שטח סובארו פורסטר טורבו
ועוד עשרות אלפי זוכים בפרסים שונים.

 SUBARU
FORESTER

הפרס השני
בתכנית המנויים

להצטרף לתוכנית המנויים
פנו לנוקודות המכירה של מפעל הפיס
או חייגו לטלפון: 03-6940177
או הכנסו לאתר www.pais.co.il

תוכן

- 4 מבצע "תופת" למי? ■ אל"ם (מיל') בני מיכלסון
- 7 אלה האחים שלי ■ חיים חפר
- 13 קוראים מגיבים
- 21 מוזיאון הלוחם היהודי במלחמת העולם השנייה ■ אסא כשר
- 22 ה"אביר" שהוליד את טנק המרכבה ■ ש"ן
- 30 פארק עוצבות השריון בלטרון ■ תא"ל (מיל') מנשה נuber
- 32 השריון לומד מן העבר ונערך לעתיד ■ תא"ל אביגדור קלין
- 33 אני שרירני גאה ■ תא"ל אודי שני
- 34 נתן גולן - דביבות במטרה ללא תנאי ומנהיגות בקרב ■ ש"ן
- 38 כפירי ארויות בחטיבה "כפירים" ■ אל"ם (מיל') שאול נגר
- 42 תעודות זהות: חטיבת "עוז" ■ סא"ל (mlin) דר' עמידר ברזון
- 43 אנדרטאות "עוז" ■ אלה שקמו, אלה שהיו צדיקות לקום - אסא כשר
- 44 מלחמה זיכרון בסכסוך הישראלי-ישראלי ■ תא"ל (mlin) מנחם שמיר
- 48 ושבו בנים לגבול ■ שלוי ספרו-נבו
- 50 לחימה מול מדינה מעירית (אורובנית) ■ תא"ל (mlin) גدعון אבידור
- 56 הכלב בעתיד ושילובו בשוריון ■ אל"ם דידי בן יואש
- 59 אורה"ב התעורה למלחמה - לפני 60 שנה ■ רס"ן (mlin) מיכאל מס
- 63 מבט על אחר עמותת "יד לשוריון" בלטרון ■ תא"ל (mlin) יצחק רבין
- 68 פותחים מדף - סקירת ספרות צבאית ■ דברי בורגר
- 69 אתרי שוריון באינטראקטיב ■ דברי בורגר
- 69 שיר: אהוי הצער יהודה ■ אהוד מנור
- 71 שוריון בכותרות ■ אל"ם (mlin) יעקב צור

ישראלן

ביטאון עמותת יד לשוריון ■ גיליון 13
תש"י התשס"ב, אוקטובר 2001 ■ 15 ש"ח

דבר העורך

הריגעה עם הפלשתינים ואירגוני המחלבים איננה נראית עמוק. הסכוסן איתם, שלא לומר הלחימה, נמשך עוד משנות ה-60-'70 של המאה הקודמת. פחות משנה לאחר מלחמת ששת הימים יצא צה"ל למבצע נגד המחלבים שקבע להם אחיזה בולטות בעירה כראמה שבידן. מבצע זה שנקר א"ת "תופת" לא השיג בטוח הארוך את מטרתו ואילו המחלבים בתעמלותם, למורת הפגיעה הקשה, הציגו זאת כניצחון מוחיר על צה"ל. הלחכים מבצע זה עדין במקוף. מכל מקום המשווין היה וודנו להק' חיוני ובלחני פרד של הביטחון השוטף והלחימה במחלבים. על כך בכתבה נרחבת של אל"ם בני מיכלסון.

שנים לא מעטות שיווע חיל השוריון לטנקים חדשים וחדים וכאשר עמד החלום להציגם בדמות טנק כי'פטיין בריטיים, פאר היצירה של שלבי שנות ה-60', התברר כי פשוט ורימו אותנו. אבל מעז' (ומצא) יצא מתוק בדמות טנק המרכבה כחול-לבן. ה策ות שעסוק בפיתוח ובינויו הציג את המעשה.

בזה"ל כשגרה מתחלפים הדורות. כפירי האירות של חטיבת "כפירים" - חיליל פלוגת סיור המיחודה - הם העושמים עתה יום ולילה בביטחון השוטף באזרע המרכז. הילכו לראות ולשותם אותם והסיפור לפניכם. כשהיארע פיגוע המוני בארה"ם, לא במגדלי התאומים אלא בפרל-הרבור לפני 60 שנה, נعواורה ארה"ב ובונסלה למלחמות העולם ה-2 בעוצמה ובקצב שלא היה כמווהו מעולם ולבסוף הובילה את ניצחון ועלות הברית על הנאצים. מיכאל מס מביא את הסיפור המדמה של יצור הטנקים ההמוניים בארה"ב עם האוצרות למלחמות.

תא"ל נתן גולן היה מ"פ מיליארים בדרגת סגן, בלחימה ברמת הגולן, במלחמות ששת הימים. תוך זמן קצר הפך מכורח הנסיבות למג"ד בפועל, הפגין דביבות עילאיות במשימה שאותה בצעע עד תום, על אף פציעותיו, וככה לאחר מכון בעיטור הגבורה. סייפוו לפניכם. הידעתם כי בעתיד ישולב כלב מודרני בלחימת השוריון? לא נגלה זאת כאן. קראו נא בעצמכם. ועוד בוגיון המדרורים הרגילים להנתכם.

שלכם,
אל"ם רמי רמי

המערכת

עיצוב ועריכה גروفית:
סטודנט אירה קרן

עוריך הראשי:

אל"ם (mlin) שאול נגר

חברי המערכת:

תא"ל (mlin) יצחק רבין

אל"ם (mlin) בני מיכלסון

אל"ם (mlin) מנשה

(מנש) גולדבלט

רס"ן (mlin) מיכאל מס

רס"ן טלי מלכה

ענבל שיינפלד

סגן גלעד רייננברג

צילומיים:
יחידת ההסתיטה לטרון: רב"ט דותן גואטה,
רב"ט תhilah שרון, טור' יובל רון, טור'
עדי משה
 כתבות המערכת:
עמותת השוריון, לטרון ד"ג שמשון 99762,
טל' 08-9255186 פקס: 08-9255268
דו"ר אלקטורי: latrun@interpage.co.il
כתובתנו באינטרנט: www.arcm-latrun.org.il

מבצע "תופת"

- למי?

ב-21 במרץ 1968, פחות משנה לאחר מלחמת ששת הימים, עתנה יצא צה"ל עטוף תחילת מונח בלתי מעורער, נקלע אותו צה"ל למבצע מביר גדר המחלבים בעירה 'בראה' מעריך לנهر הירדן, סמוך לצפון ים המלח. כוחות צנחים ושריון הנזודים בכוחות הנדסה וארטילריה ובסיוע אויר, פשטו עם שחר וחציו את הירדן. בערבו של יום ובחשכה יצא אחורי הכוחות של צה"ל לאחר שספגו 28 הרוגים, 90 פצועים ו-3 נעדרים ומספר טנקים שהושארו בשטח. אונס היו למחבלים 156 הרוגים ו-128 שנלכדו והובאו לאرض, ועוד 84 הרוגים לצבא ירדן, אך התוצאה הכללית הייתה צורבת בטעות. גם היום, כעבור יותר מ-33 שנה, נלחמים במחלבים ומתברר שיש לךים מאד שלא נס ליחם.

אל"ם (מיל') בני מיכלסון *

על אופנו, התערבותו הלא צפואה של צבא ירדן ויתרונו הטופוגרפי גרמו לצה"ל אבדות כבדות. למרות הפקודה לנתק מגע בצוורים, התארכה הנסיגה בגליל ניסיונות כושלים לחיל צלי רכב פגועים. אחורי ההיילים עזבו סמוך ל-9 בערב, בתום יום הקרב הקבד היו לצה"ל כאמור 28 הרוגים, 90 פצועים, שלושה הוכרזו נעדרים ומוטס של חיל האוויר שנפגע ונפל בשטח ישראלי. בעומקם החיגו אנשי הפת"ח את קרב 'בראה' ניצחון מהיר של המחלבים על צה"ל.

מהם לפעול בשטח ישראל למשך הזמן הארוך ביותר שניין להשיג, ובמיוחד לקראת יום העצמאות הקרוב ובא. התוכניות לפועלות אושרו במטכ"ל עוד באוטו התקופה שבין 16 בפברואר לבני 18 במרץ 1968 ביצעו המחלבים 37 פעולות, שבין נהרגו 6 ישראליים ו-60-65 מחלבים נהרגו. כ-50 מחלבים נרצחו בעקבות הפגיעה באוטובוס (פעולות אלה). התלמידים הוחלט במטה הכללי לאשר את התוכניות של פיקוד המרכז ושל מפקדת גיוסות השירין ולעורך פשיטות משוריינות 'בראה' (מבצע "תופת" וב'אפיק' (מבצע "אסוטא"). סירת הצנחים בפיקוד מתן וילנאי ופלוגת הנגדה של הצנחים בפיקוד יצחק מדרבי. לפני הפשיטה הטילו מטוסי מטוסי חיל האוויר כורוזים על העיירה וגרמו מנosa גדולה של המחלבים ובהם מפקד הפת"ח, יאסר ערפאט, שהצליח להימלט

תפקיד המבצע

ב-18 במרץ 1968 עלה אוטובוס של תלמידים על מוקש באזר א-אר-אורה סמוך לאילת. בפיגוע נהרגו 2 מבוגרים ונפצעו 26 תלמידים. (קדום לנו, בתקופה שבין 16 בפברואר לבני 18 במרץ 1968 ביצעו המחלבים 37 פעולות, שבין נהרגו 6 ישראליים ו-60-65 מחלבים נהרגו. כ-50 מחלבים נרצחו בעקבות הפגיעה באוטובוס (פעולות אלה). בעקבות הפגיעה במטוסים הוחלט במטה הכללי לאשר את התוכניות של פיקוד המרכז ושל מפקדת גיוסות השירין ולעורך פשיטות משוריינות 'בראה' (מבצע "תופת" וב'אפיק' (מבצע "אסוטא"). העיירה 'בראה' שבירדן, כ-20 ק"מ מצפון לים המלח, שימשה בסיס של ארגון הפת"ח. 'אפיק' הוא כפר בדרום ים המלח. והוא אלה שני המבצעים הגדולים ביותר שערך צה"ל מאז מלחמת ששת הימים והם נעשו להוכחות ארגוני המחלבים ולמנועו

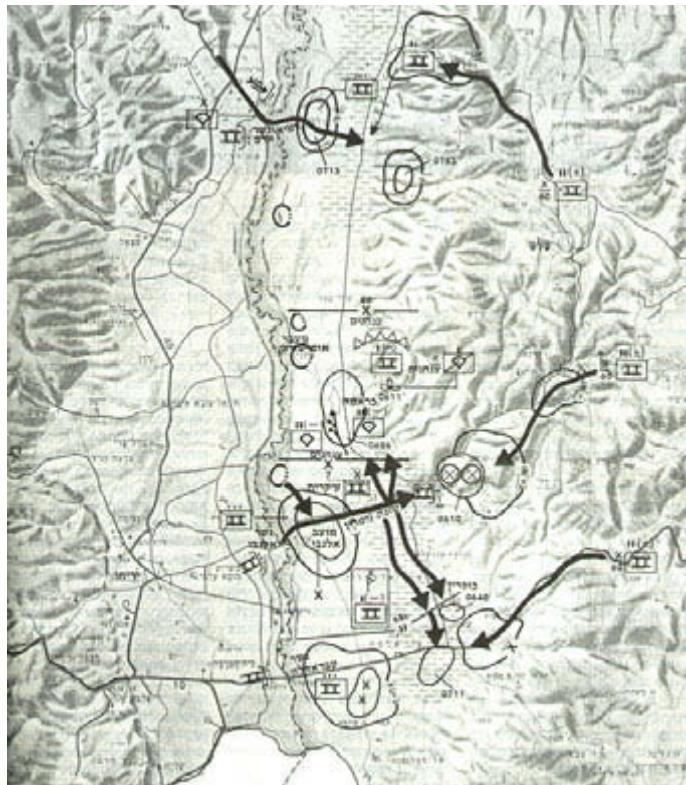
הנדסה וגדרות נ"מ. עוצמת הדיוויזיה כלהה 105 טנקים (פטון אט-48 ו-אט-47), 88 קני חת"ם 54) של 25 לטראות, 18 של 105 מ"מ אט-52 מתנייע, 8 של 155 מ"מ לונג-טום, 8 של 203 מ"מ; 18 מרגמות 107 מ"מ, 24 רק"ם נ"מ אט-42 (ו-עוד 24 מ"ק"ים נ"מ בני 4 קנים 12.7 מ"מ אט-55). על הדיוויזיה פיקד מירן-גנאל משה האדייסה. בנוסך לכוחות אלה הובל בגב ההר כוח עתודה שהיה עתיד להיות מופעל על עבר הרים לפיה החלטת המפקד. כוח זה הורכב ממחטיבת שריון מס' 60 שנחלקה לשולשה צוותים גדודים משוריינים. בכל צוות היו שתי פלוגות טנקים, פלוגות חרמ"ש, סוללת חת"ם מתנייע אט-52 ומחלקת חח"ן. החוטאים הוצבו באוד-סיר להתקפות נגד ביציר מעדי, השני בוואד-סיר להתקפות נגד ביציר שונת-נימרין והשלישי בנעוריו להתקפות נגד ביציר כופרין. גדר החת"ם הכבד של הדיביזיות היה פורס על כל גורה (סוללה בכופרין, שתי סוללות בעירא וסוללה בצביה) והווגן על-ידי גדרות הנ"מ הדיביזיוני.

התארגנות המחבלים בכראמה

העירייה כראמה נמצאת כ-4 ק"מ מזרחית לירדן וכ-5 ק"מ מצפון גשר אלג'ני – שונת נימרין. מספר תושביה היה כ-20,000. בתקופת המבצע נשארו בעיריה רק כמה מאות תושבים וכן 900 לוחמים של ארגוני המחבלים ובעיקר "אל פתח", אשר בסיסו הראשי הועבר לא כבר מבסס אל-האמה שבஸוריה לכראמה. כן היה בכראמה בסיס גדול של "החזית העממית לשחרור פלסטין" ונמצאו שם גם שאר חיליל' גדור קומנדנו 141 המצרי, אשר הועברו לאחר מלחמת ששת הימים לסוריה ומשם לירדן. ארגוני המחבלים ובראשם "אל פתח" שלטו בכראמה שליטה מוחלטת. העירה שימשה להם מפקדה, בסיס דרכאה, בסיס אספקה ובבסיסים יצאה מפקדה, בסיס דרכאה, בסיס אספקה ונשאר מרווחם.

מבצע כראמה - קרבות קשה ונגקב מודם (צילומים: שמואל שחם)

מפת מלחץ הקרבנות

המודיעין הירدني מתריע

מצפון לדרום: רוחבה נע בין 10 ק"מ ל-30 ק"מ ואורכה כ-50 ק"מ. ממזרח לירדן בין גבעות החוויאר לבין הרי עמון משתרע כיכר הירדן המזרחיית המכונה בערבית העיר. אזור זה רוחבו ע"ז בין 15 ק"מ באזורי בית הערבה – כופרין לבין ק"מ אחד באזורי דמיה – אל-מצרים. מרחב כcar כביש המזרחי המזרחי (הע'ו) היה מרחב החלימה העירקי במיצרי כראמה. המבצע נערך כאמור ב-21 במרץ, הינו בסוף עונת החורף, כאשר האזור כלו קשה מאד לתנועות רק"ם זהה. הקרע שעיירה חרסית ועליה שכבות גבס הופכת לבתיה עבירה כבר לאחר שפתחו גבש הופכת לבתיה ובפתח, והפיכת הוא הציע להם להפסיק את פעילותם לזמן מה ולסגת לעומק שטח ירדן. הוא אף ייעץ להם להיגש עם רטט"ל צבא ירדן כדי לסייע את דעתו בנושא. ב-18 במרץ נפגשו ראשי "אל פתח" עם רטט"ל צבא ירדן וזה הזירם שנית מפני פעוליה הישראלית ההפוכה בימים הקרובים. הוא אף ביקש לשמעו אם החליטו להישאר ולהלחים או לסתור לתקף שטח ירדן. שני מנהיגי המחבלים השיבו כי ישארו וילחמו, ובאותו יום עצמו שבו ל'כראמה' והשתתפו באסיפות מפקדי הכוחות שבה והוחלט להילחם נגד כוחות ח'ל. ראשי הצבא הירני לא וואו כאמור החלטה זו באחדה, אולם בלילה ברירה נכנס הצבא הירני ב-18 מרס לכוונות עליונה.

האויב

לאחר מלחמת ששת הימים שיקם עצמו הצבא הערבי הירני והתארגן מחדש. בגורת הפעולה של מערכת כראמה הייתה ערכוה דיוויזיית ח'יר מוגברת מס' 1. הכוחות שהוכפפו לדיוויזיה במבנה ח'יר כללו שלוש חטיבות ח'יר, חטיבת שריון אחת, חטיבת מוכנות אחת, גדר טנקים, שלושה גדרות חת"ם כבד, גדרות

זירת הקרב השתרעה על פני חלק מבקעת הירדן הנתחם בדרום בים המלח ובצפון בקו דמיוני המחבר את היישוב ארגן עם הנחל זוקא (הוא היבוק). אזור זה הוא בעל צורת אליפסה הנמשכת

DIRAT AL-KARAB

כוחות ומושימות

הכוחות והמשימות שנקבעו למבצע היו כלהלן:
א. על חטיבת 80 בפיקודו של אל"ם רפאל (רפאל) איתן – הוטל לבדוק את גזרת הפעולה מצפון על-ידי כיבוש מוצב דמיה וחסימת צומת אל-מצרים צפונה ומצריה, להמשיך לקיימים פעילות הגנה לאורך הבקעה ולהכניס את כוח הח"ז לקראות הקמת גשר ביצועם על הירדן. לצורך ביצוע המשימה הראשונה הפעילה החטיבה צוות גודי משוריין מוגבר על בסיס גוד טנקים 268 מלחטיבת השריון 60 בפיקוד סא"ל טוביה רביב. הוצאות כל פלוגות טנקי שרמן אם-51 (13 טנקים), מחלקה טנקית סנטוריון (3 טנקים), פלוגות שריוןיות מוקטנת ("וכפת") (9 שריוןיות), 3 פלוגות צנחנים על גבי צח"מים, 2 מחלקות חח"ז על גבי צח"מים, 3 צוותי-טילים נ"ט אס-אס-11 ("תגר" – 12 מטגרים).
ב. על חטיבת 7 בפיקודו של אל"ם שמעאל גונן (גורודיש), הוטל לבדוק את גזרת הפעולה לפני דרום על ידי כיבוש מוצב גשר אלנבי וחסימת הצמתים כופרין – כביש הבקעה הירדני ושותה-נימרין – כביש הבקעה הירדני, ומונעת יציאת

איגוד כוחות ותוכנית התקפה של פיקוד המרכז

פקודת המבצע של פיקוד המרכז כפי שאושרה: על-ידי המטכ"ל הגדרה את כוונתו בז' הלשון: "פיקוד המרכז ישתלט על בסיסי "אל פתח" ועל אנשיו שבאזור כרامة, יגgn וכוחות חח"ל בשטח וויסוג לפיקודו". נוסח זה הגדר אמן בבדיקה את היקף המבצע תוך נקיטה בשם כראמה, אך הביטוי "יפגgn וכוחות" הותיר פתוח לרוחב לימודי למירושים. השיטה שנבחרה לפעולה הייתה לבודד את גזרת הפעולה משלוחה מדרום לעיר, על-ידי חטיבת משוריין מדרום לה, ולוגות סיור צנחים. כל זה בסיוויל חיל אוור, חת"ם והנדסה. על אף שהמסגרות החטיבתיות והגדודיות נשמרו בעירן, הרי הגוף הלוחם עצמו היה בדרך כלל קטן בהרבה מהתקן ואויש ברובו במפקדים מתוך כוונה להילולות ומה הכוחות הלחמים. כל זה בעקבות החלטה: כ-60 טנקים (רובם סנטוריון ומייעוטם – שרמן אם-51, 36 קני חת"ם, 8 מרגמות 120 מ"מ, 11 שריוןיות "ורכפת" (אי-אם-אל-90), וכן 3 צוותי-טילים נ"ט אס-אס-11 (12 מטגרים).

לפעולות ממערב לירדן. הנشك שעמד לרשות ארגוני המהבלים התבסס בעיקר על נק"ל וכל רובי קלצ'ניקוב 7.62 מ"מ, מקלעי נורינוב 7.62 מ"מ, מטולי נ"ט רביים מסוג אר-פי-גי 7 ואר-פי-גי 2, מספר תול"רים 84 מ"מ ומספר מרגמות 82 מ"מ ואך 120 מ"מ שנועד להפגיז את יישובי ישראל שמערב לירדן.

הכנות צה"ל

מאז ה-18 במרס החל צה"ל לרכז כוחות ולגייס מילואים לקרהת המבצע שנחשב כמבצע פיקודי. עם תחילת המعرכה, היה הדרג הלוחם של צה"ל מרכיב מהכוונות הבאים: מפקדת פיקוד המרכז, 3 מסגרות גודי חת"ם – 2 של ח"ר ואותה של שרון, שלישת גודי חת"ם שדה 25 ליטראות וגדוד אחד ביןוני 155 מ"מ, שתי סוללות מרגמות 120 מ"מ, גדר חח"ז וכן סיוע אוורי לתקיפה ולהטסה. העוצמה שעמדה לרשות הכוח כללה: כ-60 טנקים (רובם סנטוריון ומייעוטם – שרמן אם-51, 36 קני חת"ם, 8 מרגמות 120 מ"מ, 11 שריוןיות "ורכפת" (אי-אם-אל-90), וכן 3 צוותי-טילים נ"ט אס-אס-11 (12 מטגרים).

ההמשך בעמ' 8

"מן הוא לכל החושים בו"
(שמואל ב')

רָפָאֵל
מִנְהָלָת מִגְנוֹן

חטיבת מערכות חמוש
טל' 31021 חיפה, ת.ד. 2250 ים' 04-8795085 פקס: 04-8795064

מסדר הנופלים

חיים חפר

וְהַם פּוֹרָצִים בְּשִׁירָה וּמוֹתָאִים כְּפִים
וּמִקְשִׁיבִים לֵהֶם בְּחַטְפָּלוֹת בְּלִי יוֹשְׁבֵי הַשְּׁמִינִים
וְהַפְּגִישָׁה גַּמְשַׁכְתָּה יוֹם וְלִילָה, יוֹם וְלִילָה
כִּי חֲבוֹרָה שְׁכֹזָאת לֹא תִּתְהַעֲדֵת לְמַעַלָה
וְאוֹזֶן פְּתַאַם שְׁוּמָעִים הֵם קְלוֹתָ מִכְרִים בּוּכִים
וְהַם מַבְּיטִים בְּבִיתָה אֶל אָבָא וְאַמָּא, אֶל הַנְּשִׁים, הַיִּלְדִים וְהַאֲחִים
וּפְנִיהם דּוֹמָמוֹת וְהַם עוֹמְדִים בְּנוּכִים
וְאוֹזֶן מִשְׁהוּ מֵהֶם לוֹחֵשׁ: סְלִיחָה, אֶלְלָה הַיָּנוּ מִכְרִים
נִצְחָנוּ בְּקָרְבּוֹת וְכָעֵת אָנוּ נְחִים
אֶלְלָה הַאֲחִים שְׁלִי, אֶלְלָה הַאֲחִים
וּכְבָר הֵם עוֹמְדִים וְהָאוֹר עַל פְּנֵיכֶם
וּנְקָאָלְהִים לְבָדוּ עֹזֶר בְּבִנְיָהֶם
וּכְשָׁדְמָעוֹת בְּעִינֵי הָוָא מַנִּשְׁקָא אֶת פְּצָעֵיהֶם
וְהָוָא אָוּמֵר בְּקוֹל רָוּטָה לְמַלְאָכוֹ הַלְּבָנִים
אֶלְלָה הַבְּנִים שְׁלִי, אֶלְלָה הַבְּנִים

הֵם בָּאים מִן הַהָרִים, מִן הַשְּׁפֵלָה, מִן הַמִּזְרָח הֵם בָּאים – שְׁמוֹת, פְנִים,
עִינִים – וּמִתְיצִיבִים אֶל המַסְדָר
הֵם בָּאים בְּצָעֵד גְּבָרִי, חֲזָקִים וְשֹׂזּוֹפִים
הֵם יַוְצִיאִים מִתּוֹךְ הַמְּטוּסִים הַמְּרֻסִיקִים וּמִן הַטְּנִיקִים הַשְׁרוּפִים
הֵם קְמִים מַאֲחֹורי הַסְלָעִים, מַעֲבָר לְדִינּוֹת וּמִתּוֹךְ תַּעֲלוֹת הַקְשָׁר
גְבוּרִים בְּאֲרִירֹת, עִזִים בְּנָמְרִים וְקָלִים בְּגַנְשָׁר
וְהַם עֲוֹבָרִים אֶחָד אֶחָד בֵּין שְׁתִי שְׁרוֹתָה שֶׁל מַלְאֲכִים
הַמְּאֲכִילִים אָוֹתָם מִמְּתַקִּים וּעוֹנְדִים עַל צְוָארָם פְּרָחִים
וְאַנִי מַבְטֵה בָּהֶם וְהֵם כָּלָם שְׁמָחִים
אֶלְלָה הַאֲחִים שְׁלִי, אֶלְלָה הַאֲחִים וְהֵם פּוֹגָשִׁים זֶה אֶת זֶה, עִינִים שְׁחוֹרוֹת
וּכְחָלוֹת וּחוֹמוֹת
וְהֵם מַזְכִירִים זֶה לְזֶה שְׁמוֹת וְכָלִים וּמִקְמוֹת
וּמְזָמִיגִים זֶה לְזֶה סְפִילִי קֶפֶה וְתָה
וּמַתְפִּרְצִים פְּתָאָום יְחִיד בְּקָרְיאֹות: בִּיפְקָד-הִי
וְהֵם פּוֹגָשִׁים בְּקָהָל הַרְבָּה רַעַיִם וַיִּדְידִים
וּמַמְפְּקָדִים טַוּפָחִים עַל שְׁכָם הַטּוֹרָאִים וּטוֹרָאִים לוֹחֶצִים יְד לַמַּפְקָדִים

אורדן תעשיות בע"מ
ברכבות ביום השריון
למשפחת השריוןאים

למשפחות חללי החיל,
 לנפגעים, לחילילים,
 למפקדים
 ולעמותת "יד לשריון".

ישר בח!

תודה!

בית פניציה אמריקה ישראל

מהלך הקרבנות

חטיבה 7 - בידוד גורת הפעולה

ב-21 במרץ 1968 בשעה 0535 התחלו הטנקים הראשונים של חטיבה 7 לצלוח את הירדן על גשר אלנבי, תנועת השריון הפתיעה את המערך המאבטחו הירדני, והפלוגה, אשר תפסה את מוצב הגשר לא הצליח לפוצצו. הטנקים המובלים המשיכו את עירק הנשק המש依' ש היה במושב הגשר וכל כ-6 תול"רים, מקר"ם ומרגמות 81 מ"מ. החיילים הירדנים, אשר נשאורו בחו"ם, ברחו לעבר שונת-נימרין. החטיבה נעה בסדר הבא: גדור רותם הוביל, אחורי נע חפ"ק החטיבה ואחריהם נעו כוחות העותדה, כוח סטולר (4 טנקים), כוח פלד וכן אשר לפי התכנית היה צריך לנוע במחיות לכראמה. כיוון שהשור אלנבי נטאף כאמור שלם ומוצב הגשר נכבש במהירות, הרי מרגע זה היווה הגשר את ציר התנועה העיקרי העיקרי מזרחה לדידן ובוחרה.

כוח פלד במלחמות מתחם קופרין

הכוח עבר את הגשר כחמייש בשדרת החטיבה, ולאחר שייה שנמשכה מספר דקות בין ס"א"ל פלד לבין המה"ט, המשיך בתנועה לכיוון קראת ביצוע משימתו: חסימת היציאה מציר נער - קופרין - אל הבקעה. הכוח, אשר נע על כביש שער אלנבי - שונית-נימרין, ירד מהכביש דרומה במרקח של ק"מ מזרחה לכפר לדוגמה כדי לחצות את השיטה המעובד באלאסן לעבר דרום-מזרחה קופרין. כאשר הכוח נמצא במרקח קילומטר אחד מדרום לכיביש, הבהיר המפקד שהוא נמצא בין מעשי בננות המושקים בהצפה. הוא חש באינסיטינקט כי הוא עלול לשקו בשטחים אלה ולכן שינה את ציר התנועה המתוכנן ופנה מזרחה לכיביש, באחת הדריכים אשר עברה בין השטחים המעובדים. יש לציין כי לפני היציאה לדרך לא קיבל הכוח המודיעין שום תדרוך בדבר בעיות העבירות בשטח ומשום כך גם לא נתן דעתו לבעה.

משהಗע הכוח לכיביש נתקל באש ממוצב החוץ הצפוני-מערבי של מתחם קופרין ותיק המשך תנועה דרומה המתחמת. בשעה 0711 הגיע הכוח אשר ירד מקדמת המתחמת, במקביל ל-0707 נתקל באש טנקים בכינון ישר ואחד הטנקים, אשר ספג שלוש פגיעות ישירות, נדלק מיד ובער במשך מספר שניות. אחר כך, כדי להסום ביעילות את הצרירים שIALIZED, הושארה מחלקת טנקים מול הכיביש היורד מכופרין, ושאר הכוח - 7-8 טנקים - נערך משני עבריו צומת אל-מזר, ומשום

מבצע קרامة - קרב קשה ונעקוב מדם (צילומים: שמואל שחם)

כלהלן: גדור בפיקודו של ס"א"ל דן שומרון עם 23

זחל"מים, גדור נסף עם 23 זחל"מים, גדור צחנים מוקטן מאוד על גבי 7 זחל"מים - שהיה עתודה חטיבתי; גדור טנקים מוקטן מאוד בפיקודו של ס"א"ל אברהם ברעם (7 טנקים) וסייעת החטיבה בפיקודו של סרן מותן וילנאי. בנסוף היי מספר אלמנטים הנדסיים וכן אלמנטים אחרים של סיוע. בסך הכל כל הכוח 11 טנקים, כיתת הנדסה על גבי זחל"ם, ואילו כוח פלד וכיתת הנדסה על גבי זחל"ם, ואילו כוח פלד (פל"ה) שנערך מול קופרין, כן הופעלו כוחות וכיתת הנדסה על גבי זחל"ם, ואילו כוח פלד כל 11 טנקים, כיתת הנדסה על גבי זחל"ם, שני זחל"מים טכניים וזחל"ם של קצין הקישור הארטילרי (ס"ה כ- 5 זחל"מים). כוחות אלה נסף גם החפ"ק החטיבתי, אשר כלל את טנק המה"ט ועוד 6 טנקים שהיו עתודה חטיבתי (בפיקוד סרן סולומונו) וכן לפועל עם גדור רותם בצר 4 טנקים בפיקודו של סרן אהרון סטולר, שתקדידה היה לבדוק את גזרת הפעולה של גשר והכשרת אזור מערבות. הכוח שתקדידה היה לבודד את גזרת בית הערבה (הקמת פלוגה לכל משימה) וכן להקמת גשר באיזור דמיה (מפקדת הגדור ופלוגה נספתה), ואילו להכשרת אזור המערבות בדמות הופעה פלוגה נוספת בגדרה מערבית; מלחקה אחת מול מוצב נשרו בגדרה מערבית; מלחקה אחת מול מוצב גשר בית הערבה, אחת מול גשר המועטם ואחת להיפוי על ביש מזיב גשר אלנבי. בסך הכל חטיבת גדור פיקד על כביש מזיב גשר אלנבי. בסך הכל חטיבת

7 טנקים. ג. על חטיבת הצנחנים בפיקודו של אל"ם דני מט, הוטל להשמיד את בסיס ארגוני המהబלים בקרامة, להרים מתקנים שהיו ידועים כמתקיין ("אל פצח"), להרים מבנים שיתבצעו מתוכם ירי או שימצא בהם נשק, לסרוק את העירה, לאתר את אנשי הארגונים ולקחתם בשבי. לצורך ביצוע המשימה הפעילה החטיבה 3 גדרי צנחנים על גבי זחל"מים (מהם אחד מוקטן מאוד - למעשה פלוגת חיל האויר הוטלה להושיט סיוע מכון לפי דרישתה, להטיס (באמצעות 8 מסוקים) צנחנים אל מולדות הרי ימי מזרחה לקרامة, וכן לבצע משימות תצפית במטוסים קלים (פייררים), ולהטיל מהם כרוזים על קרامة. מפקדת פיקוד המרכז אשר הייתה המפקדה של הפעולה פיקדה על הכוחות מהחפ"ק, לוח הזומנים הכללי לתכנינת היה כלהלן: בשעה 0530 תחילה חטיבה 7 את גשר אלנבי ותקדם למושמלה, ב-0545 יונחת כוח צחנים מזרחה לארם, ב-0600 יזרוק מטוס כל כרוזים על קרامة ובهم ידרשו המhabלים להיכנע, חטיבת צחנים תחצה את גשר אלנבי אחורי חטיבת פלון), פלוגת חה"ז חטיבתי ואת סיירת החטיבה (אשר בשלב ראשון הייתה כוח פיקודי) בהנחהה מסוקים (শমোনা מסוקי אס-58 ושני סופר פולון). משימתה הייתה לבודד את גזרת הפעולה מזרחה ולמעשה למנוע את בריחתם של אנשי ארגוני המהbablim מן העירה. החטיבה התארגנה

. ו. על חיל האויר הוטל להושיט סיוע מכון לפי דרישתה, להטיס (באמצעות 8 מסוקים) צנחנים אל מולדות הרי ימי מזרחה לקרامة, וכן לבצע משימות תצפית במטוסים קלים (פייררים), ולהטיל מהם כרוזים על קרامة. מפקדת פיקוד המרכז אשר הייתה המפקדה של הפעולה פיקדה על הכוחות מהחפ"ק, לוח הזומנים הכללי לתכנינת היה כלהלן: בשעה 0530 תחילה חטיבה 7 את גשר אלנבי ותקדם למושמלה, ב-0545 יונחת כוח צחנים מזרחה לארם, ב-0600 יזרוק מטוס כל כרוזים על קרامة ובهم ידרשו המhabלים להיכנע, חטיבת צחנים תחצה את גשר אלנבי אחורי חטיבת פלון), פלוגת חה"ז חטיבתי ואת סיירת החטיבה (אשר בשלב ראשון הייתה כוח פיקודי) בהנחהה מסוקים (শমোনা מסוקי אס-58 ושני סופר פולון). משימתה הייתה לבודד את גזרת הפעולה מזרחה ולמעשה למנוע את בריחתם של אנשי ארגוני המהbablim מן העירה. החטיבה התארגנה

כלפי המתחם מזרחית, אך הקצין המוביל לא זיהה את התל, אשר היה נמוך יחסית והוא מוסתר בין מבני הConfigurer והצמחייה, ו עבר אותו מזרחית כאשר שני הטנקים וביהם טנק הירדנים שכנו ברצע שערבו על פניו הטנקים הישראליים הם החלו לירות. טנק המג"ד, טנק נסף מהשליטה הישראלית והיו זול"ס החוף"ק זול"ס קצין הקישור הארטילרי, נפצעו ונשארו בשטח ההשמדה של המתחם, עד לנסיגאה, ללא יכולת חילוץ. הטנקים הנוספים תפסו כבר עמדות מאחוריו התל, ובפיקודו של הסמג"ד (רס"ן אלישיב שמשי) חיפו על נסיגת טנק הממ"מ, אשר נחלץ לאחר מכן.

משעה 0615 ועד לשעה 1600 (כ-10 שעות) שהה הטנקים של גדור רותם – אשר קיבלו אל תחת פיקודם את העתודה החטיבתי של סולומונוב (6 טנקים) – בשטח ההשמדה של המתחם, תוך ניסיונות חילוץ חוורים ונשנים של הטנקים הפוגעים ואנשי צוותם. בינו לבין התההף זחל"ם הרופא הירדני, אשר נסע לכון הטנקים הפוגעים. נהגו נפצע באש הירדנים ואיבד את השיליטה על ההגעה, אך הרופא היחידי יחד עם חילילים נוספים שנילו אליו הצליח להגעה לטנקים ולפנות חלק מאנשי הצוות הפוגעים.

בכל השעיות שבחן הגדור באזורי המתחם המשיכו להפגע טנקים נוספים בעקבות אש הארטילריה הירדנית, שהייתה מודיעינית מאוד. מפקד הגדור בפועל היה במשך כל אותו זמן מ"ט 7, אל"ם גורודיש, אשר נותר למשעה עם י"ש ככוח יחיד. בצבא הירדני סברו כי גם בגזרה זו יש לצה"ל כוונה להמשיך ולהתקדם בצד' לעבר ואדי

אחרון הטנקים של הכוח את גשר אלובי בחזרה לשטחונו. פעולות הצוות הגדודי המשוריין לא תרמה למעשה לקרב כראמה, שכן האבטחה לכיוון דרום נתקבלת מAMILIA מגוד 82, אשר פעל בשונת-נימרין, אך היא שכנה את הצבא הירדני כי לצייר הקצד ביזור המוביל לעמאן נשקפה סכנה של ממש ומשום כך לחם שם הצבא הירדני בחירוףنفس. אם נסיף לטוחחים הקצרים אל עמדות הנשק הירדניות את מגבלות התמונה בשטח, הרי אי אפשר שלא להציג למסקנה שהפעלת שרין בשטח קשה – עיריות, שהו גם שטח השמדה של מתחם חטיבתי, אינה יכולה להציג יותר מאשר "הפוגנת נוכחות צה"ל בשטח", מהו גם שלשריון האויב עזיפת כמותית על פי השדרין של צה"ל. שמונה מקרוב 11 הטנקים שהיו לכוח נפגעו וכן אחד מחמשת הזחל"מים שלו. מכל כל הרכ"ם שנפגעו ונשאר בשטח טנק אחד. כן נהגו ארבעה מחיילי הכוח ושבעה נפצעו.

גדור רותם בשטח ההשמדה של מתחם שונת-נימרין

גדור רותם החל להציג את הירדן בשעה 0535 בחיפוי מחלקה טנקים ממוצב "סיבוף" (מוצב האש הישראלי). הנעוטה הגדור הפתיעה את הכוח הירדני, שנמצא במוצב הגשר הירדני. עיקר כל הנסק המסייעים, שהיו במוצב הירדני, הושמדו (תול"רים, מרגמות, מק"דים)

והטנקים שבו נסוגו צפונה לעבר מדינתה. לחימת הגדור בקטעה זהה נעשתה תוך כדי תנועה בשדרה מהביבש. מיד לאחר מעבר הטנקים השתלטה על הגשר כיתת חה"ץ שסתופה לגדור, נטרלה אותו ובאטחה אותו עד לסיום המבצע. הגדור להתקדם, כאשר המג"ד נע מאחוריו שני טנקים המוביילים. על-פי התכנית היה על הטנקים לעזר בהגיעם לתל נימרין ולתפוס עמדות משנה עבריו

מחילה אחת לכיוון מזרחה ומחלקה אחת לכון מערב – לעבר בית הערבה.

בשעה 1110 הגיעו הכוח לצומת אל-מזרע ודע השעה 1600 לעיר, קשில את פקודת הנסיגת, שהה הכוח בתשע שעות מרוץ בכווין, בטוחו 1000–1500 מטרים מעמדות הטנקים והשנק המסייע שלו (תול"רים, מרגמות, מק"דים), כשהוא חשוף לירי מארטילריה אשר השיטה שימש כמטרת-אש – סכנה בשביבה והיה מטווח מראש.

הירדנים, אשר ראו בכוח זה – אשר נמצא על הדרך ביוטר עבורה, עשו כל שביכולתם כדי להשמיד את הכוח או לפחות לבלו. הם ירו עליו מכל כל הנסק שבידם ואך הנחיתו עליו התקפת נגד באמצעות צוות גודוי משוריין מלחיבה 60 שלהם, בשילוב פלוגות טנקים ותול"רים מתחטיבת הח"ר שבמתחם. התקפת הנגד הירדנית, אשר החלה בשעה 1300 נבלמה תוך השמדת שבעה או שמונה טנקים וכן מספר תול"רים. הלחץ הירדני לא פסק למשעה עד אשר קיבלו כוחותיו פקודת נסיגת. משחלה הכוח של צה"ל לסתת התברור למפקד שני זחל"מים אשר ירדו מהכביש (של קצין הקישור הארטילרי ושל החה"ץ) שקוו, וטנק אשר ניסה לחוץ אחד מהם וירד לצורך זה מהכביש שעק אף הוא. לאחר ניסיונות חילוץ, תוך חיפוי הדדי, הצלחו לגרור את הזחל"מים ואת הטנק והחללה תנועה חוזרת לכיוון הגשר והפעם על הכביש. כל מושך תנועתו ניתכה על הכוח אשר הירדנים, ובמיוחד אש החה"ם, ובשעה 1900 חזה

המשך ←

הקרבות לבודד גזרת הפעולה - חטיבה 80

אחד נשאר בغال תקלה טכנית בשטו הכנוס); פלוגות מוקטנת של 9 שריוןויות "דוכיפת" (אי-אם-אל-90), פלוגות צנחים מוקטנת על זחל"מים ומחקתת חה"ן. על פי התוכנית היה על הכוח לפנות דרומה, לאחר חציית הגשר, לאגף את מוצב דמיה מדורים, דרך תווואי אשר הוורך כמאפשר מעבר רק"ם באפיק ואדי-א-רצפי, ולהתיציב מדורות לצומת אל-מצרי לחסימת כיביש הבקעה. עם הירידה מהכביש דרומה בדור (גאון הירדן) ובמהלך התנועה מזרחה לאפיק הירדן, החלו הכלים לשקו עט נתק המג"ד, שкус לאחר שהגע לאפיק ואדי-א-רצפי ועשה שני ייסיונות תנועה. בשלב זה ראה המכ"ט שתנועות האיגוף מתעכבות והורה לכוח מס' 3 שבפיקוד הסמג"ד לכבוש את המוצב. כוח מס' 3 היה כורכב מצוות פלוגותי משוריין מוגבר בהרכבת פלוגות צנחים על זחל"מים ופלוגות טנקים מוקטנת בהרכב 5 טנקי שרמן אם-51. הכוח נע במהירות, שני טנקים ופלוגת הצנחים עלו על המוצב כדי לטהרו מהעורף ואילו 3 הטנקים הנוספים התקדמו עד הקצה המזרחי של גבעות החוואר, ומשם ניהלו אש עם יתרת פלוגות הטנקים הירדנית שהגיעה בינויתים מסудרי ותפסה עמדות מעלה צומת אל-מצרים באזור המוצב.

כאשר התברר למוכ"ט שהמושב נכבש והכביש פתוח,

המשק בעמ' 14 ←

על חטיבה 80 הוטלו שתי משימות עיקריות: אחת - לכיבוש את מוצב דמיה, והשנייה להסום את כביש הבקעה מדורים לצומת אל-מצרי ואות כדי למנוע ברירה של כוחות מכראמה לתגבורת בכוחות הצבא הירדני מתחם מעדי. החטיבה הפעילה ארבעה כוחות עיקריים: כוח מס' 1 شامل צוות פלוגתי משוריין בהרכבת טנקים שרמן אם-51, מחלקה צנחים על זחל"מים וכיות חה"ן על חל"ם. על הכוח פיקד מ"פ טנקים מגוד 268.

עם קבלת אישור לתזוזה בשעה 0555 נעה החטיבה (בחיפויי מחלקה טנקים סנטוריון, סוללת אס-אס-11 ובסיוו של כל החט"ם החטיבתי) והשתלטה במהירות על הגשור, כאשר הטנקים תופסים עמדות משני עבר תיל-דמיה ווירם לעבר המוצב, ואילו הפלסים מנטרלים את המטענים ויחד עם הצנחים מאבטחים את הגשר. הפעולה בוצעה בהפתעה ובמהירות בעוד כוח החיפוי והחט"ם משמיד שני טנקים ואת העמדות העיקריות של הנשק המסייע במוצב.

משałף הגשר, חצה אותו כוח מס' 2 בפיקודו של סא"ל טוביה. הכוח היה מרכיב מפלוגות טנקים מוקטנת - שכלה 5 טנקי שרמן אם-51 (טנק

סיר ועמאן, וגם מתחם זה תוגבר למבצע בצוות גודדי משוריין מחתיבה 60 הירדנית, וזה אף ביעץ התקפת נגד על גזרת רותם, הגיע למתחם שונת נימרין, תפס עדיפות וניהל אש ממש כל היום עם הגדר.

משעה 0730 ואילך ניתן לגודד סיוע אויריא אשר יוד פעמים רבות על המתחם, אך לא סייע באורה ניכר להפחחת הירוי הירדני על כוחותינו. 6 מהתנקטים של הגדר הוצאו מכלל פעולה, שניהם מהם נשאו בשיטה (אחד שרוף עם הנגה הרוג בתוכו) וכן זחל"ם אחד. גם שאר הטנקים נפגעו ב擢ורה זו או אחרת אך הצליחו לצאת בכוחות עצם. אבדות הגדר הסתכמו בתשעה הרוגים ו- 18 פצועים.

כוח סטולד

כוח זה היה למבצע פלוגת טנקים מוקטנת (4 טנקים) שתפקידיה היה לבדוק את גזרת הפעולה של חטיבת צנחים שנמצאה 2.5 ק"מ מדורים לכראמה (אבלטה קרוביה), וכן למנוע נסיגה ממנה לכיוון מתחם שונת-ニירמן ולכיזון זורת הפעולה של חט' 7. הכוח התקם למבצע במקומ הטוב ביותר לבטחת פועלות קרامة באזור נ"ג 266 בדרך כביש הבקעה. בכך ניתק למבצע את קרامة מהכוחות הירדניים, שהיו במתחמי שונת-ニירמן וכופרין, זאת מוביל להיכנס עמוק לשטחים המעובדים או לשטחי ההשמדה של המתחמים. אך בגל פועלות של גודד פדרה ושל חטיבת צנחים מצפון, נותר מחסור תעסוקה ובמשך היום אף נשלח למשימות השמדת טנקים שנראו במוצב מנדסה, ואחר כך שוטט במרחב ע'ור נימרין עד שייל השטה המעובד בזורה כשהוא משמיד מס' טנקים ותול"רים, אשר נותרו מהמסן המאבטחה הירדני באזור זה. כוח זה לא סבל אבדות לא בرك"ם ולא בחילים.

בכך הכל נהרגו במוחלט הפעולה מדורים לכראמה שונה מהiliary חטיבה 7 ו-25 נפצעו. כן נפגעו 27 מתחם 33 הטנקים שלו, אשר עברו את הירדן מזרחה.

חברת סיימר
مبرכת את חיל השריון
מפקדי ולוחמיו
ליום החיל

לשנה סובה ושקעה

תולדות

תודה מקרב לב מעמותת "יד לשרון", לרבים שנענו והצטרפו לחברים והתה"בו לתשלום דמי חבר שנתיים. לכל החברים שהצטרפו ישלח הביטאון "שרון" כמצוות.

בעמota יש מקום לכולם. אלה מכמם שטרם הצטרפו מזומנים לעשות זאת
ויפה שעיה אחת קודם.

קדא והצראף

עשר שנים ס"יעו בידנו נדבנים להקים בית להנצחתם של חבריינו זיכרונם לברכה ולספר את מורשתנו. וטוב מראה עיניהם.

זה הזמן שכולנו נצראף, נתמוך ונסייע באופן מסודר ושיטתי,
לפיזור האתר, לאחזקתו ולהיזוק הרעות שבינוינו.

240 ש"ח לשנה יקנו לך מעמד של חבר העמותה ועוד:

★ 4 ביטאוניו שרין בשנה

★ כרטיס חבר העמותה

★ כניסה חינם לאתר

★ הזמנאות לפעולות חברתיות

★ הנחות בחנות המוציא לאור ובסעדת

★ הזכות לבחור ולהיבחר למוסדות העמותה

גוזר, מלא ושלח

תשלום דמי חבר באמצעות כרטיס אשראי

לכבוד עמותת "יד לשרון"- לידיה הנהלת חשבונות

ד"נ שמשון, מיקוד: 99762

אני ח"ב את כרטיס האשראי שבדי בסך: ש"ח 30 ש"ח 40 ש"ח 50 ש"ח אחר

מיד חודש למשך תקופה של: 12 חודשים 24 חודשים 36 חודשים 60 חודשים

סוג כרטיס אשראי: יזחה שראכרט דינרס

מספר כרטיס אשראי:

חתימת בעל הcartis:

הcartis בתוקף עד:

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____ ת.ז.: _____

כתובת: רחוב: _____ יישוב: _____ מיקוד: _____

טלפון: _____ / _____

ברכותינו להצראף

מילוי זה חשוב לנו מאוד ומחזק את התוקף המוסרי שלנו לדריש תרומה מאחרים

תשלום דמי חבר באמצעות שיק

לכבוד עמותת "יד לשרון"- לידיה הנהלת חשבונות

ד"נ שמשון, מיקוד: 99762

ש"ח

הסכום

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____ טלפונו: _____

כתובת: רחוב: _____ היישוב: _____ מיקוד: _____

קיבלה תשלוח עם קבלת ההמחאה ■ פטור ממס הכנסה - 935111526

ברכותינו להצראף

כלוי אובייז אושוואלטן אונטראוק אונת התחזק אונטראול גאנז ערומה מאהוים

כָּלֵג אַלְמָן

(המחברים המלאים שמורים במערכת)

ירושלים, כ"ב באלוול תשס"א
10 בספטמבר 2001
לכבוד
תא"ל (מיל') מנשה ענבר
מנכ"ל עמותת יד לשרון

אני מודה לך על מכתבך מיום 27.8.01 בצירוף ביטאון עמותת יד לשרון, הניכר בעריכה אסתטית
במיוחד.

תפקיד חינוך תלמידי ישראל בידינו, וכמווכם גם אני, מרגע כניסה לתפקיד שר החינוך, הדגישה את
חשיבות והצורך להנحال בבתי הספר הקניית ערבי יהדות, הציונות וחיזוק הקשר של תלמידי ישראל
למורשתם ולזהותם הישראלית.

ברכת שנה טובה
לימור לבנת

**יאים לתרום ח'יכולתנו
לחיל השירין**

ארגוני התעשייה האוורית שלוחים
ברכת שלום ובטחון
למשפחות חיל השירין

התעשייה האוורית לישראל

בכוכים מוכנים ללחימה, וולקם כבר היה בתנועה מזרחה (ביניהם יאסר אורפאת) במוגמה להסתלק. נוצר אם כן מצב שלוחמי הארגונים המתוינו מבוצרים. לנוכח הירושלמי ולא להיפך. הלחימה נשכה עד שעה 1100, ואז קיבל מ"פ הסיירת, סרן מatan וילנאי, פקדודה להתחילה להתקפל, שכן הוא מעכבר את יציאת כל שאר הכוחות. על אף שיידע שהרכסים אינם מטוירים חלהוטין ולמרות שימושו בוצעה באורח תקלית בלבד נאלץ סרן וילנאי לנתק מגע תוך קרב, ולאחר פינוי הפסעים, לסגת באמצעות מסוקים ומספר גיבים שהונחותו.

צוחנים כובשים את כראתה

בשעה 0100 יצא טור רק"ם של החטיבה מבניוסה. הטור נמשך לאורך 5 ק"מ ובראשו הוביל סא"ל אברהם ברעם בכוח בן 7 טנקים, אשר נע בצד מזרחי לזרב של חטיבה 7. בהפרש של כ-10 דקות הגיעו נס עיקרי הכוח של החטיבה שכבר ראש צוחנים בסיווע 4 טנקים ואחריו גדור נח"ל מושנץ עם מחלקה שרוייניות "דוכיפת". במאסף נמצא גדור מוקטן של הצוחנים. על פי תכניתו של המה"ט היה על הטור לנער בזרחה שוטפת בעקבות החטיבה ולא לעזור עד שיגיע לעיידו בעיירה כראמה עצמה. גדור ברעם, אשר הוביל את הטור, נע מאחוריו חטיבה 7, ירד צפונה אחורי שעבר את מוצב אלגבי, ובגבול המזרחי של גבעות החווואר נע עד אשר עליה על הדרך הסלולה המובילה ממנדסה לכראמה. באזורי זה החליק אחד הטנקים ושקע בצד הכביש (טנק אחד תעזה מיד לאחר מעבר הגשר והצטרכן לדוד רותם). בכוח של 5 טנקים פרץ גדור השריון לתוכה העיירה כראמה מדרום על כביש הבקעה, כשהוא יורה לכל הכווינים שרוויוניים. לאחר מצעדי הלחימה רתמו ארכוז אש, עבר את העיירה והתמקם לחסימה במרקח של כ-3 ק"מ מצפון לה ללא נגעים כלל (בקכך ביצע הגדור למשעה את המשימה של חטיבה 80 כולה).

בשעה 0656 הגיע עיקרי הכוח של החטיבה לעיירה. גדור הצוחנים נכנס לעיירה מזרחה וגודר הנח"ל ממערב. הגdots נעו ברוחבות מתקבלים מזרום והתקדמו לעבר יעדיהם במוגמה להפוסט מתקנים של הארגונים שעבירה ולחסום את כל מבאות השיטה הבוני ומוציאותיו. יחד עם כוח הסייר, שהגיע לעיירה עוד קודם לכן מזרחה, החללה החטיבה לטהר את היעדים שאטורו, היעדים היו מאושים בכמה מאות לוחמים מארגוני המחבלים שהיו חמושים בשתק אוטומטי לרובה, בכליים יט', במרגמות ובחומרי נפץ. הלחימה נשכה עד לשעה 1100 ואז, על אף שטיחור העיירה ברם נסתיים, ניתנה הוראה מהפ"ק בעיירה לפוצץ חלק מבתי העיירה ולהסתלק. בלחימה הפיקוד לפוצץ חלק מבתי העיירה ולהסתלק. בלחימה בעיירה כראמה וסבירותיה נהגו 8 מולוחמי החטיבה ו-22 מהם נפלו. אבדות האויב הסתכמו ב-156

מן נפגעה תוך כדי נסיעה, התהפהחה והתחילה לבוער.

המשך הצלחה לחזור. בינתימן הצליח המג"ד, שקפץ מהזחל"ם הבוער, להגיע ברגל אל אחת משתי השריוןיות שנשארו בצדמת, להתקשרות למח"ט ולדוחות על אשר קרה ולבקש חילוץ – הדבר קרה בשעה 0800. משעה זו ועד לשעה 2200 נמשכו פעולות החילוץ של הטנקים, הזחל"מים והשרוייניות בגורת חטיבה 80 באמצעות מחלקה טנק סנטוריון שהגיעה מדרום (מחטיבת צוחנים שכבראה ששם שימשה

הוא הורה לכוח מס' 2 לחזור על עקבותיו, לעלות על הכביש ולנוע לארכו עד צומת אל-מצרים ושם לחסום את כביש הבקעה. סא"ל טוביה האשair טנק נוסף כדי לחלץ את הטנק, שנשאר בואדי-א-רצify (כעבורה זמן מועט גם טנק זה השקע) והחל לחזור צפונה עם שאר הכוח כשהוא נצמד לגבעות החוואר בתקווה שם הקרע צביה יות. הכוח חזר لكن לכביש וחבר עם כוח הסמג"ד שבמושב דמיה.

השעה הייתה 0715 ולמ"ט היה ברור שחטיבת צוחנים נמצאת כבר בכראה, מאבלתת לעצמה את כביש הבקעה לפני צפון ואין עוד צורך בכיבוש צומת אל-מצרים, מה עוז שמגביעות החוואר אפשר לכוזן אש טנקים לכביש הבקעה (טוווח 2000-2500 מטרים). לפיכך הוא הורה לפלוגת הצוחנים שבচোম' 2 לחזור אל עברו המערבי של הירדן. בשלב זה נמצא סא"ל טוביה במוצב דמיה עם שלושה טנקים מכאן שלו (שווים ונארו שקוויים בואדי-א-רצify), שני טנקים מכוון הסמג"ד (לאחר שלושה נפגעו מארטנרים הירדנים ויצאו מכלל פעולה מיידי כשעיברו את שיא גבעות החוואר מזרחה), 6 שרוויינות (3 מן שקוויות וביניהן זו של המ"פ), ופלוגת הצוחנים אישר המשיכה לטרוק את המוצב ולא הייתה תחת פיקודו.

בידוד גזרת הפשולה על-ידי פלוגת סיור של חטיבת צוחנים

הסיירת, שתפקידה היה לנקם מארבים מזרחה לכראמה ולקטול את מי שי תוכוון לבורח מזרחה, אל עבר ההרים, נחתה למשעה בשטח מבוצר בכוכים, שבהם נמצאו לוחמי הארגונים (אשר היו במס' זוגות). הן היו בשיטה עשרות אנשים שברחו מזרחה, ולמעטה בוצעה הנחיתה לתוכה קרב עם אותן האנשים כאשר המגמה הייתה לסתות ולתיה את הכוחים השורצים עשות רובות של מחבלים. המבצע לא תונן כך מראש ומצב זה נוצר לאור הנסיבות. ההערכה המודיעינית הייתה מוטעית שרוויינות, אשר ירד מכביש שקו, ונשארו 4 בחלק) דהר לצומת אל-מצרים ונכנס אל בין הבתים. כמעט מיד בהגיעו לשם נפגעו שרוויינות אחת התחאים, המריאו המסוקים באיתור וכתוצאה לכך, וחיל"ם המג"ד והחל לבוער. בעקבות זאת סבו שתי השרוויינות האחרות על עקבותיהם וחזרו. אחת

השעה הייתה 0715 ולמ"ט היה ברור שחטיבת צוחנים נמצאת כבר בכראה, מאבלתת לעצמה את כביש הבקעה לפני צפון ואין עוד צורך בכיבוש צומת אל-מצרים, מה עוז שמגביעות החוואר אפשר לכוזן אש טנקים לכביש הבקעה (טוווח 2000-2500 מטרים). לפיכך הוא הורה לפלוגת הצוחנים שבচোম' 2 לחזור אל עברו המערבי של הירדן.

בשלב זה נמצא סא"ל טוביה במוצב דמיה עם שלושה טנקים מכאן שלו (שווים ונארו שקוויים בואדי-א-רצify), שני טנקים מכוון הסמג"ד (לאחר שלושה נפגעו מארטנרים הירדנים ויצאו מכלל פעולה מיידי כשעיברו את שיא גבעות וביניהן זו של המ"פ), ופלוגת הצוחנים אישר המשיכה לטרוק את המוצב ולא הייתה תחת פיקודו.

המג"ד החליט כי כדי לחלץ את הטנקים הפוגעים יש להגיע בכל זאת לצומת אל-מצרים, לכבשו ולאבלת את עבודת חילוץ הכלים השקוויים והפוגעים (בינתימן נפגע טנק נוסף). הוא החליט לבצע זאת עם השרוויינות בלבד ולהשאיר את הטנקים בחיפוי (4 טנקים). המג"ד עצמו שנע בחלק הפיקוד יחד עם השרוויינות (בינתימן 2 שרוויינות, אשר ירד מכביש שקו, ונשארו 4 בחלק) דהר לצומת אל-מצרים ונכנס אל בין הבתים. כמעט מיד בהגיעו לשם נפגעו שרוויינות אחת התחאים, המריאו המסוקים באיתור וכתוצאה לכך, וחיל"ם המג"ד והחל לבוער. בעקבות זאת סבו שתי השרוויינות האחרות על עקבותיהם וחזרו. אחת

לחצוף אליו ולטוס אליו במסוק לאזרת קרامة.
האלוף טל ניאות.

הדראהה בוחזב הפיקוד

המסוק בו הרמטכ"ל, רא"ל חיים בר-לב, ומפקד ג"ש, האלוף טל, נחת לתרען חבורת חיילים, שכלה קצינים בכירים, אלופים מהרמטכ"ל, נהגים וחילאי שירותים למיניהם. במקום שר ארי סדר מוחלט. עם הנחיתה ניגש איש מה"ד, האלוף אריאל שרון, אל האלוף טל (שניהם היו שותפים לתוכנית הפשיטה על כראג'ה כשותפאה לדיווין המטכ"ל) וודיעוח לו על חומרת המצב. הוא סירף לו כי לפחות 20 מחיילי צה"ל כבר נהרגו וכי המפקדים בשטח אינם מבינים את המצב. דברים אלה לא עלו בקנה אחד עם התיאור ששמעו האלוף טל מפי הרמטכ"ל במנון הטישה במסוק. משגה היו הרמטכ"ל ורא"ל בר-לב והאלוף טל למוצב הפיקוד הצטיירה התמונה הבאה:

- במרות גשר בית הערבה, ספג צה"ל אבדות ולא הצלחה להקים גשר.

● בגין הפעולה העיקרית, כראמה, יש אבדות רבות. הפעולה בוצעה וועיסקים עתה בפיצוץ הבתים.

● חטיבת 7 נמצאת במנגנון עם כוחות עדיפים במתחם שונת-נימרין. טנק אחד תקוע בתוך המתחם ולא ידוע אם אנשי הצוות חיים או מתים.

עם כניסה הרמטכ"ל למוצב החלו הקצינים שבמקום להטיר עליו עצות שנונות החל מנוסיגת מיידית ועד להצעה לכבות את כל מתחם שונת-נימרין כדי לאפשר פינוי מסודר של הכוחות. היה ברור שהסדר מידע על המצב בשוטה. האלוף טל נשאר ישב בחוץ וצפה אל היחידות בשוטה. ראש אמר, "האלוף אחרון ייריב, אשר ראה את האלוף טל יושב מחוץ למוצב הפיקוד ניגש אליו ותבע ממנו ליהיכנס לחוף"ק וליעץ לרמטכ"ל. האלוף טל סייר בኒוםוק שהרמטכ"ל מוקן

מקרוב חטיבה 60 הירדנית בככבים ההוררים המופתלים מגן החור בקעה לא הותקפו כלל. חיל האויר שמש לעמשה כ"חותם מעופף", ותקפו היה לבוגע בנקי האויב בכלי נשק האורחים שלו, שנמצאו בעמדות שיסכו את כוחות צה"ל. גם פעולות המסוקים השتبשה. הכוחות הונחו ממה באיחור של כ-30 דקות "על ראשי המחלבים" ורק בנס נמנע בעולה זו אסון גדול.

מבצע "אסותא"

בעוד כוח אחד של צה"ל עסוק במבצע "תופת" יצא כוח אחר למבצע "אסותא". הכוח שכלל שני גודדי טנקים מעוצבת 'עקבות הברזל' וגדוד חיר"ם תקף את הכפרים פיפוי וצאפי שמדרומים לים-המלח. אלוף פיקוד הדרום, אלוף ישעיהו גביש, שהה באותו עת בחו"ל, והרמטכ"ל, רא"ל חיים בר-לב הטיל על מפקד י"סות השוריון, האלוף ישראל טל, לפקד על המבצע. בשעה 0530 הגיעו יושרדים גודוד הסיור הפיקודי (לעומת גודוד חיר"ם) כדי לבדוק את גזרת הפעולה. במקביל חזו את הגבול גודדי הטנקים. עד לשעה 1040 הגיעו כל הכוחות לייעיהם, פוצצו את מטרות דחל, כבשו את הכפר צאפי והברו לגודוד החיר"ם. כ-20 מחייל הצבא הירדני וכ-20 מאנשי "אל-פתח" נהרגו בפעולה זו ו-27 שבויים הובאו לחקירה בישראל. השל שנטפס כלל כמה מרגמות, כ-90 רובים, מקלעים ותמי"קים. כוחות צה"ל פוצצו מבנים ששימשו את ארגוני המחלבים, וושארו לחזור את התושבים ואת השבויים. במבצע "אסותא" לא היו לצה"ל כל אבדות. בשעה 1100 נחת הרמטכ"ל ורא"ל חיים בר-לב בחוף"ק של מפקד גי"ש ומשראה שהפעולה מתנהלת למשרין הציע לאלוף טל

הרוגים מקרוב לחמי ארגוני המחלבים, וכן 13 הרוגים מקרוב חילו צבא ירדן. 141 מלחומי הארגונים נלקחו בשבי, 125 בתים פוצצו ונלקח שלל רב, שכלל כמויות גדולות של נשק אוטומטי, חומרני נפץ, מרגמות 81 מ"מ ו-60 מ"מ, תול"רים ואף טנק יודני שלם פטון אם-48. כוח השוריון, אשר עמד בחסימה מצפון נע אחר כך לאזרת חטיבה 80, Chamberlain, עוזר בחילו רתק"ס הפגע שלה, ובוסףו של דבר חזה את הירדן על גבי גשר הכלובים שנבנה מדרום לדמיה וחזר מזרחה לקוינו.

גדוד חה"ן מנשה לגשר על הירדן

בשעה ה"ש" או מיד בסמוך לה החל כוח ההנדסה לפועל. והקשר איזור המערבית בקשר בית-הערבה ונפרצה דרך בגבעות הווואר המערביות באזורי המשדרום לדמיה לזרו כדי להסייע את המנופים ואת גביש, שהה באותו עת בחו"ל, והרמטכ"ל, רא"ל חיים בר-לב הטיל על מפקד י"סות השוריון, האלוף ישראל טל, לפקד על המבצע. במקביל למבצעות הללו החלו לנעו מקליה גם הטור שהוטל עליו לגשר באזורי בית הערבה. לאחר שנע על הכביש משך חצי שעה הונחהה על הטור הפעם מדוקיקת, אשר השמידה שלושה מנופים ושבע משאיות והרגה ופצעה חיילים שהיו בשדרות הרכב והקשר באזורי זה לא הוקם.

בнтימים הורה מה"ט 80 לכוח המגשר באזורי דמיה להפסיק את העבודה שכן הקשר נתפס שלם. שדרת הגישור הייתה כבר ממוקמת כאשר הקצה האחד שלה בירדן חזהה במעלה גבעות החוואר. למרות הסכנה הטמונה בדבר, נסוג הכוח ונורך באזורי החווה היוגוסלבית. בשעה 1220 הורה מה"ט 80 לשוב ולשר באזורי דמיה. הגשר נבנה מתחת הפשטה ארטילרית רצופה והשתמשה בו מחלקת טנקים שבאה מכראמונה כדי לחזור לשחזרנו ב-2030-2030 בערך. חטיבה 80 לא הצליחה להעיבר מරחה על הגשר את מחלקת טנקים הסנווריין שלה (שלא יכולו לעבר על גשר דמיה בഗל וחבו) בשל השלמות המאוורת, וכך זה בא לידי ביטוי בקרוב על כביש הבקעה במורה זו.

השתתפות חיל האויר

חיל האויר של צה"ל ננה מיליות אוירות מוחלטת מעל שדה המערה ולמעשה, להוציא אש נ"מ ממקלעים ותותחים מהיר-ירי (לא מונחי מכ"ם), שנורתה עביר מעל מתחמי שונת-נימרין וمعدן, לא נתקל כלל בתגנוגות. ביום המבצע ערך חיל האויר 360 גיחות תקיפה ו-40 גיחות מסוקים (כ-19 מהן לטירת פינוי פצועים). 12 מטוסים נפצעו במהלך אחד מהם הופל ("אורגן") ושני נחתה נחתת ריסוק (מיראז' III). כמה שעשרות מטוסים נסוסים נפצעו פגיעות קלות והמשיכו לטוס.

לא ניתן להציג עד כמה השפיעה תקיפת חיל האויר על תוצאות הלחימה. הפגיעה בرك"ס ובנשק היו מעתות ותנועותיהם של הצוותים הגודדים הירדניים

המשך

בדרכים שונות דוקא להשתתפות מטרותיהם של הפליטים והביאה ליעימות בין צה"ל לצבא הירדני. לחברי ארגוני המחלבים היה קל להציג את הפעולה בכרامة כניצחון ערבי וכן היא הביאה לייצור נסף של בקעת הירדן כבסיס לארגוני המחלבים והביאה להגברת שיטות הפעולה בין לבן הצבא הירדני. תוצאה נוספת נספה של הפעולה היהת כאמור הגברת הגויס לארגוני המחלבים וכפיעל יוצא מכך הגברת הפעולות בשיטה ישאל.

המסקנה העולית מדברים אלה היא כי מיגור הגרילה יושג דוקא במהלך התשה, ככלומר בשורת מבצעים בעצמה נוכחה נגד הגרילה ולא בעיטה חד פעמית רחבות היקף (מבצע ליטאנו הוא דוגמה טובה לכך בהיותו יוצא מן הכלל המאשר את הכל). פעולה מתמשכת תכיה את וחות הגרילה להפנות הרבה מרים ומשאים להגנות וכתוצאה מכך תיפגע מאוד יכולתם לתוכנן ולבצע פעולות יומיות. זאת ועוד, ככל שהוא אפשר רצוי לנסות ולהפיח בין לוחמה בארגוני טרו לבין לחימה בעבאות ערב הסדרים.

לקחים בראש האופרטיבית והתקטיבית

צבא ירדן

בתנאי השטוח של בקעת הירדן נראה כי המערך העיקרי שבפתחי הרים אכן מילא את יי"udo, אך בליחמה על הירדן הוחטאו כמה הזרמוויות. מכשול לא היה מספיק (כגון פיזון הגושרים), והזקוצ'ו כוחות קטנים מדי להחימה באוצר שנות-נימרין – כראמה. מאוחר שבתקעת הירדן הנה תא שטה קטן יחסית, אך צפה הטיב ובועל מכתלים רבים. אפשר להפעיל בה נשק נ"ט בזרה עילית (לדוגמה ג'פי תול"ר) ונראה כי הירדנים יי"דו את עיקור הכוח נ"ט שבזעבות ללחימה באוצר זה. חшибות רבות יש ליחס לביצורים חזקים אשר געו מעילתו של חיל האויר הישראלי במהלך המבצע. זאת ועוד, בהדר שיטוף פעולה בין-חילILI מלא, אין לפועל במורת הבקעה, וזאת לאור הבעיות הרבות שטוח זה יוץ. הנחיתות האוירית מחייבת לדרכ' מראש עירומי תחמושת קרקעית בעמדות החת"ם מה גם שבמהלך הקרב עצמו לא ניתן לבצע זאת. חшибות רביה יש ליחס לתעוזות המשוריינות שתופעלנה לעבר המערך העיקרי שכן אלה מסוגלות להכריע את הקרב.

צה"ל

נראה כי בידודה של גורת הפעולה של החטיבות 7 ו-80 לא בלבד אלא תרם סיירות לפועלות הצחניות בכראמה אלא אף סיבך את פועלתו של צה"ל עם עיקר עוצמתה של דיוויזיית הח"ר הירדנית מס' 1. זאת ועוד, לימוד השטח לפני המשימה היה הצד האסטרטגי. יוצא איפוא שפעולות כראמה תרומה

מערכת כראמה בעולם הערבי ליחסון מזהיר. נרכמו סביבה אגדות וועירות אלי בני אדם, אישי ממשל הירדנים, אזרחים ואנשי צבא, השתתפו בהלווייתם של כ-150 המחלבים שנחרגו. המבצע עורר התלהבות בקרב המוני המתנדבו לארגון "אל פרח" כ-5000 איש (הארגון לא היה מסוגל לקלוט אנשים כה רבים ולאחר מכן קפדי ותקבלו לשוטותיו כ-900 בלבד). בעקבות הגויס הגדל שבא לאחר מערכת כראמה וכוחה מהתקהבות שאחזה את חבירי הארגונים, עלה מספר הפליטים בישראל ב-1969 ל-200 ו-ב-1970 (עד ספטמבר) ל-280. מנקודת הראות של המחלבים, עליו תוצאותיה של מערכת כראמה על הצליפות.

צה"ל

הלקח העיקרי שיש להפיק מהתוצאות המערכה בכראמה – הנגעים הרבים, השארת רק"ם ורכב של צה"ל בשיטה אויב (לפעמים כשהחללים בתוכו), וההערכות המסייעת של הצבא הירדני – הוא כי שיטת לוחמה המבקשת להשيء הכרעה במבצעים חד פעמיים וקריטיים, תוך הפעלת כוחות ניכרים, לא תצליח להדבוקת הטרו. הקטנת הגmissות והאטת הקצב, שכן תוצאות הרכחות של מבצעים מסווג זה נוננים בידי המחלבים שהות מספקת להתחמק מאזור המערך. גם אם חלום ייאשר להילחם וכך ייגענו, הרי בדרך כלל אלה שהתחמקו עלולים לחזור ולהשתלט שנית על האזור בתום המבצע. אם נסיף לכך גם את העובדה כי לאחר מערכת כראמה קיבלו ארגוני המחלבים תנועה רצינית מבחינה תעומתלית ובעקבות כך עלה מספר הפליגעים בשטח מדינת ישראל – שוראל עצמה גונתה על-ידי עצרת הא"ם, על-ידי ארה"ב ועל-ידי מדינות מערביות אחרות, וכי צה"ל אינו כל יכול, כפי שסבירו לאחר מלחמת ששת הימים.

ארגוני המחלבים לארגוני המחלבים ובעיקר לארגון "אל פרח" הסתר כו התוצאות בלחימת הגרילה ממדדות בפרק הפסיכולוגי-תעומומי וכי ערכו של אפקט זה איןנו נופל מערכו של ההישג הצבאי המשמעותי ולעתים אף עולה עליו. הם נוכחו אפילו לדעת כי החלטתם להישאר בכראמה ולהילחם הרף האזרחות הייתה נכונה. הפעולה בכראמה המחייבת להם בעליל כי מבצעי ענק שצה"ל עורך תוך הפעלת כוחות גדולים, וככלים לעתים לשורת את האינטנסיס שלהם ולהעניק להם רוחים פסיכולוגיים – תעומולתיים נרחבים שיציגו את היוצא דופן שבהפעלת כוחות גדולים במבצע מורכב, ויבליינו את החיבורם של ארנון "אל פרח" ושל ארגוני המחלבים האחרים יאשרו את קיומם כגורם שלא ניתן להסליל, גם כאשר צה"ל פועל נגדם במלוא עצמותו הכתומית והטכнологית. זאת ועוד, מבצע מסוג זה מחייב את אמונה של חיילי הצד התקף בכוחם שלהם.

יעזים ובאים מלא. עשר דקות חלפו וראש אמר"ז שב ובקש מהאלוף טל להיכנס לחפ"ק. הפעם נתלהו אליו האלוף טל, ונכנס אל החפ"ק וקיבל מהרמטכ"ל הסבר על המבצע. לאחר שיצר קשר עם מוח"ט 7 והסתבר לו תמנת המבצע לאשורה (הѓיפות שספג גדור ורותם, חוסר השיליטה על גדור פדרה והבעיות האחרונות שהתעورو), חזר האלוף טל לממטכ"ל, ומילץ בפניו לבנות את השטח ולנקק מען לפני רדת הערב. הוא העירק כי חילוץ בשעת החשכה כאשר כלים שוקעים יהיה קשה שבעתים יישבש את הפעילות לחולוין. הרמטכ"ל קיבל את דעתו של האלוף טל. מאותו רגע חזרה הפיקוד מלאוף פיקוד המרכז, האלוף עוזי נורקיס, לידי של מפקד גיוסות שריון האלוף ישראל טל. בינייטים ריכו האלוף טל סבבו מספר קציני מטה, והוא אלי את רמ"ח אויר, בני פל, והתחילה ליזור קשר עם הכוחות תוך שהוא מודרך אותו ביפויו ובחיילו. עד לשעה 2200 לערך פיקד האלוף טל על חילוץ כל הכוחות אל העבר המובי של יהודן, בסיווע חיל האויר ובחברי הודיעין בין כוח לכוח.

לקחים בראש האסטרטגיה

הצבא הירדני

לשולטן הירדני הסתר שחדך היעילה ביותר להפיק תועלת כלשהי מנוכחות של ארגוני המחלבים בתקעת הירדן היא לנסות ולהגביל את נוכחותם בלבד. שילובם במרקם המאבטח של הצבא הירדני זמין לחימה. זאת ועוד, לירדנים הסתר כו המטרת של הריבונות הירדנית על-ידי הצבא הירדני אינה כה ימורנית כפי שהדבר נראה לפני כן, וכי צה"ל אינו כל יכול, כפי שסבירו לאחר מלחמת ששת הימים.

ארגוני המחלבים

לארגוני המחלבים ובעיקר לארגון "אל פרח" הסתר כו התוצאות בלחימת הגרילה ממדדות בפרק הפסיכולוגי-תעומומי וכי ערכו של אפקט זה איןנו נופל מערכו של ההישג הצבאי המשמעותי ולעתים אף עולה עליו. הם נוכחו אפילו לדעת כי החלטתם להישאר בכראמה ולהילחם הרף האזרחות הייתה נכונה. הפעולה בכראמה המחייבת להם בעליל כי מבצעי ענק שצה"ל עורך תוך הפעלת כוחות גדולים, וככלים לעתים לשורת את האינטנסיס שלהם ולהעניק להם רוחים פסיכולוגיים – תעומולתיים נרחבים שיציגו את היוצא דופן שבהפעלת כוחות גדולים במבצע מורכב, ויבליינו את החיבורם של ארנון "אל פרח" ושל ארגוני המחלבים האחרים יאשרו את קיומם כגורם שלא ניתן להסליל, גם כאשר צה"ל פועל נגדם במלוא עצמותו הכתומית והטכнологית. זאת ועוד, מבצע מסוג זה מחייב את אמונה של חיילי הצד התקף בכוחם שלהם.

המעורבה בכראמה חוללה מפנה בכל הcorner בחשיבותו של ארגון "אל פרח" ובmeshkalו בעולם העובי. באווירת התסכול שנוצרה לאחר מלחמת ששת הימים, נחשה

עם השריון לאור כל הקו

אלביט מערכות ואל-אור
مبرכים את חיל השריון, מפקדי
וחיליו להתקומות מתמדת.

ירדן מאושש מיכולת התהמודדות שלו עם צה"ל ואף הגיע למסקנה כי הוא יכול לשפר את אחיזתו בקבוקת הירדן על-ידי ביצור ומכלול נסוף של השטח, וכן על ידי הקצאת יותר כוחות להחימה בקדמת המערך העיקרי – רקחים אלה יושמו בשנים לאחר מכן. זאת ועוד, ארגוני המחלבים וביקר "אל פתח", אף שפגאו מכקה קשה בבסיס הראשי שלהם בקבוקת הירדן יותר מ-150 מלחבים נהרגו, לא רוא בכך מכאה אונשה, ועכבר הלחימה נגד כוח צה"ל נראתה להם כהישג בפני עצמו. התוצאות האסטרטגיות המשניות העלו הישג זה לדרגת ניצחון מרשימים, כפי העולם הערבי בתקופה שלאחר מלחמת ששת הימים. צה"ל אשר היה יוזם הפעולה לא העיר נקבע כנראה את קשי השטח והמערך אשר מולו. התוצאה הייתה השג ולקי ביוטר במנוחה גבוהה מזו: 33 הרוגים, 161 פצועים, 27 טנקים פגועים (ארבעה מהם נשארו בשטח), 1-12 מטוסים פגועים (שניים מהם התרסקו).

* הכתבה מקורו פורסמה בביטאון "מערכות" בגילוין 293-292 של חודש מרץ-אפריל 1984. כתבה זו מבוססת על המקור עם קיורות מסוימים. הראיונות שבמסגרת נערך באוגוסט 2001.

הכוח אשר הוקצה לבידוד גזרת הפעולה מזרום, חט' 7, תוכנן להיכנס לשתי הessions של שני מתמחים חטיבתיים: כופרין ושותן-נימרין, אשר נמצא בין שdotות מושקים הרצפה. התוצאה מכך הפכו הטנקים למטרות "ברוז" בשל חוסר יכולת לדוד מהצרירים שנמצאו בטוחה הטנקים והושק נ"ט שכובנין ישיר של מתמחים אלה. אפשר היה, ובפועל אכן כך עשו, לבחוד את גזרת הפעולה של העיריה באמצעות קטנים בצד מזרחי אליה וambil להסתבך בשטחים החקלאים ובשתי הessions של המתמחים החטיבתיים. החלוחות היודודות מהרי עמון לכיוון הבקעה יצרו מוגבלות קשור ומקאן נבע גם חוסר שליטה על הessions המשנים (בחטיבה 7 לדוגמה). העדר התיאום במפקדת המבצע וכחוצאה מכך, הטלת כוחים לפני הנחתת כוח הסייר מעוט והביאו ליחסול ההנחהה המתוכנן.

קיים לסייע ברוחה האופרטיבית והתקטיבית

במערכות קרامة נהרגו 84 לוחמים משוריון הצבא הירדני, 250 נפצעו והושמד רכ"ם: רב: 33 טנקים ו- 33 כל רכב ורכ"ם נזקפים. למרות זאת יצא צבא

חלקי ביותר וכתוכאה מכך לא נחזה חלק גדול מהקשישים שהכוחות נתקלו בהם במהלך הפעולה. על שניים מהם ראוי להזכיר את הדיבור:

א. בעיית העיריות: בקעת הירדן היא שטח מגוון ביותר מבחינה מבנה הקרקע ושטח קשה מאוד למעבר רכ"ם. לאחר תקופת שיטים והופכת הקרקע לטובענית ורכה, וכלי רכ"ם היודדים מן הכביש שווים. בעונה שבה נערכה הפעולה בכראמה, בסוף מארס, היה עדין חלק מוהר�� רטוב מגשם החורף והלהקה האחורה מוצף מים, שכן הגידולים החקלאיים שבו מושקים בהצלפה. די היה בעיון קצר בזמנים שהופקו ממציעי הבירטים במרץ 1918, בשיטותיהם הכספיות הוכיחו ירדן המורחדי כדי למלוד על הקשיים הצפויים לכוחות צה"ל באור זה. מתכני הצלפות לא היו, כמובן, מודעים לקשה העיריות הצפויות לנוחות צה"ל בלחימות באזורי.

ב. ביצורי המחלבים: הכוח הפושט לא ידע על המוכנים מראש מומוקנים בשיפולי השטח הירורי שמאחור לעיירה, ועל כוונתם של המחלבים להתבצר בהם בזמן הלחימה. כתוצאה מכך, נקלעו לוחמי חטיבת צנאנט והסירות להלחימה לא מתוכננת, וهم נאלצו להילחם על פי הרגולת של "מסלול פטע".

Ariel Sharon פל"ג (פל"ה) בתודוזן

חושב זה היה מושנות-נימרין דרומה, או כופרין אם אני טועה, והציג עלייה שיח עבד אלה להרמת עמו. אבל אמרו שאנו צריך להגיע עד לרגלי ההרים, להיות מוכן לחסום שלא ידו מרבת עמון לכיוון שיש עבד אלה ולכיוון שטח האימונים שהוא ממש עוד יותר דרומה, הוא היה מעלה חלק הצלפי של ים המלח. היתי צריך להגיד ולהסביר את הנסיבות.

שאלתי מה העבריות ואמרו לי אפשר לעבר והכל בסדר, אין בעיון. התמונה היחידה שעלייה בעסת, וכעת גם על עצמי, על זה שלא ידעתי שאי אפשר לעבור, שקשה לעבר בין הפרדסים כי השיטה מופץ. נוסף לחורף הם מציגים את השיטה וההשקייה היתה בחזפה, שם היה קש. כי אם היתי ידע, היתי נסע בתוכנית המקורית, אולם, על הכביש ולא נסע על דרך האפורה זו, שמנוה ירדתי מהכיביש עצמוני.

ನושא אחר: כשהיהתי מג"ד בששת הימים, כבר אז חשבתי שחייבים את הערובב עם הח"ר בפניהם. אני הרי ח"ר נזיך במוצאי. באתי לשדרון אחרי פציעה בח"ר, בצהנים. אח"ב זה התחזק, אח"כ

לקראת פיסום הכתבה פניו לשולשה מפקדים שהשתתפו בחימה ולהלן רק קטע קטן מהפגישה עם כל אחד מהם בפרדס.

תא"ל (מיל') אהרון פל (פל"ה)
היה מפקד קורס מט"קים. הינו רגילים שהיו פעילות בצפון וכו'. כשהיה צריך להויר מורה' כוחות למשימה, היו שואלים: אתה מוכן? ענית מייד אני מוכן, באוטו רע, תשלהו מובילים. אצל היה נהוג בשbetaה בכל, מאז שאני בשדרון, או קודם, שמוכנים לקרב כל רגע. הינו גומרים אימונים, לא חשוב מה, עד הבוקר חביבים להיות הטנקים מוכנים, הכל מלא, הכל מוכן ותמיד היתי מוכן. הוציאנו את הנשמה על הסיפור הזה, להיות כל הזמן מוכן. אז הביאו אותו תמייד לצפון, הימי באל-צפון, מודיעד איזה טנק אחד, עמדו, יושה את זהה, אח"כ מוני חניביה 7 מסדרת עם סיד לבן, היו מסדרים את החניות, ואחרי 3-5 ימים היו מוחזרים אותו לארם להתאמן. אותו דבר היה במבצע זה. הירדו אותו לשם, הכהפכו אותו לגורודיש. ירדנו למטה, פגישה במשטרת יריחו. המשימה שלי הייתה בצפון ים המלח, לכיוון אני

סאל' אברהם ברעם ליד הטנק, יומם לאחר המבצע

הסתעפות כבישים ווד הסתעפות כבישים. אין שום ספק שהוא חוסר תשומת לב ואני לא יודע איך להסביר את זה. איך החוד רץ והדר קדימה, כאשר גם אם שונת נימרין נמצאת באור זהה – תל נימרין. אבל החכם ביויר היה ליכנס בהאטופות הראשונה לשונת נימרין ומכאן, לאט לאט להתקדם ולתפוס את העמדות שורציהם. זה פשטן, נראה לי אידיאלי ו邏輯י. ואנו מושגעים, ועם צוינוס לשבר מהה שאותה רוצח, כולם, או 90% מהם הטענאה מושגיאות, תכנון לא נכון.

דבר שני מבינת הכוח המבצע: אם בבורק ואני שאנו נמצאים בשטח נחות עם 'בלים' ואיבר מעליינו, אני לא מבין, למה אי אפשר היה, וה策 עזם לגורודיש לנתק מגע, ללמוד לקחים תוך כדי הקרב. אתה רואה שם מקום לא טוב, עדת כבר כמה שעות, ואית שיש כל הזמן נפגעים, בו נתק מגע, נלך אחרורה ונחסום מאחור, ונשלוט, על הכבישים האלה מאחור בטוחה הותחים, כאן הרי השיטה פתוח ואין שום בעיה. אז זה עוד לך שצורך למלוד. תוך כדי ביצועו, גם אם תכנת משחה, אתה רואה שהוא לא טוב, תעשה شيئا. גורודיש לא קיבל את הצעה של,

אבל יכול להיות שהוא לו את הנימוקים שלו. ולקח נסף, הנושא של העתודה. אני חושב שהייתו טועה, להניח את העתודה. אני לא בקשייתו אותה בכלל. לא היה כאן מצב של לחץ ולא נאמר 'שמען', תוקפים אותו טנקים, מיד לתגבר' זה בכלל לא היה המצב. לשולח עוד שתי מחלקות טנקים אליו, זו פשוטו היהת טועה. זה עוד כלים שעמדו תחת אש, עוד מטרות, והוא לנו נפגעים.

לגביה הלחקים של הרמה המתכנית – היו ציריכים לתת את הדעת שפריצה של שני טורי שריון בשמי כבישים כאלה ראסיים ומול קופרין, מול שלות נימרין, הכניסה את הירדנים לחוץ. להם בהחולט הייתה להם סיבה לחשוב שצה"ל הולך לתקוף עוד מזרחה.

של השריון מ הצד הזה. כל זה עמדו מול עוצמה דיוויזיונית. אני מינה שאם לא היו כולם עם האופוריה של ששת הימים, לא היו מוחקים ככה, כי הנצחנים עשו את עבדתם צ'יק צ'אק וגמור. אם אתה עסוק בכתבבה, ובתחקיר צבאי, וזה לא לשם האמרה, אם תחקיך את כל המבצעים, הכי מפורטים של צבא הגנה לישראל, עם הכי הרבה הירואיקה, ועם הכי הרבה נפגעים, ועם צוינוס לשבר מהה שאותה רוצח, כולם, או 90% מהם

פעילות לא נכון.

תא"ל (מיל') אלישיב שמחיי
היהדי סמג' 82 בחטיבה 7. מספר לקחים בשתי רמות: אחת ברמה מתוכנתה שמעלינו, רמת הפיקוד, המטה הכללי, ואחת ברמה המבצעת. בתכנון החסימות, המיקום היה פשוט גורע. אין אפשר להכנין מיקום כזה של חסימת שטח שנמצא בשטח השמדה של כלים שנמצאים מעלי, בטוחה ייעיל. היה אפשר את אותה חסימה לבצע מරחיק שמחוץ לטוחה הטענים, אפילו אם בשטח הפתוח, בטוחה של 3-4 ק". גם אם אתה עומד בשטח הפתוח, היה אפשר למצואוஇיה שם קפלי קרקע. הרי החשש היה שהטנקים (ירדנים) ירדו למטה, לכון קרامة או משחו זהה, ואז היה אפשר, ביל"ו, בעיה להשמיד כל טנק ירדני שנסה לרדת לכיוון שלנו. אדרבא, אם הוא היה נושא לרקרה, אז הוא היה ממש בטוחה היעיל לכל האורך אליינו, כמו שאחננו התאמנו על ירי מטוסות נעות, והיינו יכולים לשמשם אותם ביל"ו. דבר שני, ש מבחינת המתכניתם, לא ברור לי למה, הסתבר לי אח"כ, שוג פדרה נשלח לאזרו כופרין מדרום לחסימה. זו טעות רצינית מושם זהה היה מיותר. אנחנו היינו יכולים לבצע את החסימה, גם של כלים שהיו מדרום יותר, כי הכוונה הייתה לבדוק את אזור הפעולה של קרامة. לדעתי, היו שם שני סוי מתכניתם: או אלה שהבינו בטעוקים, אבל לא הבינו ולא היתה להם שום הבנה בשטח, או שהיו ככללה שהבינו בשטח אבל לא הבינו לחולטין בטנקים. זה שתי האפשרויות, אחרת אין לא יכול להסביר אווולות כאן שהיתה כאן בתכנון ברמה המתכנית.

לגביה הרמה המבצעת – הטיעות הראשונה זה שלנו, של הרכבות, שתעו בנויות או ים, בתנאים מצוינים, ק"ש. זה כוח השריון שנכנס למשחק. דעתינו שיש מטען לי כוח שריון, די גדול, שאנו צריך לחסום אותו, ולכן גם רפול נכנס ממש כדי למנוע את ההגעה

כשהייתי בצד. האימונים הם 90% מהעבודה של במלחמות. כתוצאה של אימונים. האנשים שלי בכל המקומות אמרו את זה, לא אני.

תא"ל (מיל') אברהם ברעם

היהדי מפקד קק"ש. מבחן קרקע פה הייתה אחת הביעות הקשות שלנו, לא הייתה לנו אינפורמציה מספקת על כך שם האדמה רטובה, שוקעים. שם זה בקעה, השדות מושקים בהצפה, וכל מי שירד מהছיר, שקע, ביל"ו שום חוכמות. זו הייתה אחת הביעות הקשות ביותר, יצא מהשתה, ולהלך ולא להשיר כלים אחרים בשטח.

עד מועד על ידי גורודיש אישעה שעתיים ושמעתית מה קורה, שמעותית את חיל האוור, ושמעתית את הנסיבות האדירות של הגאות. והיה ברור שפה מושווא לא בסדר. כנסנו בשחוור עם הירדנים (לפניהם כשהנה) והוא איפה החברה שלנו היו, אז אני אומרים תודה לאலיהם שהוא כל הצרה שהייתה. בשחוור הם דיברו על כל התול"רים שהתחבאו שם בין העצים. הם דיברו על קר שפדרה עמד כמו ברוחים בצד ברוחים על הכבש, מפני שהוא שלא יכול היה לדוד בזוז הזה. מסבב, מכל המקומות היו גם תל"רים, גם טנקים וטנקים, מכל מקומות היו גם תל"רים. וכמו אידיוט לא נתנו לו לצאת שם. לא היה ברור לי בכלל בשבייל מה הוא נסע לשם. מי היה צריך להגע לשם בכלל, לא היה שם שום כוח שיעבור ואפשר היה לעשות את אותה החסימה הרבה יותר קרוב לארומה.

אם אתה לוקה את הצד של גורודיש, בא רותם ופושט עברו את שונת נימרין. לא היו ציריכים לעبور אותו.

ברגע שעברו אותו נכנסו לשטח הריגה של מתחם חטיבתי ירדני.

יש דבר אחד שכדי שנזכיר כולנו, 'קרامة' היה שככלנו עד והוא באנדרה של ששת הימים. כל מי שהייתה ב'קרامة' היה בששת הימים. עד שיצאנו ועד שגמרנו את המלחמה ויצאנו מסיני, זה היה סוף הקץ. 'קרامة' היה כמה חודשים אחריו. ככל היו עם ניסיון קרבוי, ככל היו משופשפים, ככל היו מותוגלים, רק הילכו לבלו עיצה גודלה מדי, עם כוח קטן מדי. וכך אמר, שאם לא הייתה מלחמת ששת הימים, אני לא ידע אם היו מיעדים. ידעו שיש שמה מתחם חטיבתי ירדני, זה לא של אדי עיי, וכן שבאה עד חטיבת טנקים. בשביל מה צריך היה להתחבק אתם, ועוד עםiziaה כוח, עם שתי פלוגות? רותם היה עם פלוגה, פדרה עם פלוגה ואני היתי עם פלוגה, והוא שם עוד סטולר עם כמה טנקים. זה מה שהיה. ז' גדר 82 עם פלוגה אחת מוגברת, פדרה עם פלוגה קמ"ט ואני עם פלוגה קק"ש. זה כוח השריון שנכנס למשחק. דעתינו שיש מטען לי כוח שריון, די גדול, שאנו צריכים לחסום אותו, ולכן גם רפול נכנס ממש כדי למנוע את ההגעה

ברכות לחייל השריון אבו עמכם מاز ולתמיד

כדורה- APAM - כדור רב תכליתי ייחודי המקנה קפיצת מדרגה ביכולת לוחמת הטנק נגד חיר'ר בכלל, ונגד חוליות נ"ט בפרט.
ה- APAM מבטיח פגעה עילית במטוסות ורכות, גם אם הן מצויות מאחוריו מתחש, באמצעות תקיפה עילית.

התעשייה הצבאית לישראל בע"מ (תע"ש)
תשלובת התחמושת הצבאית

מוזיאון הלוחם היהודי במלחמת העולם השנייה

ששה מיליון יהודים הושמדו בידי הנאצים וועזריהם במהלך מלחמת העולם השנייה ואנו אבלים על מותם. עם הקמת המדינה לקחנו על עצמן את החובה להגן על העם היהודי מפני כל סכנה דומה. המושמדים בשואה אינם הדמויות היחידות של יהודים במהלך מלחמה זו. אל מול הנאצים לחמו כמיליון וחצי יהודים בלוחמים בצבאות בעלות הברית, ביניהם היו קצינים רבים וגיבורי מלחמה. רבים מאוד מלוחמים אלה נפלו במהלך מלחמתה.

עמותת יד לשריון' החליטה להנציח את לחימת היהודים בנאצים ולשם כך יוקם באתר מוזיאון הלוחם היהודי.

אסא כשר

אבלים על מותם. לקחנו על עצמנו את החובה להגן על העם היהודי מפני כל סכנה דומה. הדמויות של בני עמנו שנרצחו במהלך מלחמות המשמעה ילו אותנו, לדודות.

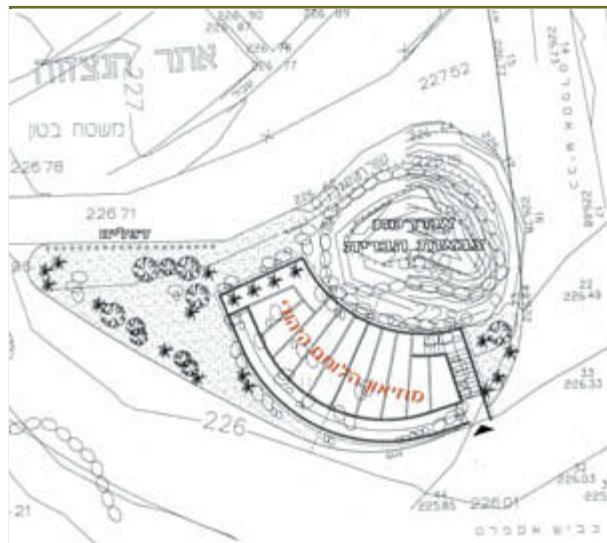
אלם אלה איןן הדמויות היחידות במהלך מלחמת העולם השנייה. אל מול הנאצים נלחמו כמיליון וחצי יהודים, כוללמים בצבאות בעלות הברית, ביניהם קצינים רבים, ביניהם גיבורי מלחמה רבים, ביניהם הרוגים רבים מספור. יש אומרים שנרגו כרביעי מיליון לוחמים יהודים, יש אומרים בחצי מיליון. בין אם כך ובין אם כך, אין עם שהוציא מתחמי אחוז כזה של לוחמים. אין עם שככל-כך הרבה מבני הלוחמים נפלו במהלך מלחמה.

גבורתו של הלוחם היהודי אינה מן המופרסתות. ילדיינו אינם לומדים על התורמה המहירה של היהודים היהודי לניצחון על הנאצים. כונתנו עתה היא לשנות דעתו של היהודי בן התקופה של מלחמת העולם השנייה, להוסיף לה את המימד המופלא של הלוחם היהודי, הנוצע, הנחוש, המנצח. בטלרין יקום מוזיאון הלוחם היהודי במהלך מלחמת העולם השנייה.*

לדורותינו. האטר בטלרין נמצא במקדש של לחימה יהודית, מאזו ומעולם. עמוק איילון לחם יהושע בן-נון באובייו, באמצעות הסמכה לחם היהודה המכבי באובייו, כאן לחמנו על הדרך לירושלים במהלך העצמאות, כאן לחמנו אחת לתלמידי במהלך ששת הימים. עכשו אנו באים לצין בטלרין עוד אחד מן השורשים של רוח הלוחמה של שריון, גבורתו של היהודי, מעשייו, היגיונו, מכלול חייו, סייפורו של היהודי. וברקע, אדם הבא לבקר או נופל השריון, פוגש את עולם הצבאי, המקוטע, האישיים וגם במעגלים הכלליים.

אדם העולה לאתר יד לשריון בטלרין פוגש את דמותו של הנופל. שלו, פניו, חיכומו, דרגתו, ייחידתו, מעשייו, היגיונו, מכלול חייו, סייפורו של היהודי. וברקע, אדם הבא לבקר או נופל השריון, פוגש את עולם הצבאי, המקוטע, העולם השריון בזכה". לא מוצגת בפנוי מורשת הקרב של חיל השריון, מן הימים של התקופה המתמדינה ועד עצם היום הזה, התורמה המכרעת של השריונאים לכל ניצחון, האיכות המינוחת של האדם שבטנק. רוח השריון, מפקדיו וחיליו מפעם בפעם.

רוח זו לא נוצרה ביום אחד. רבים השתתפו ביצירתה, כל אחד בדורו, כל אחד בדרכו, בבניין הכוח, במהלך מלחמות ובביטחון השוטף. חלק מרווח השריון נחבה מן האיכות המינוחת של מפקדים וחיילים, אנשי מעלה, דמויות מופת, בכל שנותיה של המדינה, בכל התקופה של חיל השריון. אלם חיל מרווח השריון נחצב מן המסורת המינוחת של הלוחם היהודי,

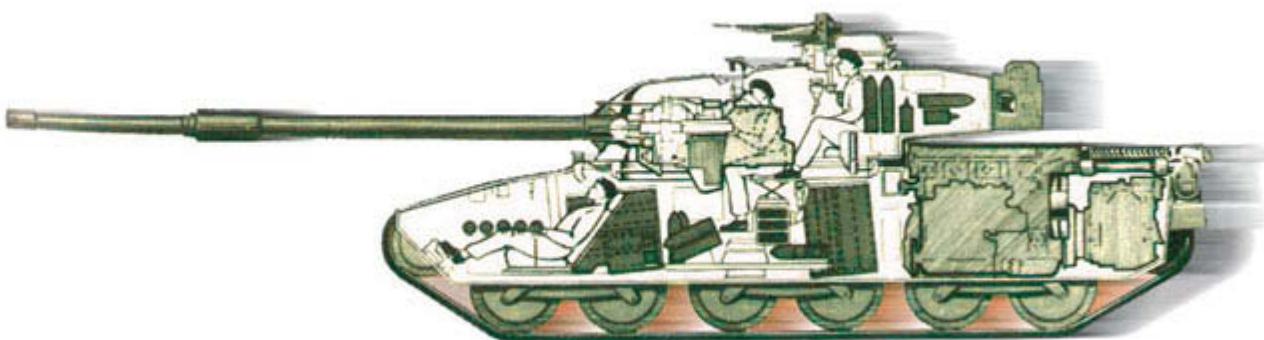

תמונה כוללת של מוזיאון הלוחם היהודי באתר יד לשריון*

ה"אביר" שהOLID את טנק ה"מרבבה"

במבצע סודי וחשי הובאו לאדץ בשנת 1966 שני טנקים צ'יפטיין' בריטיים, הראשונים בעולם בעלי תותח 120 מ"מ, לניסויים מפרבים וממושבים שארבו באربع שנים, בהבנה להצעידות צה"ל בטנקים אלה. התובנית כללה רכש ומעבר מודרג לייצור מקומי מלא של הטנקים. בסיום פרק הניסויים ולאחר שצה"ל יזם והבניהם ב"צ'יפטיין" שיפורים מהותיים בשיתוף עם החברה שפיתחה אותו, המדינאים הבריטים הוליכו שולל את ישראל והתובנית בוטלה. הניסיון שנצלב בשיפור הטנק ובן ידע וניסיון קודם שהיה בארץ בהשבות טנקים נתנו את הדחף האחרון לפיתוח וייצור טנק חדש ומהפכני, הוא טנק המרבבה.

ערר ש"א

וממש: ידעו כי גם העربים עמדו לקל את הטנק הרוסי החדש. האנגלים חיצעו לנו עסקת חכילה: "קנו מatanנו כמה מאות סנטוריונים ובתמורה נמכור לכם 'צ'יפטיינס' כאשר יהיו מוכנים". זה היה דבר דרמטי שלא היה דוגמתו. בפעם הראשונה בהיסטוריה מישחו לנו טנקים חדשים! (טנק ה'צ'יפטיין' הצטיין אז בשריון עבה ומוללה ובהתה חדש בקוטר 120 מ"מ, עם קנה מחורק). קפצו על המציאה כמצאי של רב. הבריטים היו אז "על הפנים" בתכניזב הביטחון והשתוקקו למוכר כל מה שהם יכולים. באנגליה שליטה מושלת ליבור. יגאל אלון וגולדה

בצחות הטנק, ס"ל (מייל) חיים דנון, או סגן בצוות הטנק, והח"מ שהיה קצין פיתוח בתחום"ש בדרגת סרן. בהמשך נעזרנו בזיכרונותיו של אלוף (מייל) ישראל טל (טליק) שהיה באותה ימים מפקד גייסות השריון והרוח החיה בפרויקט זה שבעקבותיו נולד טנק המרבבה.

תודה שלונן לא תסלוא בפז
בראשית שנות ה-60' קנו אצל האנגלים טנקים סנטוריון משומשים ובאותה עת הם החלו בפיתוח טנק ה'צ'יפטיין', שהוא אחד מהטנקים הראשונים המודרנת שערכה ניסויים בטנק ה'צ'יפטיין' בדרגת רס"ן, תא"ל (מייל) חיים ברק (ברלין), או סגן

פרשת טנק ה'צ'יפטיין', העולמה יחסית, הסעירה את חיל השריון בתקופה שקדמה למלחמת ששת הימים ומעט אחריה. בחודש אוגוסט האחרון כיסנו בית השရון את קציני השריון שעשו אז בנושא לשימוש המקורי וראשון על פרשה מיוחדת זו. השסתהפו בפגישה אלוף (מייל) מנחים (מנדי) מרון, לימים גם מנכ"ל משאבות, שהיה באותה עת ר' מהלkat תורה הש"ן בדרגת אל"ם, אל"ם (מייל) אהרון גל (שטנגל) שהיה סגנו של מנדי בדרגת ס"ל, ס"ל (מייל) אהרון ש' שהיה מפקד היחידה המודרנת שערכה ניסויים בטנק ה'צ'יפטיין' בדרגת רס"ן, תא"ל (מייל) חיים ברק (ברלין), או סגן

ראש הממשלה לוי אשכול בביקור בבסיס הריחיה. מימינו הרמטכ"ל יצחק רבין, קצוני ימני סא"ל אחרון גל, משמאלו אל"ם מנחם (מנדי) מרן

גודל מהטנקים יש חיטרון: כאשר יוים בזווית הגבהה גודלות התותח לא חוזר מתנועת הרתעה, כי המשקל שלו כבד מיכולת מערכת הרתעה להחזירו. לאור זה הכננו ב'ציפיון' תיקון לעניין זה.

ממשלה אוחזת ישראל
לאט-לאט דלף הסוד של ה'ציפיונים' והערבים איימו על האנגלים, ממשיך אלף טל בזיכרונותיו. אספסוף תקף שגרירותות בריטיות בקהיר ובكمונות אחרות. השגרירות הבריטית בטרפולי שבולוב הועלה באש. האנגלים הבטיחו לספק גم

עסקה או בפיתוח. היינו נוסע לשם כל חודש, לפחות כל שבוע. בכל פעם שהגעת לי לשם היו דגלי ישראל מונפים ברמה. תרמוו תרומות חשובות מהণיסין הקרבי שלנו, כי לבירטימים לא היה שום ניסיון במלחמה טנקים מאז מלחמת העולם השנייה.

בריטיים וצוו מאוד את הכספי שלנו, כי שיילמו בכקס מזמן, בעודו הסטנורויננס הישנים שקנונו בكمויות גדולות, ובכסף זהה הם החלו לממן את פיתוח ה'ציפיון'. אבל גם ידעו שהתרומה שלנו לא תסולוא בפז. למדנו אותן הרבה דברים. לדוגמה: במלחמה על המים התברר לי כי חלק

מair ואחרים היו חברים שלהם והרומן פרת. אני נסעת לאנגליה וסוכם שנשתתף גם בפיתוח. באותו יום שמספרתי מפקד גיסות השדרון והיתה בצרפת המלחמה על המים ופעליות נוספת. היו לנו הרבה לקוחות בכל גונגע למלחמות טנקים והם רצו שנשלב ללקוחים אלה בפיתוח הטנק שלהם. הבנוו לארץ שני דגמים של הטנק החדש והקמתי ייידה סודית, שנותנה בנמל צון ליד שדה בוקר. שני אנגלים, מהנדסים מחייב החימוש הבריטי היו מסווגים ליחידת ואנשי של הינו מסופחים באנגליה לבסיס הפיתוח שלהם. השתתפותם בניהול הפרויקט יחד עם מפקד המערכת הבריטית

קצינים על טנק ב ביקור ביחד הנסיך הנסיך

אלון ואת גולדה מאיר, ולמרות שנתו ליבוד גדול גם לאל סיפורו את האמת. בינו לבין המשכו לעבד על הפיתוח.

לימים התברר כי הם הוליכו אותו שולל. בשנות ה-50' המאוחרות פורסמו יומנים של ריצ'רד קروسמן (ראה מסגרת) שהוא אז שר בקבינט ויזיונו הוא כותב: יום אחד חזיקו אותו לכניס דוחה, שלא מן המניין, של הקבינות. הוא חשב שיש איזה מצב חרום או מלחמה, והנה יושבים ודנים על עניין הטנקים לשירה, באופן דוחף, כי הגנרל הישראלי עומד להגע בעוד יומיים וצריך להchalיט אם אומרים לו את האמת בעניין ה'צ'יפטיין' – או לא. למדתי מודיעין המדינה וקרأتي הרבה ספרים על יהודים בinalgומים, מספר האלוף טל ומוסՔן, ואני לא זכר שנטקלה אי-פעם בכך שஸמלה במדינה נארה יושבת ומטכסת עזה אם לרמות או לא לרמות. זה לא ייְאמַן. למה זה היה חשוב להם לרמות? כי בינויים שלמננו בס. היינו מקבלים סנטוריונים ומשלמים. ברגע שהם מחליטים להגיד לנו את האמת נסגר הברז הזה והם לא מקבלים יותר כסף. لكن גם החליטו להמשיך לרמות אותם. קروسמן מတיר את הישיבה. לא היה ויכול שאותה ה'צ'יפטיין' אי אפשר לחת לישראל ואין ביכולתם לספק את הסchorה. זה היה נכון, הם לא יכולו. על זה אין לי טענה נגדם. הוויכוח היה אם לרמות או לא. רק אחד או שניים דרשו להפסיק לרמות את הישראלים, כל היתר תמכו בהשך הרمية. אך, למשל, ואמרת ליידי אחת – שהיתה שרה במשילה ושכחתי את שמה – הייתה בערך לרמות אותנו, ושאלת מה יהיה אם היהודים ילכו לארמנסים ויבקשו מהם שיימכו להם טנק? זו הייתה ברורת גמורה, משומש אמריקנים לא הסכימו למכור לנו טנקים באוטה

גדול. היו שם כל האדמירלים והגנרים הבכירים במשרד ההגנה הבריטי וערכו לי טקס של הכרת תודה על שאיגנתם להם את אריאן. הם גם נתנו לי את הזכות להמליץ על שני בריטים ממפתחי ה'צ'יפטיין' באנגליה כמועמדים לתואר אצולה. המלצתי על הענק תואר מי אני זר... אבל החוץ לא יכול להעניק תואר מי אני זר... אבל החוץ הערבי גדול. אולי היו מושכים את מطبع החוץ מהבנקים בלונדון הכלכלי הבריטית הייתה נפגעת מאוד. הבריטים החליטו, בין היתר, לא לחתנו את הטנקים, אבל המשיכו להריגע את יגאל

לLOB' צ'יפטיינס' אבל זה לא הריגע את העורבים שאימנו למשוך את יתרות מطبع החוץ שלהם מהבנקים האנגליים. כאמור התחלנו בעסקה לפני מלחמת ששת הימים וגם בתקופת המלחמה היו ה'צ'יפטיינס' עדין אצלנו.

גם האיראים התלבטו באוטו זמן איזה טנקים לקנות, והשפחתם עליהם לבחור ב'צ'יפטיין', והכווי עבורם את האופין המבצעי 'צ'יפטיין' האיראני. הרי כל ארץ מזינה את הטנק תפור לפיזור. נסעה לשירות, לבית הספר לשירות של אריאן. לאות תודה ערכו לי באנגליה קבלת פנים עם כבוד

המלצת בפני האיראנים

מנדי: ריצ'רד קروسמן שהיה חבר הקבינט הבריטי כתוב מאוחר יותר שני ספרים: *The Crozman Papers* ששר הביטחון אמר בישיבת הקבינט: הישראלים עומדים להגעה בעוד שבועיים, מה אני אומר להם. התשובה של קروسמן הייתה: *Stole them* (עקב אותם). כך הם עיכבו את בואנו, לאחר שכבר היו טיוות חומות ודן עליהם, וממש לפני חתימתם הם הגיעו למסקנה שאפשר כבר לדוחות יותר, כבר עברו את כל השלבים, עברו את כל השינויים ואז הם אמרו לנו לא. בחודש אחורי שאמרו לנו לא, הייתה להם החשפה לבוא ולבקש מתנו האם אנו מוכנים למילוי על הטנק בפני האיראנים. הם ידעו שיש לנו קשרים אם אריאן. אנחנו הכנסנו בטנק בין 40 ל-60 שינוי טופוגרפיים. גל: כאשר באתי לאיראן, קיבל אותי טופוגרפי

ארכיבת הקצינים הצעירים באנגליה: (משמאל בכוון השען): דיים ברק, חיים דנון, מוקי גלמנוביץ', ועוד ארו

חלקים להרכבה מקומית מלאה (CKD) ולאחריו להיכנס ליצרור מקומי מלא. הרוּםן עם הבריטים התחליל ללא ספק מטנק לטנק ה'צ'יפטיין' התיכון נקבע שפיתוחו הסטוריון. הבריטים אמרו שהטנק חישם וכן עבר אצלם את כל סדרת ניסויי הקבלה וכן ניסויים מודדים. אנחנו ביקשנו לבדוק האם טנק זה מתאים לתנאים שלנו, לתנאי הסביבה שלנו ולתנאי הלחימה, ולהגדיר את השינויים שנבקש מוהങלים לישם, לפני שאחננו מחליטים לקנות. מבחינת המעדן שלו בצבא הבריטי, הטנק הזה היה טנק מן השורה.

טנק מעולה עם בעיות קשות ומהותיות

טנק ה'צ'יפטיין' החדש הצטיין אז בשריון העבה והמעוצב ובהתוחה החדש בן 120 מ"מ, מספר מנדי. אין ספק כי הטנק היה אז חדש ומודרני, מותכנן היטב גם בהיבט של הנדסת אנוש ונחשב לטנק מס' 1 בעולם. זה גם מה שידירבן אותנו להattaץ ולרכוש אותן. אז לא עמדו לרשותנו מקורות כספיים פרט למאה טטליק כינה 'כספי העם היהודי'. לא היה סיווע אמריקאי או אחר ועל הסטוריונים שלימנו בכיס פולulls – Hard currency. כדי להמחיש את ההערכה לטנק ה'צ'יפטיין', מס' דנון, באחד הימים ביקר ביחידת הרמטכ"ל ראל' יצחק רבין. הוא וטליק עלו על הטנק ורbin שאל את טליק: מה אתה מудיף, פלוגת 'צ'יפטיינ' או 2 גודוו סטוריונים. פלוגת 'צ'יפטיינ', הוא ענה בפסקונות.

עם זאת, ממשיך מנדי, חפנו בו מספרליקוים חמורים והכנסנו בו, עקב הניסויים בארץ, בין 40 ל-60 שיפורים מהותיים. הנה דוגמאות: המנווע היה בעצם, נקודת התורפה המרכזית שלו. צורו לי

רומן עם הבריטים

הרומן עם הבריטים התחליל ללא ספק מטנק לשפר, מס' פ' אלוף מנדי. הקשרים שנוצרו מהSHIPORIM והשכלולים שרצוינו לגבי הסטוריונים העמיקו את הקשר עם מוסד המ"פ הבריטי Fighting Vehicle Research and Development Establishment (FVRDE). הדעתון למכור לנו טנק ה'צ'יפטיין', בא להערכתי, מהבריטים. הם הציעו לנו לקנות את ה'צ'יפטיין', כאשר היו מעוניינים למכור כמוות גדולה של סטוריונים. עסקה זו הייתה מותנית בכך שאחננו קוניים כמוות גדולה של סטוריונים שהם רצוי להיפטר מהם, ואנו נקנו בהמשך, קודם כל, כמהות מסוימת של טנק ה'צ'יפטיין' מושלים, אה"כ ערוכות להרכבה מקומית חקלית (PKD), אה"כ

עת. אבל שר החוץ סטיוורט ענה לה: 'זה אל תדאגי, אני כבר סגרתי עם מזכיר המדינה (האמריקאי) שכארו יוננו היהודים אליהם הם ייחו'. כמובן, הוא כבר הבטיח את האגף וסידר שהיהודים לא יוכל לקנות טנקים אצל האמריקנים.

בסוף הודיעו לנו שם מבקשים את שני הטנקים שהיו בפיתוחו אצלנו בחזרה ושהם לא יוכל להשלים את העסקה. באותו שלב עוד לא עסקנו עליהם, אבל כשהתברר כי הם רימו בכוננה ושהם נודע לנו רק מאוחר יותר. ביניים נוצר אצלנו משבר גדול, כי העربים התחלילו כבר לקבל את טנק ה-62-T מהסובייטים והתברר שלנו אין כל אפשרות לקבל טנקים חדשים. בשלב זה החלינו על המרכיבה. זה היה בשנת 1969.

הוד מלכotta תרמה לפיתוח טנק המרכבה

את פניו, הוא הסתכל ושאל מה זה את אמרת? סיפרתי לו את עניין ה'צ'יפטיין' והוספתי שבעצם העובדה שシリבתם לחתת את טנקים, אילצתם אותנו לפתח את טנק המרכבה שהוא פי מאה יותר טוב מהצ'יפטיין שהיה. אילו היוותם נתונים לנו אז את ה'צ'יפטיין', היינו תקועים אותוعصיוו כשהוא ברשימת הגrotchאות שיש לנו בצה"ל...

mdbri aluf (mil') manhem (mandi) moron

שנתיים לאחר פרשת ה'צ'יפטיין', כאשר הייתה מנכ'ל משרד הביטחון, בא לביקור בארץ סגן שר החוץ הבריטי, וביקש לבקר גם במשרד הביטחון. לבריטניה היה עד לפני 4-5 שנים אմברגו נשק על ישראל, והוא בעצם בא לעודד אותנו לבקש להסיר את האמברגו. איך זה שמדינה בסדר גודל של ישראל, יש לה תעשייה צבאית כזו וותיקה, שאל האורה. ואז השבתי לו, בין השאר, הודות להוד מלכotta. זיהה קרה כיסתה

על טנק הציג'יפטיאן ביחידה (מימין): רס"ן אהרון שץ, אל"ם מנחם (מנדי) מローン, הרמטכ"ל יצחק רבין, אלוף ישראל טל ואל"ם אברהם (בר) אדן (עם משגפיים על הקומתה).

שוב לאנגליה, וכרגע לא אוכל להגיד לך על מה. כך נפגשתי עם ארבעת הקצינים הצעירים שהיו בצוות הניסוי: סגן חיים ברק (אָז ברילר), סגן חיים דנון, סגן עודד איזוז (לימים סָאָל), נהרג בתאונת אימונים בשוריון) וסגן מרדכי (מוֹקִי) קלמנוביץ. באופן מקרי חלהוטין כל הארבעה היו מאותו מחזור של הפנימייה הצבאית. היו USARTOT קצינים במילוּן, מספר חיים דנון, ואנחנו כבוגרי הפנימייה הריאלית, דענו אングליית הכל טוב. שנברחנו והיו לנו כאן בבית השווון בקורס לאנגלית טכנית במשך שלושה חודשים, זו הייתה הcona מצוינית להמשך. גם העובדה שהיינו כבר חותמים לשירות עוד שלוש שנים, מוסיף חיים ברק, השפיעה על הבחירה של משה נתיב. עד שהגענו לאנגליה לא ידענו מה מטרת הנסעה, מצין חיים ברק, סיפרו לנו על סנטורוּן 'מארק 12'. רק כשהגענו לאנגליה, בהדר של הגספה הצבאי שלנו אל"ם אשר לוי (לימים תא"ל) חשבו בפניינו את הנושא. ומעניין שבאותו יום שבו הגיעו, הראו בטליזוּיה האנגלית כתבה על טנק הציג'יפטיאן' שהייתה בתקילת החטויידות בצבא אנגליה.

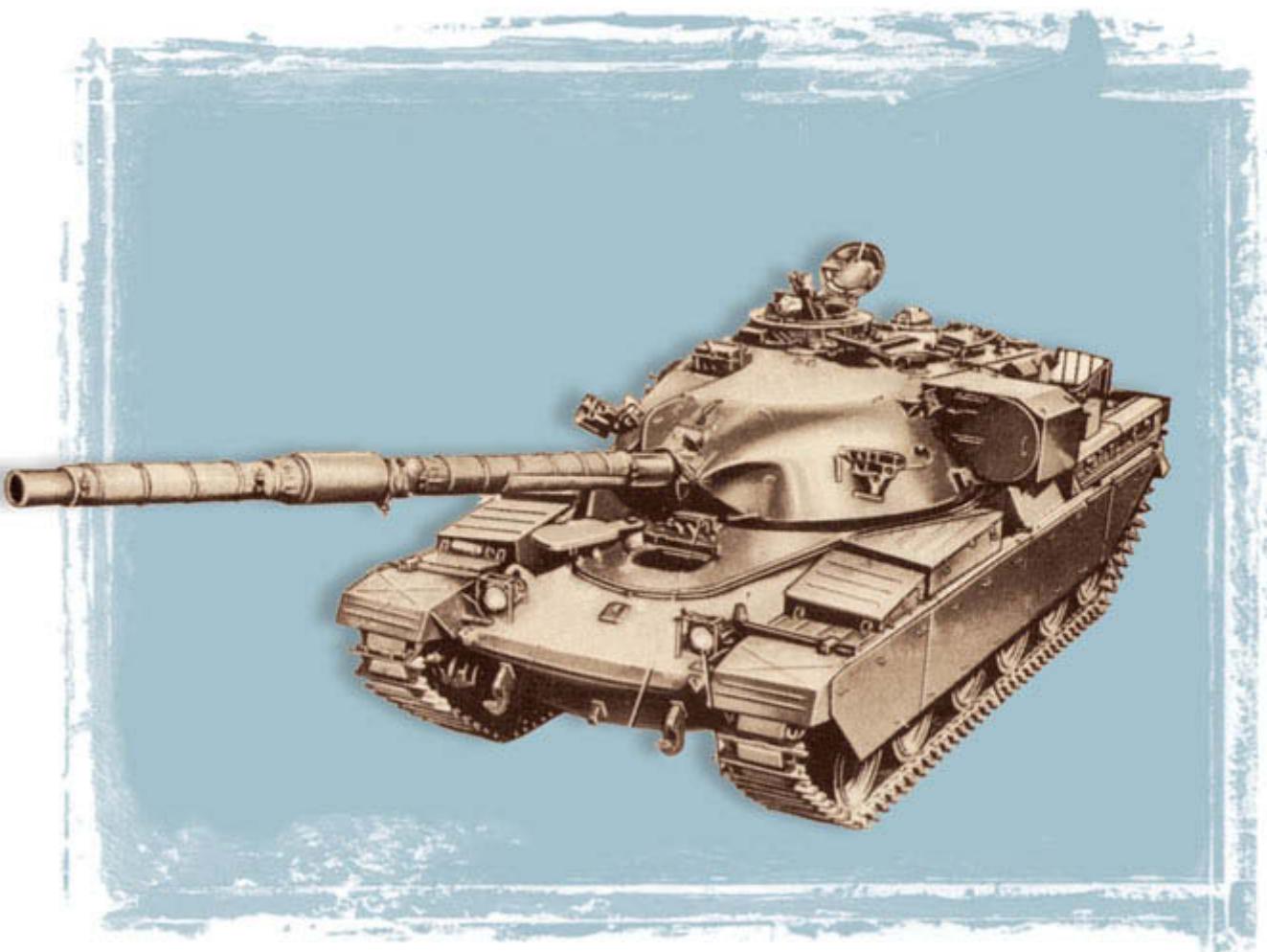
מיכל לחץ אויר, כי הבילום מבוסס על לחץ אויר. אה"כ אמרנו כי אין זה מספיק, אם המיכל הזה יתקלקל. ואז התקינו משאבה ידנית, המאפשרת לך אינסוף פעימות. כל מה שצריך זה לשאוב, למלא את המיכל בלחץ, ואז יש לך בילום.

חשיבות בגיימ ובאימונים בציג'יפטיאן'

כשנה לפני שהחללה התוכנית ב-1966 הייתה באנגליה בבוינגרטון בקורס קציני תותבות של טנק הסנטורוּן, מספר אהרון ש. הקורס נמשך שלושה חודשים. נשלחת עלי-ידי מנדי כשהיהי בתח"ש וחזרתי למדרוּן סנטורוּן. מיד לאחר מכן הגיעו לארכן הסנטורוּן "מארק 8", שהיה שונה מההתקן "מארק 5", והוא עלהנו לヒירך לקליטונו. יום אחד תליק קרא לי למשרד ושאל אותי אם אני יידע אנגלית. השבתי בחיבור הוא הורה לי לගייס שארבעה קצינים שיודעים אנגלית, ולבחוץ ואח"כ אין לך בילים. תהיינו איך יתכן לבנות טנק שהוא מושך אליו שישי להיפגע או להתקלקל, אתה שמאנו שלו עשוי להיות בקשר לכך, או באיזשהו מورد, ואין לך אפשרות נמצוא בגרירה, או באיזשהו מورد, ואין לך אפשרות נמצוא בתקילה הצבאית אנגליה. וכך יוצאים

כי המנווע הראשון סיים את חייו כעבור 50–60 שעות, מעט מאד שעות. הבריטים טענו כי הכשל הוא בסיסן האויר שאיננוبني לאפק הדק והסיכון שיש לנו בנגד. ואז, אני זכר, שטליק אמר: אני מאמין לכם שאתם יודיעים לעשות מסננים טובים, אם אתם מוחלטים. הכנינו לנו מסנן אויר מתחאים, לא חשוב הגודל, לא חשוב השאר, אפילו נשים אותו על הסיפון, רק שהוא יSEN טוּן, כדי שניהיה בטוחים שזאת הבעייה. ואכן צעברו כמה חודשים, הגיעו מסנן, קופסה גדולה שהותקנה על הסיפון, אבל אז התבגר, שבעצם, יש להם שגיאת תכנונן. בראש המנווע נוצרם סדקים שגרמו להרס של המנווע. בסופו של דבר הוכנעה היהיתה מתרחבת ומביאה להרס המנווע. אבל אף פעם לא הגיעו לזה, כי המנווע נגמר קודם בגל המסנן.

עוד התבגר לנו כי כאשר המנווע דומם, אזי מתאפשר רק מספר נתון של 5 או 6 פעימות בילום ואח"כ אין לך בילים. תהיינו איך יתכן לבנות טנק שהוא מושך אליו שישי להיפגע או להתקלקל, אתה שמאנו שלו עשוי להיות בקשר לכך, או באיזשהו מورد, ואין לך אפשרות נמצוא בתקילה הצבאית אנגליה, וכך יוצאים

מראה כללי של טנק ה'צ'יפטני' (טנק בוגריסטה מתקדמות יותר נמצא במוזיאון בלטרון)

אותנו, והנושא הוסדר. בהזמנות אחרות העמדנו את הרכב ליד המלון בערב עם ערפל, מבלי לדעת על החובה להשאיר אורות חניה, ואופנוען התגעגע בו לאחר מכן. למחרת בוקר התיעציב במלון קצין משטרתו שהחל לחזור אותו ובקש לזמן אותו לתחנה. מיד התקשרתי למיג'ור ההינד שהיה קצין הפרויקט האנגלי והוא טיפל בעניין.

בן-גוריון מבקש...

כאשר ישבנו בנחל צין, באילי יום אחד המא"ז של קיבוץ שדה בוקר הסמוך, מספר אהרון גל. הוא כMOVן לא נכנס למchnerה כי אף אחד לא היה יכול להתקרבר, ואמר כי יש להם מקום שרים עורכים בו חתונות, וזה על צוק שמשקיף על נחל צין וזה השקייף גם על המchnerה. אמרתי לו: זה סגור ולא יהיה. למחורת, מי מופיע לי? אחד קטן עם שיעיר לבן, זה היה בן-גוריון. הוא אמר לי: 'אדוני המפקד, אולי בכל זאת תעשה לנו משהו', אמרתי: אני עשו הכל. כMOVן שכיסינו הכל בברזנטים והם ערכו את החתונה.

לאחר ששים אסף אותן. עברב היינו יושבים במלון עם שי, עושים חזרה על החומר הנלמד ומעלים על הכתב את החומר הנלמד. כך זה נמשך כחודש וחצי.

עודד איז זיל ואני היינו בצוות שלמד תותchnות במחנה ללזרות, מספר חים דנון. שם עמד לרשותנו טנק בסככה וגם המטווח היה באותו מחנה. התפעלתם מן העבודה שלכל אחד מתנו יירה כ- 150 כדורי תותח בשמש הקורס. זה מספר עצום של כדורים! היו פגיעות מצוינות בשמש כל התקופה. באופן אישי מאד הנהתי, גם מהאיוון, גם מהלמידה וגם מהאנגליה. מאד התרשם מהאנגלים, פדנטים, ממושמעים, מקצוענים והכל מטבח בפקודות. הפקודה הייתה בעקה, לא הייתה צורך קשר פנים כדי לשמעו והפקודות היו חדות וברורות.

אבל, מספר שץ בעניין החשאיות, באחד השלים יצאתי מהמבנה והגענו שעיבר במקומות זיהה אותה כיוון שהייתה שונה בזאת בזאת בסיס ללימוד הסטודנטים. הוא פתח בשיחה אתי ומיד לאחר מכן סיפרתי לקצין האנגלי, קפטן פוקס שליווה

נחקנו לשתי קבוצות, מספר חים ברק, מוקי ואני למדנו נט"ר (נהיגה, טיפולים ורכב) בבוינינגטון (Bovington), שער אוז, ודנוון למזרן תותchnות בלולוות (Lulworth). גרנו במלון כאזרחים לכל דבר, שאסoso לציין את ארץ מוצאים. ציאנו למחנות הצבא ברכב אזרחי שהעמידה לרשותנו הנספחות שלנו, כשאנו מצודים בסנדוויצ'ים שהכנו לארוחות הצהרים. תחילת ירד צוות הנט"ר בבוינינגטון ויתר השלושה המשיכו לבסיס התותchnות. בבוינינגטון היינו מגיעים לקצה המנהה בגדים אזהרים, במבנה נידח מחליפים לסרבלים בריטיים, וליד המבנה ניצב אוחל סגור ובתוכו טנק ה'צ'יפטני' שעלו למדנו. היה לנו מודיעין יחיד וקבוע לכל התקופה, אשר ידע שאנו ישראלים. הנהיגה בשיטה, גם ביום וגםليلת, הייתה מתואמת לשעה שלא היה מישחו בסביבה. הנהיגה בטנק באנגליה הייתה ללא תקלות, ויש לציין כי לא נהנו מאות קלומטרים. הנהיגה כמעט בשכבה, במושב מופעד בנדיבות, הייתה חוויה ראשונית ומיוחדת. מיד התחלנו לדבר על כך שהנהיגים יירדם. בסוף יום הלימודים היינו חוזרים שוב בגדים אזהרים

מראה של 'chieftain' בריטי מוהגרסאות הראשונות

בניסויים שילבנו גם מד-טוווח ליזור (מט"ל). זה היה מד-טוווח הליזר הראשון הראשון בארץ ובין הראשונים בעולם. יש לומר כי טכנולוגיית הליזר פותחה רק בשנת 1960. לטנק 'chieftain' במקור היה מקלע טיווח מקוביל לתותח בקוטר 0.5" (בנוסף למקלע המקביל הרגיל בקוטר 7.62 מ"מ). לפני כל ריו בתותח צרך היה לירוט למטרה במקלע הטיווח עד 4 צורות בני 3 כדרים בעלי נזות

סמןני אנטיישמיות

המדיני הבריטי הידוע ויצ'רד קורסמן, מראשי הליביון, שלא אהת גילה אהדה לציונות ולמדינת ישראל, סיפר פעם על שיחת השהייה לו עם פרופ' חיים ויצמן, הנשיא הראשון של ישראל, על אנטיישמיות באוטה שיחה אמר ויצמן לקורסמן: 'ידי היקר, hari anno מכירם היטב איש את רעה ואני מקווה שלא תיעלב ממה שתשטע. ובכן, צר לי לזכור לך כי גוי נגע מעט באנטיישמיות. זו רק שאלה של מניין. ואפיו אתה עצמן, אם תגדר קצת מתחת לעור שלך, תמצא כמה סמןנים של המחלה הזאת.'

הדברים נלקחו ממדורו של העיתונאי הוותיק שלום רוזנפלד 'עם איש' שהתרפרסם ב'מעריב' ביום 24.8.01.

אנחנו נסעים. טוב, אני רוצה לבדוק את השရיון של הטנק' אמר, והזיא את ה-6.35 (אקדח) הקטן הבינו את זה כי זה לא homo-engeli...'

במהלך הניסוי אז, רוגשנו כי הטנק באמות נמצוא בקדמת הטכנולוגיה, מספר דzon, וגם מתקדם מאוד בהנדסת אנוש. לכל אנשי החזות היה נוח מאוד. ניסינו אפילו מזגנים, והוא בטנק כל האמצעים הדורשים כדי לנוע כאשר כל המערכות והמדפים סגורים. הייתה למפקד חזפית היקפית מעולה, ויכולת לשנות בטנק ולנסוע מרחוקים. ואכן עשינו ניסויים אלה, כשנסענו ימים שלמים ובתוך כך יומיים שלמים או שלושה ימים, סגורים לחילוץ עם ערכות אב"ד, עם איירור.

באשר לפjk הר' שאותו עשינו גם בצללים, הקמנו סוללות עפר גבוהות מאחוריו המתרות כדי לקלוט את קלעי הח"ש ובתום הניסוי פרקנו את הסוללות לאסוף את הקלעים ולא להשאיר עקבות... הצלחנו גם לפגוע במטוסות בטוחות אורך מואוד. בכל זאת, מצין אהרון גי, הגענו למסקנה כי על אף התותח בן 120 מ"מ וכוח החדרה המעליה של המהומות, הוא לא יותר מדויק מאשר תותח 105 מ"מ שהיה לנו. ככלומר, בגל הדיווק שלא היה מספיק טוב לא היה אפשר למש את כושר החדרה וההשמדה של מטמות בטוחים ארוכים.

ניסויים מפרבים וטכנולוגיה מתקדמת

התוכנית בארץ, עד כמה שני זוכר, מצין שע, הייתה קודם כל לישות אימון צוות. לאנגליה נסעו רק הקצינים ובשלב ראשון היה צריך לאמן 4 צוותים, כי קיבלנו שני טנקים ורצינו שני צוותים רזרביים. שלבי התוכנית כללו הבאת הטנקים, אימון צוות, ניסויים אוטומטיים, כי מראש הערכנו שתהיה בעיתם המנוח וסינון האויר, ומערכות חימום הייתה חשודה מהתחלה, אחרי זה ניסויי ירי. לבסוף תוכנן, אם הכל יילך בשורה, לעורק ניסויי שדה בקנה מידה קטן.

אחד השיפורים המשמעותיים שהוכנסו לטנק הוא בסינון האויר. בזאת היה מעורב המהנדס סא"ל ישראל טילין ז"ל, מחליל החימוש (לימים אל"ם, שעד לאחר מכן בראש צוות הפיתוח של טנק המרכבה). בנחל צין היינו נסעים עם הטנקים בכל יום כמאה ק"מ ויותר, ובאבק שהיה שם המנועים הלו אחרי 100 שעות. בהמשך השתפרו הטנקים והמשכנו בשלבים הבאים. ערכנו ניסוי נסעה באבק של בקעת הירח ושיבנו בבקעת הסירירים חודשים ארוכים.

באחד הימים הגיע לביקור בניסוי אלוף עוז ויצמן שהיה ר' אג"ם במטכ"ל, מספר אהרון גל. הייתה שם משלחת מאנגליה שבאה לראות באיזה אבק

הקצינים שהשתתפו בפגישה (מימין): אלוף מיל' מונדי מרון, סא"ל מיל' דווים דנון, תא"ל מיל' זווים ברג, סא"ל מיל' אהרון גל (סטנרג), אל"ם מיל' אהרון גל (סטנרג), אל"ם מיל' שאול נגר

מימין: דווים דנון, שאול נגר וחווים ברק בתקופת הניסוי

מיוצב סחרור אבל משופר. לימים הוא יצא לפנסיה ובהസכמה או שלא בהסכמה של הבריטיים בא לארכ. הוא היה יהודי זקן, כבר מעלה-ידי התעשייה, הוא היה יהודי זקן, אחד התנאים היו, כאשר הסכים לבוא במלחמה, שambilאים גם את אהותו. הוא גור כל השנים עם אהותו. אבל ה'ג'יקום' שלו והטפרמנט הישראלי לא הסתדרו, ולבסוף, בכעס, אני חשב, חזר לאנגליה.

היא הייתה מודדת לא מדוקיקת, הפיזורים היו גדולים, והקלע היה פוגע על צדו במקומם לפגועם החוזר. מי שפיתח את הנושא זה בהצלחה היה דוקא אותו מהנדס צ'בי, שאחרי המלחמה נשאර באנגליה. הוא תכנן להם בעצמו את ה'ש' מנגנון מיזוב סחרור. באנגליה נוצרו אליו קשרים והתידדו והוא לחש לנו באזון, שבעצם יש לו שיפור של הcdr, שהוא עובד עליו. אמן עוד לא עשה אותו, והכוונה לפתח ה'ש' מנגנון

מעירך שבלי ההתנסות הזה, זה היה הרבה יותר קשה. המערכת היהיתה כבר, כאילו, מוכנה ל"הריון" הזה, של ניסיה לייצור מקומי של טנק מודרני. כאשר הנושא נפל, המעבר להחלטה למכת פתח את הטנק היה מהיר מאד.

פרידה מה'צ'פטין'

לאחר ביטול הפרויקט וכancellation פורק בשנת 70', מס' ש', העמסנו את שני הטנקים על האונייה "שרה" של חברת צים. העמסנו את שני הטנקים שהוחתמו על סודיות. העמסנו את שני הטנקים ב-2 בלילה ועליהם הועמסו אריגות תפוזים. הגענו לנמל לונדון, שם חיכה לי שם מג'יג'ור היינד עם שני סמלים אנגליים – הנגנים שהיו צריכים להוביל את הטנקים ושי מוביל הטנקים שעמדו בצד. מג'יג'ור היינד עלה על האונייה, הכיר לי את הנגנים. בערב ה'הייתי אמר לצתאת לבנות עם הקפטן של האונייה שהזמין אותו לאחר שההתידדי איתנו במהלך המסע בים. חיכינו ללילה. כשההתחלת במלחך המשען, היינד עולה והסמלים אינם. הוא רץ החשיכה, היינד עולה והסמלים אינם. הוא רץ והתווכח ופתאום מגע אליו כלו והסמלים מתנשף ואומר: הם שכירורים, האם תוכל להעלות לי את הטנקים על המוביילים? היו אלה מוביילים גבוהים שלא היכרתי. לא היהת לי ברורה, העלייתו את שני הטנקים על המוביילים וזה היה סוף הסיפור.

היהודי שפיתח את התהומות

המתכנן של תהומות ה'ש' מנעל של ה'צ'פטין' היה היהודי צ'בי בשם פרלמוטר, שהבריטים במלחמת העולם השנייה הבריחו אותו במיוחד, מספר מנד. חוליה מוחודה נתה בצד'ניה, לקחו אותו והביאו אותו תוך כדי המלחמה לאנגליה, כי הוא היה ידוע במקצועו זהה של תכנון המנגנון (בקיצור מיזוב סחרור) כך שהוא יفرد בצוותה אחדיה ומודיקת. הגרמנים פיתחו את תהומות המנגנון עד לפני מלחמת העולם השנייה, אבל

לפני כן ישבנו בת'ש' חיים ברק ואני ותורגנו את הספרים. אני תרגמת את התוותחות וחווים תירגם את הנט'ר. תרגמנו את הספרים ותפנסנו אותם והכל היה מוכן. הכנו גם את כל המערכות ואת השקופיות. הפלוגות הראשונות של ה'צ'פטיניים' עמדו להיקלט בגודל 82. אני זוכר ישיבה, לאחר מכן, עם טליק במטכ'ל, שאני זומנתי אליה. ובאותה הישיבה שהודיעו שלא מבאים את הטנקים, אמר טליק: בתוך חמיש שנים יהיה טנק ישראלי. ואכן בשנת 79' הושקו בטקס מרגש ברמת הגולן טנקים המרכבה סימן 1!

מעוניין לעזין, מוסיף מנד, כי שם התוכנית של טנק ה'צ'פטין' הייתה "אבי" והשם האנגלי CHARIOT (=מרכבה) זה עבר להיות טנק "מרכבה". אין ספק שההיסוס הממושך של קרוב 4-5 שנים בנושא, הבדיקה, המוגעים הרבים שהיו לגבי השינויים והSHIPORIM עם מוסד התכנון שהיה והנרג את הפתוחה של הבריטים, הממחשובות וגם החשיבה איך ננכדים עם דבר זה ליצור, לצור הרגוט ואחר-כך ל'צ'יזור מלא', היא שהכחירה את הרכבע, גם מבחינת הדעת שרכשו גם מבחינת הביטחון של המערכת ביכולת להרים פרויקט זהה. כאשר בסופו של דבר "נאצלנו" להיכנס לפרוייקט המרכבה, אני

מיוחד, כל אחד בנקודת כינון אחרת, ולפי תיאום המטרה בין נקודות הפגיעה של כורדי הטווחה היה נקבע באיזו נקודת כינון מכוונים את התוותה. ובכן, את המט"ל, מתוכרת חברת פיליפס ההולנדית, הביא לארכ ארצוי, אשר לימים הקים את חברת סאטיקס. הייתה לו תיבתALKTRONIKה גדולה יחסית. מט"ל זה הותקן מחוץ לצרעה. אותן הזרם, נזכר ש', מפני התחששות בغال עצמות הזרם האדרה שלו. באחד השלבים הותקן על הצrichtה גם גלאי כיוון ליעזר.

בתקופת המלחנה ערבית מלחמת ששת הימים, מס' ח'ים ברק, הגיע נציג של השגרירות הבריטית ופירק מהטנקים את האופטיקה. נראתה חששו שנשלב את 2 הטנקים במלחמה המתקרבת. על כך מוסיף מנד כי הבריטים סיירו שהכינו בפרקיסון מתחת טנקים, שלא התקרבה לארכ. זו הייתה למקרה שיצרכו לפנות את הטנקים. זו הייתה ממש תמיימות מצידם לחושב שני טנקים אלה הם שיצרו אותנו. הניסוי כאמור נמשך לאחר המלחמה.

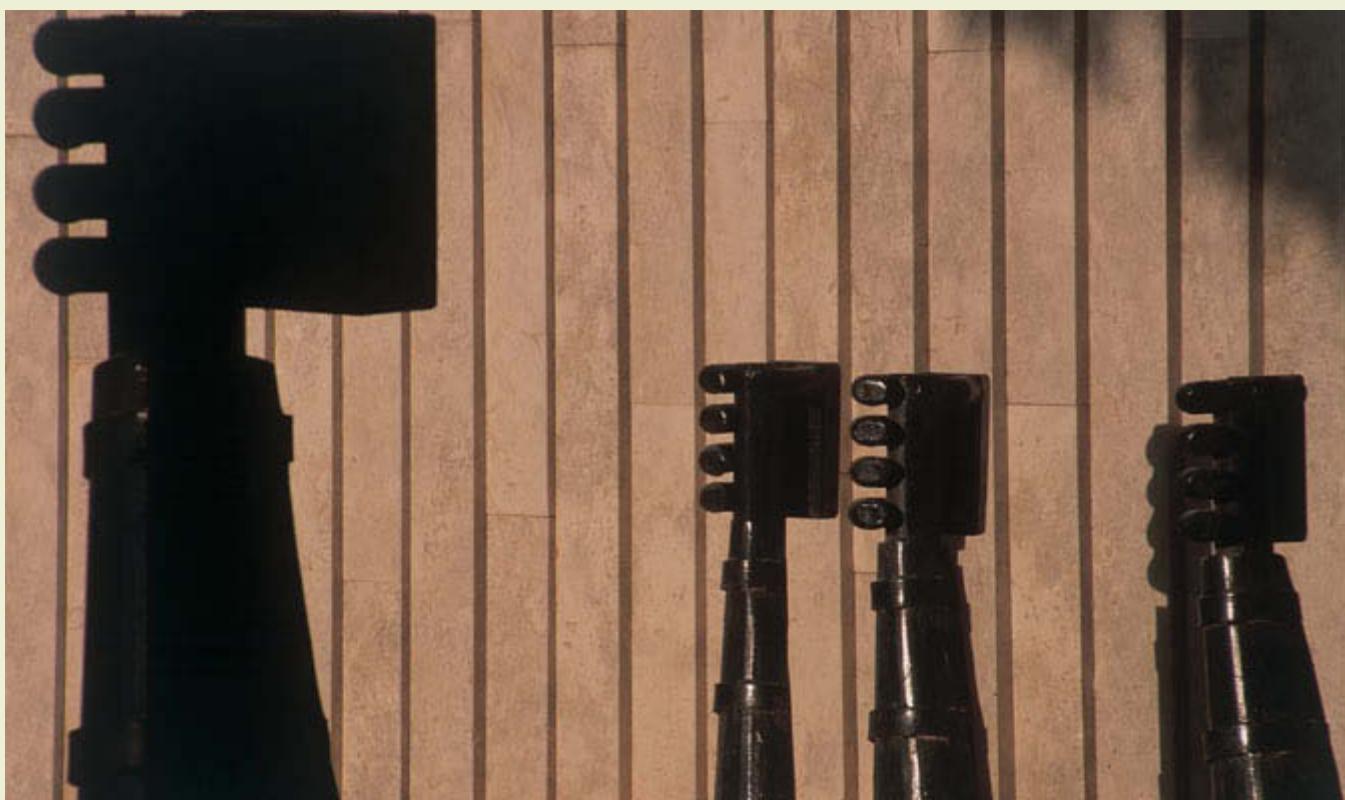
ה"אביך" הבודב וה"מרבבה" נולדה

הינו אמרורים לקבל את ראשוני ה'צ'פטיניים' בארץ סביב אוגוסט 1970, מס' דנון. חצי שנה

פארק עוצבות השריון בלטרון

חבי מעת לבאים בכנסה הראשית לאחור יד לשוריון נבנה ומתעצם פארק עוצבות השריון. הפארק, שנועד לשמש מרכז האוצר בתחום אנדראות הנצחה של כל עוצבות השריון, משתרע על שיפולי גבעה יפהפייה, במקום נגיש לנכט, והוא אחור להנצחה פעליה ושוקמת מבקרים כל ימות השנה. כל אנדראטה בו מעוצבת ונבנית לפי כללי מוגדרים ובתיואום עם עמותת יד-לשוריון. מקצת העוצבות כבר הקימו אנדראטה יחידית והאחרות ניצבות בכני האתגר שלבטה יוכלו לו.

תא"ל (AMIL) מנשה ענבר *

ישראל יער של עצי מוחט על כ-70 דונם משטח הגבעה. לימים עוצבה תוכנית הפארק במשותף עם ק"ל ויש בה שטחים מאותרים ל-52-55 אנדראות במקבצים אוגדיים ולחטיבות עצמאיות. הפארק אכן הוקם בשיתוף פעולה עם الكرן הקימית לישראל, ועל כך נתונה התודה וההערכה של השריונאים. הייר עבר טיפול יסודי בכל הקשור לתשתיות המרכזיות: נקרו עצי חולים ותחמס ניטעו עצי בריאים וצערירים, נספו עצי ארץ-ישראל, כמו: חרוב, תאנה וזית, והותקנה מערכת השקיה מרכזית המיועדת להסקות בעתיד את כל הפארק, במרקם הפארק הותקן ריחוט גינה לרוחותם של המבקרים בו. שילוט מair עיניים נמצא בהכנה ויאפשר התמצאות קלה בפארק.

שהשתתפו בלחימה. בשנים הראשונות שלאחר ההקמה וטקס החשיפה עוד ביקרו בהם חיילי היחידה מ"דור המייסדים" וממשיכיהם, ועם הזמן מתפרזרת אט את החבילה וגנותרת אנדראטה גלויה ומונחתת.

פארק עוצבות השריון - לזכור ולבדר
בחזונים ראו מייסדי עמותת יד-לשוריון לנגד עיניהם פארק של אנדראות עוצבותיו המשמש מוקד הנצחה מהז' פעלויות שוקמת מוה. כשבחר השטח, שבמרכזו משטח לטרון המנדטווית, לשימוש אכתר של יד-לשוריון, רק טبعי היה שתיבחר הגבעה כמעט פסירת השטח. מרבית אתרי הייכרין, מותק כל האתרים שבארכ, מונחים ללא טיפול ואין כמעט הפוקדים אותם. אתרים ובים הוקמו זמן קצר לאחר מלחמה או פעילות אחרת בלהט וביזומה של מפקדים וחילים של היחידה

כ-2000 אתרים זיכרון לחלי צה"ל מיחידות שונות הוקמו מאז קום המדינה והם פזורים ברחבי הארץ. יש בהם כלאה שעוצבו ביד אמן ויש שנבנו מכטיב היכולת המקומית של היחידה והלוחמים שהקימו יד לזכר חבריהם. מקצת האתרים הוקמו תחילת בשטחים שמואחר יותר הועברו לידי מצריים, במסגרת הסכם השלום איתה, ומוצתם בשטחים שהועברו לרשות הפלשתיניאים. רבים מלאה שהיה בשטחים שנמסרו, הועברו לשטח מדינת ישראל לפני מסירת השטח. מרבית האתרי הייכרין, מותק כל האתרים שבארכ, מונחים ללא טיפול ואין כמעט הפוקדים אותם. אתרים ובים הוקמו זמן קצר לאחר מלחמה או פעילות אחרת בלהט וביזומה של מפקדים וחילים של היחידה

מকבץ מאנדרטאות שבפארק

במרכז הפארק מותקיים מומחי הדרכה ("מה"ד") בנושא של"ח (שדה, לاءם וחברה). במה"ד זה מותקיים פעילות בתי-הספר במוחרים של שבע ימים סיבוב נושא מורשת, ידיעת הארץ, מחנאות וטבע. המקום משמש בסיס היציאה של פעילות ידיעת הארץ המתבצעת מחוץ לאתר. והרי זהה בדיקת הנצחה הפעילה והדרך הקצרה לplibם של העזיריים, בני דור המהו, לسفוג ולהפנים מעט מעשי הדורות הקודמים. מקום שייעו פרונטלי ומשמעותי בבית-הספר, מוצאים כאן פעילות רעננה ויצירתית, פעילות שלLOCOR, להפנים ולушות למען الآخر והקהילה.

חנוכה בעשיה ואהאג' לשאר העוצבות

על מה חלמו אבות השרוין? על פארק ובו מעל 50 אנדרטאות המספרות את קורות העוצבה ואת מופת להומיה במיללים חרוטות ובסמל, בעיצוב ובמרשם. עד כה הגיע הקימו לפארק למעלה מעשר עוצבות את האנדרטה שלחן, ובנון: עוצבות ברק, עקבות הברזל, הצליחה, בני חיל, סייני, הסוס הדור, הפלדה, המפקח, אגרוף הפלדה, נתיבי האש. אנדרטאות של עוד 2 עוצבות כבר בתהליכי הקמתן.

הकמת אנדרטה בפארק כרוכה במספר שלבים כדי להבטיח את הצלחתה. היוזמה היא של העוצבה המגישה את הרעיון לעמותת יד לשרון המספקת גם את כל המידע החינוני לתהlik העבודה כולל סיור בשיטה. התכנון נעשה ביחידת בשיתוף אדריכלית הפארק או אדריכל שmag'ista העוצבה. התכנון מוגש לאישור ועדת הנצחה. לאחר אישור מושבצת ההקמה בתוכנית העבודה של הפארק על-ידי מנכ"ל העמותה בתיאום עם קק"ל והעוצבה. הבניה של לבת האנדרטה נעשית על-ידי העוצבה. לאחר אישור האנדרטה על-ידי אדריכלית ומוהנדס מותקיים טקס חשיפת האנדרטה לפי תוכנית העוצבה ובחירותה.

* תא"ל (מיל') מנשה ענבר משתמש מנכ"ל עמותת יד-לשוריון

(מדרגות ישיבה,ῆבמה קטנה ו עוד). אנדרטה אוגדתית תיבנה כשהאוגדה במרכזו ובסביבה האנדרטאות החטיבתיות. המיתחנן יהיה משותף גם בעיצוב האדריכלי שלו. האנדרטה תיבנה בפיקוח מהנדס שייתן אישור הנדי בטיחותי למבנה ולבתיות המבקרים. מושם דגש על חומרם ומבנה עמידים בפני פיגעת אדם ובפני פגעים אקלים כי הפארק פתוח למבקרים ללא השגחה רצופה (לדוגמה לא יעשה שימוש בחומרים מתכלים, כגון: פלסטיק, להחות גבס וחוכחת). הצמחייה תטופל באחריות העותה.

הפארק נאבק חינוכי וערבי

החינוך לערכי מורשת נמנה על מטרות היסוד של העותה וכבר היום פארק העוצבות השרוין שוקק חיים: הפארק גודש ילדים, בני נוער ובני משפחות, הממשים את תוכניותיהם בצלילו של מסר חשוב, רווי תוכן ועשיה בלתי נשכח. עוצבות מקיימות בו טקסי סיום וkolotot חילימ לשבל האימונים ולairovoim רבים נספחים. תלמידי בת-ספר מקיימים בפארק פעילות ענפה בצד לאנדרטאות

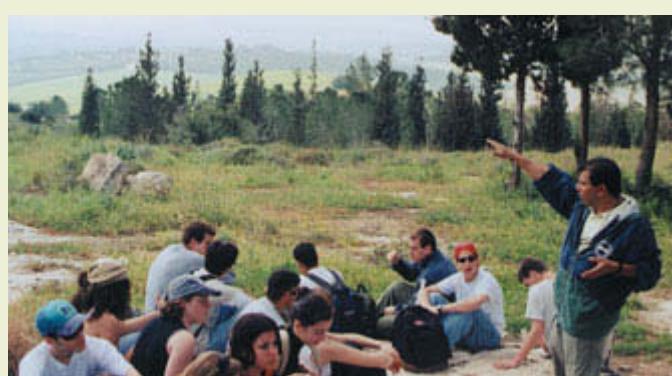
הפארק מאפשר ליחידות השירות ולמוסדות זרים של החילים שנפלו ולכל המבקרים בטלרונו להעניק את הכבוד וההערכה הרואים לנופלים וכמוון לנפשם בו באורירה נוחה ונינה. היוער, המתמלא והולך באנדרטות העוצבות, הוא פינה יפה, יロקה ומוצלת בקייט, והואוף בחורף למרבד של רקובות, שיכרoon לעיניים.

עמותת ד-לשין נתנה את דעתה למנועת תחרות אדריכלית בין העוצבות ובכל זאת לשמר ולהגביר את ההנעה (המוטיבציה) של העוצבות להעמיד אנדרטה יחידתית להנצחת לוחמיה ולספר על מעלהיה. חברי העמותה הקדישו לנושא מחשבה רבה ובוסף גיבשו אמות-מידה מחיביות להקמת האנדרטות ועם זאת לאפשר ביטוי מלא של העוצבה וקורותיה, בעיקר במלחות השונות. תשומת לב מיוחדת ניתנה לאפשרויות של האוכלוסייה המבקרת לקיים בה פעילות חינוכית, ערכית ותרבותית.

עמותת המידה לתוכנו ולבניה של אנדרטה

הנה פירוט חלק מאמות המידה שנקבעו: רצוי שתוכנון האנדרטה יתבסס על תפיסה אומנותית כדי לחתת צבון מיוחד ומעניין לפארק. האנדרטה תבנה ב מידות גבוהה ורוחב של עד כ- 2.5 מטר כדי להימנע מתחורות סמוכה בין העוצבות. האנדרטה תיבנה מבטון מוקמיות. שימוש באבן אחרית מתוך מניעים של מורשת יחידתית, מצרך אישור מיוחד. לא ימוקם טנק או רק"ם אחר באנדרטה או לצידה (חלקים צעירים מטנקים ומרוקם"ם אחר אישור מיוחד). לא ירשם רק לאחר אישור מיוחד. כדי באנדרטה שמות חלי העוצבה על האנדרטה, כי ההנצחה ביד לשוריון. ניתן ורצוי למקם באנדרטה סמלי' חידות או מושמי קרב וכולום מוחMRIים עמידים ובצבעים עמידים לתנאי מזג אויר באיזור.

פיתוח השטח סביב האנדרטה יתוכנן כך שיאפשר למבקרים פעילות חינוכית ותרבותית בצל האנדרטה

הדרכה בפארק

ולומדים פרק במורשת של חיל השירות, העוצבותיו ולחומיו. גם טקסי סיום וחגיונות בר-מצווה מתקיימים בפארק. המראה של מאות הילדים המתוווצצים בפארק, שרים, רוקדים ומקשיים לסיפורה של עוצבה שובה את הלב והעלן.

השריון לומד מן הערך לעתיד אתגרי

קצין השריון הראשי [הקשנאי] החדש, תא"ל אביגדור קלין נכנס לחפקינו בז'ולי האחרון. לראשונה הוא מצא בביטאון "שריון" בפני כל רועי השריונאים את הiani מעמ"י שלו לשנים הבאות. בתוך כר, המשך הרכישה של המפקדים והלוחמים ממשיק להיות הבסיס האיתן להקנית מיומנות ומקצועיות שכח נחוצים לנו בלחימה ובעתות חירום. המפקד והלוחם ממשיכים להיות הבסיס לכל עשייה ולעמידה בפני כל אתגר.

הaicוטי ביותר, גם על
השbon בת-הספר ומתקני
האמון.

■ אנו נמצאים בעיצומה
של בחינת ארגון ומבנה
יחידות הטנקים לאור השונות
באיכות סוג הטנקים.

לטוח החזון הבינוי והארוך אנו נבחנים את פיתוח
צי הטנקים והמשקים הנלוויים אליו, חלק
מההעברות האחריות מאט"ל למז"י, ונקלות את טנק
המכבבה סימן 4.

במקביל, אני כקצין החיל הריאי, עסוק ואעסוק
באופן מסיבי באישוש הקצונה לשנה"ע 2002
ובשנים הבאות. במסגרת עיסוק זה אשאוף לסייע
לחטיבות ולהילל להשאיר את הטוביים שבkickינו
בעצבר, דרך שיבוצים בתוכניות סיירות כדוגמת
"משב" ו"אורפוך", אפקיד על חיזוק מעמד האקדמיה
ולשילת קצינים המועדים להיות מ"פים ללימוד
בה ואdag לטייב את סגל המדריכים בקורס
הקצינים בה"ד 1.

בנוסף, נבחנת תוכנית אסטרטגית של החיל
לחיזוק הנקעה (מו"טביצה) לשירות בשריון.
החלתו על ריכוז מאיץ בשולשה מערכים
מרכזיים:

■ הלוחמים המשרתים כתעב בסדר ובAMILואים –
אלו "השגרירים" הטוביים ביוטר של החיל.

■ קבוצת בני הנעור בכיתות י"א – פוטנציאלי^ל הלוחמים העתידיים.

■ פעילות מול קבוצות נוער במתפקידים שיש להם
זיקה לחיל השריון אשר במרכז עמד אתר י"ד
לשריון" בלטרון.

אלו הם עיקרי הבנות, נכון לעת הנקחת, ואסיטים
בק"ש אמר שנספח העשייה עומד לפניינו עצום.
לא נוכל לקיים פעילות פוריה ללא העשנות על
מורשת ומסורת השריון שלנו, ולכן אני נעזר
בעמותת "יד לשריון" ומקיים קשר הדוק עם
פעילותות הנעשות בחטיבות בתחום המורשת.

ברככת גמר חתימה טוביה לכל רועי השריונאים.
אביגדור קלין, תא"ל
קצין השריון הראשי

החילים, למדתי את מאפייני הפעילות הלחימית.
מתוך מאפיינים אלו העוני למספר מסקות
והמלצות אשר מזוהות חלק מה"רביב הגמיש"
בתוכניות בנין הכוח ולפיכך ניתן לישום בטוחו:
הזמן הקצר וגנו עוסקים במילושים זמינים אלו:
■ המפקדים בכל הרמות, ואיתם השיריוניים,
מקיימים פעילות אינטנסיבית של לחימה. איתנותם
גבואה וקשר השיפוט בקבלה החלטות המבצעיות
שקיבלו עד כה, מעידים על רמת מקצועיות ורואה
шиб לשמרה גם בעתיד. הישי צוותי הטנקים
במבצעים עומדים במצוות ובדרישות גם כאשר הם מתבקשים
ליישם בפועל תוכניות כיבוש ותמרון.

■ אנו נהנים מפרי ההכרסה והאימונים של
התקופה שקדמה לפרק הלחימה הנוכחי. עליינו
להקפיד על פגיעה מינימלית בהշדרות ובקורסים
מתוך הבנה חזקה הבסיס האיתן ביותר להקנית
מיומנות ומקצועות שכח נחוצים לנו בלחימה
ובחברום.

■ עליינו בהתאם פרקים בהכרשות ובإيمان
לצרכי הלחימה המתקניתם כו.

■ החיל, באמצעות מחלקת תה"ש, נדרש לפעלות
זריזה בהתאם תורת הלחימה לסוג הלחימה
הኖכי. מחלקת תה"ש מבצעת זאת בתיאום הדוק
עם היחידות בגזרות הלחימה ועם בת-הספר.

■ יש צורך להכנס בלו"ז קצר מרכבי אמל"ח
שישפרו את יכולת המימוש של הטנקים בסוג
الלחימה הנוכחת. כמו כן הבנו שנחוץ להנכים
אמצעי הדרכה באופן אינטגרלי לחלק המהטנקים
הנמצאים בלחימה, כדי נשנהת משם בפרק
הלמידה והתחקרו שיתקיים בסיום ביצוע משימות
מקצועות.

■ שמו לעצמנו מטרה לאיש את הסגולים
וכוח-האדם ביחידות הלוחמות בכוח-אדם

תא"ל אביגדור קלין
התמורה הגדולה ביותר שחלה בעת האחרונה
ענינה בהבנה שהעימות המוגבל יארך תקופה
ארוכה ובודאי לא יסתים בשנה הקרובה. מתוך
מציאות זו Kbunnו לעצמנו שיש לנתח המשמעויות
ולענות על השאלה, האם וכייד ראוי לקבוע נקודת
עבודה אחרת בבניין הכה ביבשה ולהתכוון אחרית
לשנים הקרובות.

ההכנות לפרק הראשון של העימות – "גאות ופל"
בו צעו באינטנסיביות ובאיכות שסיפקו את צרכינו
בשנה שעברה, אך התארכויות משך הלחימה לפרק
זמן כה ממושך מחייבת אותנו לקיים הליך של
בחינה מחדש, שכן לא לך בנינו והתכוונו בהרבה
МОבנים.

חיל השריון, חלק מהזרוע לבניין הכה ביבשה,
עובד אופן רץף ואורך-טוחה בתכנון ובניין הכוח.
השיטה להכנון שכזה כוללת איפיון האיים
וניתוח היכولات, תוך הבנת זמינות המשאבים
לבניין תוכנית חמיש-שנתית. תכנון זה דומה
לנושאת מטוסים גדולה, מידת השפעתו רבה אך
כל שנייה "כיוון השיטות" אורך זמן רב, והחלה
על שינוי שכזה צריכה צריכה להיבדק בקפידה מתוך הבנת
AILוז זה.

האתגר הגדול ביותר של החיל בעת הנקחת,
במציאות האירוגונית הקימית, היא לדמות לרביב
הגמיש ביותר בתחום המטוסים – מטוס.
בחודשים הקרובים קבועתי לבצע הליך למידה
קפדי, ביחס עם עוזרי במפקדה והמפקדים בשיטה,
בו נפה את הצללים החינויים הנובעים מפרק
الלחימה הנוכחי וננסה לסייע לגייסות בשיטה
שימוש במרכיבים הגימיים במסגרת התכנון
הקבועה.

מתוך ביקורי ביחידות בשיטה ובבתי-הספר

אני שריוני גאה!

תא"ל אודי שני

את הקוראים בתחוותוי: החיל זה האמון של האחד בשני. החיל זה כל האנשים החובשים את הcombeata השוחרה עם סמל הקרכומול".

חיל זה הפרגון שלנו האחד לשני. החיל זה "אך לשוריין" בלטרון והכבד שרווחים לה. החיל זה לא להצענו את כל מה שאנו עושים אלא

להתגאות במיליה שורונאי. החיל זה העוצבות, הפלוגות והגדודים מבלי שהיא להם צבע כומתה שונה.

חיל זה להגעה לאירועים, לערבי הרעות ולשמה ייחד. החיל זה לדבר על הכל בלי לברוח ובלי לטיטה. החיל זה לא "לדפק" את הבן שלו... בגל שהוא הבן שלו... והוא בכלל לא ח'ל (חיבע לעבור).

חיל זה לתת צאנס למפקד ולקבל שהוא רוצה בטובתקן. החיל זה להודות בטעויות של כל אחד מאיינו, אלום בעיקר של כל אחד לעצמו.

חיל זה "לשקייע" גם אם זה לא נחלתו שלן. החיל זה קצין שומרת עכשו במפקדה בתלא-אביב תחת אגף בשם קלשו. החיל זה אמונה.

חיל זו הזכות לעמוד על דעתך המנצחית, והיכולת לומר לא!

חיל זו היחידה שנועדה לבצע משימות. החיל הוא הרעות ולא רק בסיסמה ובחתימה בסוף המכתב. אני מתכוון לך, אני מודה עלך ואני מברך עלך.

הנני מאמין לכל השירותנים עתיד טוב, ברעות,

אודי שני (שינוטר), תא"ל
קצין השירות הראשי

קצין השירות הראשי תא"ל אודי שני (שינוטר) סיים את תפקידו ביולי האחרון ולהתקיים התמנה תא"ל אביגדור קלין, קצרה יחסית, אך מלאה עשׂ וחגארים היהת תקופתו של תא"ל אודי כקצין השירות הראשי. סיום תפקידו לאחר זמן קצר יחסית [הוא החמנה כמפקד עוצבה] השאיר לו טעם של אהגד שלא מושך עד סוף ובדברי הסיכום שלפניכם הוא פורסם את חווותנו, את גאותנו בחיל השירות ואת הדרך שבה יש המשיך.

ז. תדמית חיל השירות: לחיל יש הירואיקה, לחיל יש מורשת וגואה, החיל הזה הויל לניצחון במלחמות ישראל, לחיל זה – מדינת ישראל השוטף, אין כתבים שמצטרפים לארבבים הליליים, אין תבונה של הצנורה ביחסה לכינוי המספר של החטיבות, וש כסילות בחוסר הערצת השירותנים. אגב, הרבה מצטי בדינו, אנו לא אנשי אגד מטה, אנחנו לוחמים, אנו יודעים לדבר, להציג ולעשות.

אין להסכים שתהיה לנו תדמית אפרורית, להיפך, היא בורקת ובמיוחד בימי לחימה אלה שבhem הטנקים משנים את פני האירופים!

ח. הטנק העתידי: אנו בעידן פרטום טנק המרכבה סימן 4. מכל היבט ובכל ממד זה טנק רב-רשות עם כסורות מהטבבים בעולם. אין ספק כי הוא מייצג גם תפיסה חדשה, ישראלית, הנשענת על בסיס מוצק. גודוד מרכבה סימן 4 יצור להיות שונה מגודוד דגליל. יהיה זה "כוח מוחץ" שונה מבנה וארגון ובכלים הנלוויים. גם תפיסת הלוגיסטיקה של יחידה זו, מערכות השליטה והבראה (שו"ב) וממערכות הפיקוד והשליטה (פו"ש) יהיו שונות. יש לנו בינה לתהנות. אף כי הדרך עוד ארוכה ומלאה מהמורות, נוכל לה כפי שעשינו בעבר. בהזדמנות זו כובה נעימה לי לציין את העשייה המבורכת, את שיתוף הפעולה ורוח הלחימה המשותפת לאלו"ה (במיל') יוסי בן-חנן (ראש סי"ט) ולאחריו מנת"ק במשרד הביטחון ור"ט בחיל החימוש המוביילים כולם את פרויקט המרכבה.

ט. מאמין מסגרת לחיש"ז: אין זה עוד סימולטור, זהוי תפיסת אימון כמו המרכז לאמונים באש (מא"ש) וכמו המרכז לאימון טקטי (מא"ט). סיימו לאפיין אותו ואני רואים בו פוטנציאל מצוין להשתלבות בתוכנית כוללת של ארגון חדש של האימונים, התשתיות והחכשה. אין לי אשליות, המערך תחבר תכרייז על ארגון חדש בתפיסות האימון, בתשתיות ובאים – הרעיון יתאפשר? י. מהו חיל השירות? שאלת טובה ואני ביחסו שתשובה אחת בפי כל. לא מעט למדתי בשנה האחרונות וחשוב לי לשתף

ולפעמים – "ההגייה נגמרה, כיבוי אורות, השירה עוברת..." אבל לא! המשימות והאתגרים שהתחלנו בהם – אסור שייפסקו!

נון, כיהנתי בתפקיד תקופה קצרה, ועם זאת שתחלתי יותר שאת, נכון להמשך ממש משלימות וდפוסים שהצטברו לעצמוני והסכנו עליהם. א. פרויקט המוטיבציה: פרויקט רחוב-היקף עם משמעות אין-קץ ורוחב עשייה בלבתי נדלה החוצה ארגונים, יחידות ומטות. נכון במרץ ובאוון להמשך בכך.

ב. הגיוס נקודות מפנה: בסיוו של בית-הספר לשוריון הצבוי רף גבוה לעשייה בגויס לחיש"ז, עיסוק ברובנים וכיבוד המוטווים. בכך ועל כך יש להודות מבלתי לשבור את התנופה.

ג. מדיניות הטיפול בקצונה: אל לנו להתפותות לטיפול על חשבון הפיתוח. בוגרי תפקיד מג"ד חייבים לדעת על שני התפקידים הבאים מהם יملאו. לדרבן לחתיות משב"ב ("אופק"), לדראיון את האנשים, והחשוב מכל – מיליה וסיכום – הם מיליה בסלע!

ד. לימודי צבאים: חלק מפיתוח הקצינים – הקורס לפיקוד ולמטה (פי"ם) אינה מלחת גנא, זהו צורך אמייתי. חשבנו על תוכנית מערכתית לאורך מספר שנים – עוסק בה ונעמוד בה. הקצינים חייבים להבין זאת!

ה. מיצוי הילה בפיקוד: בנושא זה אנחנו חייבים להגדיל עשות! לא מעט מושך קק"ש בנתוניהם אינם מושליך. אי-אפשר שיווותרו אמות-המידה בידי המפקדים הזררים, זהוי מדיניות זהה וחויה. גם בקורס מפקדי הטנקים נפילות מבדקי הקצונה (המבדק"ק) אינן מקרה! הנושא יהיה בעוכרינו.

מפקדים, זה הכוון, לנו בעקבות המCAF. ג. הפריצה לבט"ש: הנושא עדין לא זכה למודעות של המפקדים, לרבות מה"טם. רבותיyi, היעד לקציני שרין איננו להיות רם"חים, מלא את המפקדים ומתקני האימונים; היעד הוא להיות מפקדי החטיבות המרחביות, מפקדי גזרות של הלחימה ובט"ש גבולות – לשם צורך להתרן! העמידו עצמכם, הטובים ביותר, למשימות אלו!

נת' גולן - דביבות במלטה בכל תנאי ומנהיאות בקרוב

ערר שי

חיאור המשנה: ביום ה-ט ביוני 1967, תקף אגדוד הטנקים בו שירת סגן נתן הורוביץ נספח פלוגה, את היעדים המבוצרים בדמת הגולן באיזור קלעה. בעת הקרבות ניצע מפקד האגדוד, מחליפו נהרג וכרך השבר הפיקוד ליד' סגן נתן הורוביץ. הוא פקד על האגדוד בהמשך והסתערות וככש את כל היעדים שהוקצו לו. במשך הקרבות ניצע בפינוי, באבו ובזרעון. שלושה טנקים שמתוכם ניהל את פועלתו, נפגשו והוא נאלץ להחליפם זהה אחר זה, ועל אף זאת המשיך להוביל את חידתו עד השלמת המשימה. על מעשה זה הוענק לו עיטור האגורה לפי חוק העיטורים בצבא ההגנה לישראל.

ניסן תשל"ג, אפריל 1973

מושבי הבניאס: עין-פית, זעורה וקלעה. המוצבים היו חפורים היטב באדמה, מבוצרים בבטון, ממוקשים ומוגדרים בצפיפות של 2-3 רציפות הגנה מקו שביתת הנשק (הקו הירוק) ועד לדמישק. מתחם קלעה היה אחד משני המערכים המרכזיים העיקריים של הצבא הסורי, שנבנו על גב ההר בגירה הצפונית של רמה"ג. קלעה הייתה מרכז הצבאי נבעת משני גורמים: א. קלעה שכנה על ציר הדרכים המובילים בכיוון דרום לווסט – נפח – קונייטה, ולצפן – מסעדה. ב. הנאה בחיקום יוצר פריצה נוחה להזרמת כוחות בנותות טופוגרפיה עמוקה מרכז הגולן.

המתחם השני היה זעורה, כ-6 ק"מ צפונית לקלעה וגובה מטרו. המרחק בין קלעה לישראל בקו ישר מהגבול הבינלאומי הוא כ-4-5 ק"מ. מתחם קלעה שכן בזכה דרך הפטROLים שקישרה בין המוצבים הסוריים של שפת הגבול, קטע הדרך שבין סיר-א-דיב ובין קלעה היה קשה במוחיה. הדרך הייתה צרה והפתלה לאורך תעלת בין סלעי בളת הלקטים ולחלתי-עירים, צידיה היו חשודים במיקוש והיא חשופה ליוישבים מתחם קלעה שלמעלה.

מושב קלעה היה במקומו כפר היושב על הכביש לקונייטה. הסורים הפקחו למערך ביצורים שככל רשות מסוימת של תעלות ומעוך נ"ט. בת הכפר וסלעי הבזלת שמשו עדות ירי ומחסום, ובנוספ' בנו הסורים מצדיות ובهما מיקמו מקלעים קבועים. בין מתחם סיר-א-דיב למתחם קלעה המרחק כ-2

דיביות במשימה למופת ולא תנאי. שלוש פעמים, כאמור, החליף את הטנק שלו שנפגע, ועל אף פציעותיו המשיך בקרוב על קלעה, שבמהלכו הפך למג"ד בפועל, והוביל את יחידתו עד השלמת המשימה.

קלעה וסירה - המפתח לרמת הגולן
הצייר העיקרי לרמה"ג בצוות הרכבת בניאס – מסעדה – קונייטה, והוא נשולט לכל אורכו על-ידי

לאחר תקופה המתנה מורתת עצבים שנמשכה שלושה שבועות פרץ צה"ל לסיני ובחוץ ימים שטרף את הצבא המצרי ועצר בתעלת סואץ. כך החלה מלחמת ששת הימים. כשהגע צה"ל לתעלת סואץ מזה ולהאר הירדן מזה, רק אז, ביום ו' 9 ביוני 1967, ניתנה ההוראה והפרצה לרמת הגולן החלה. הרינוי, שהיה דרך קפוץ שווא לקרים, התחל במרחביה הקשה בצפון. חטיבת 8 בפיקודו של אל"ם אלברט (אברהם) מנדרל הייתה הכוח הראשון והעיקרי שהשתתף בפריצה. "روح השירות" אמר המה"ט מנדרל לפניו המלחמה לפיקודיי" היא תקופה בתוספת העזה ויכולת ביצוע והתמדה. ההבדל בין חיל הרגלים והשריון הואר, שאיש הרגלים נתבע לתת את מלוא כוחו הפיזי, ואילו בשריון נתבע הלוחם למצות את מלאו יכולות שלו ושל מערכת הנשך שלו". עתה נתבעה החטיבה לתרגם את הדברים לשפת המזיאות באמצעות טנק שמן ממלחתת העולים השנייה שעברו השבכה, כולל תותחי 105/75 מ"מ צרפתית. הטנקים היו יותר חזקים של צה"ל (סנטוריונים ופטונים) ייודו מלחתחילה לחזות הדורות. ביום שישי 9 ביוני 1967 בשעה 1130 החול השרמנים לחוץ את הגבול ולטפס לרמת הגולן. סגן נתן הורוביץ – גולן היה מ"מ במילואים באגדוד 129 בחטיבת 8 והטנק הראשון שהצה את הגבול בפתחת הלחימה בגולן. על לחמו ברמת הגולן זכה בעיטור הגבורה ולא בכדי. הוא הפגין

בשלב זה נפגע הטנק של בירו מפגז בסיס האנטנה והוא נפצע מרטיסים בפנים. הכוח של נתי דיווח שהוא בקרב עם צוורה. "בירו" הפעיל את סגן נתי וסגן אפי (ולך) לכיוון קלה, שנחשבה אותה שעה לעוראה. לעומת זאת הכוח את סייר-א-דיב, המשמיד שלושה טנקים 34-35 וティיר את תעלות הקשר באש מקלעים ורימונים. כן הושמדו כל נשק נ"ט וכלים אחרים.

"בירו" צפה לאחרור וראה את השדרה מתפתחת נחיש. הוא הורה להנחתה אש על צוורה. דוחן לו על ביצוע אך לא נראה פגמים מתחזירים על המוצב שבחזית. היה ברורו עכשו כי הייתה טיעות בנויות ובויהי. מספר נתי: "לפנֵי שיצאנו אמרו לנו: אתם דודומים, וכי שלא 'תתברר' לנו, לקחו את הקמן' של החטיבה המרחבית, ואמרו שהו יוביל אותנו ליפ'. אחרי זמן מסוים הוא נכנס מאחור כי לא יכול היה להוביל. היה גם הפלס'ר של החטיבה והתנהל והוא גדול לאן מתקדים. הקמן' המקורי אמר 'ישר' וזה הייתה הטעות. אמרתי בקשרו ל'בירו' שאנו לא יידע מה הם רוצחים, אחד אומר ישר והשני שמאלה. הזרעתי רשלדי' יש לפנות שמאלה, לפחות. אנחנו חוטפים פגמים והם רבים. שאלו אותי מה אומר המקורי? אמרתי: 'ישר'. מאותורגע התחילת הטיעות. בסופו של דבר, דרך הארטילריה, הבנו באופן חד-משמעות שטיעוני".

בשלב זה עצר מפקד כחאת נתי שרча לעלות על קלה, כדי לצרף אליו עוד טנקים. "בירו" ניסה להגיע לנתי, וכאשר הגיע בסמוך אליו נפצע שנית. הפעם מצורר שפער באלתו. קצין הקשר שבຕונך חשב ש"בירו" פצעו קשה והודיעו כל כך באלהות למח"ט. "בירו" הפסקו באמצע, סימן שנייה לקצין הקשר הרווחה לנוט. ובאמצעות תפקים שהעבירה לקצין הקשר הרווחה לתוךו את קלה. נתי נכנס להתקפה, כאשר הטנקים הראשונים מכוח המשנה שבפיקודו של אילן בעקבותיו. "בירו" חש שהדם חונק אותו והוא לא יוכל להחזיק מעמד.

בשעה 1315 הגיע ג'יפ הסיור שבפיקוד רס"ן רפי מוקדי לחילוק העליון של הכפר סייר-א-דיב והוא אך מוציאים את "בירו" מהטנק. מוקדי תפיס פיקוד על הגדור ועלה על הטנק. בשעה 1330 קיבל המחה"ט אלברט באלהות את דיווחו של רס"ן מוקדי שהוא מקבל את הפיקוד על כוח טנקים א', אך לא חלפו 3 דקות ושוב נשמע קול בקשר לשוהוא אראב ערב 3 נונטנים בדרך-כלל לטנק".

המשימה של נינויו שהוטלה על סרן, מהחטיבה 13 (חטיבה מרחבית) המקומי, שצורך למצוות הסיור של רפי מוקדי, הייתה להוביל את הכוח מגבעת האם אל דרך הפטורולים הסורית, לכיוון כ-1800 מ' דרום, ואז לפונט לאפנון-מזרחה, לכיוון צוורה. בזמן התגעגע על דרך הפטורולים אמר רפי לנוט כי על צוות הסיור למשוך שמאלה, צפונה, אך הנוט אמר שהוא מכיר את הדרך, וגם אם ימשיך הכוח קידמה, יתחבר אל התוואי המגעה לצוורה. הג'יפ שבו ישבו רפי והນוט עבר בין הטנקים עד שוגע לסייר-א-דיב. "בירו" עבר את נעמוש על הדרכו והיה משוכנע שהוא נע בכיוון צוורה. פרטני גודל עם כל נשק נ"ט, נ"מ ושלושה טנקים 34-35. בעודו מבחין במוצב הגיאו אחריו מופיע טנקים מכוח המשנה שבפיקודו של סגן אילן (לבנון) וכן שני טנקים א'-51 מכוח המשנה שבפיקוד רפי.

ישראל (ヨシル) ヨシ・ゴラニ

ק"מ ויש צורך לעبور בו כ-200 מ' בירידות ועלילות מפותלות. בנוסף לקשיי הדרך הטעינה מובל מצרים, הסורים, בנוקה שהיא רוחב הדרך הוא הצר ביתה, שורה של קוביות בטון אנטיתankיות. מצפון לדרכ קלה מותנאים רכסי גבעות בצורת פרסה, עליהם בנו הסורים מוצבים המציגים בתותחי נ"ט ובטנקים.

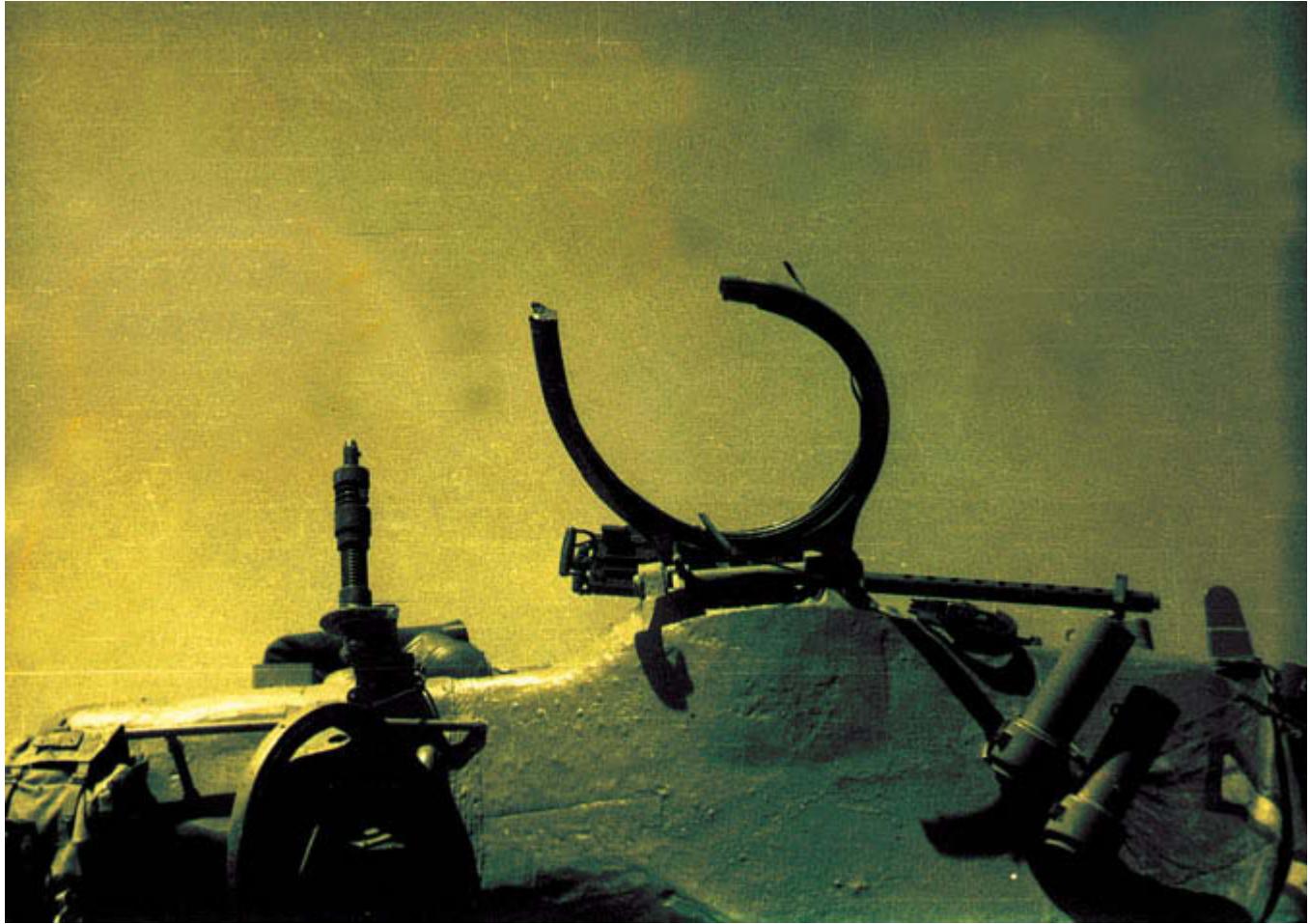
חטיבה 8 מתחייבת ולוחמת

בתקופת הכניםות שקדמה למלחמת ששת הימים הוצאה חטיבה 8 (מיילאים) בקרבת גבול מצרים, מול הר צניפס (חטיבה 8 היא השריון הראשון), שהוקמה על-ידי יצחק שדה במהלך המלחמות העצמאיות. נועדה לה משימה הגנתית מול חשה שכוח מצרי מיוחד בפיקוד קולונל שאול (לימים רמטכ"ל צבא מצרים במהלך מלחמת יודה"ב) יesa בצע מתחוף לעבר אלית או עבר הcor בדימונה. שפרצה המלחמה, נילה חטיבה 8 מס' קרבות שבש' (שרון בשירון) בהם הושמדו מס' טנקים מצריים 1-24 שעוטות עסרך וונעמו. התקדמותה נסגו הכוח של שאול לעבר תעלת סואץ ולא חם יותר. נת ששיתש מ' ב' בחריטה (בגדוד של אריה דין בכנוי "בירו") בגורות כונתיה מס' נסנו לסייע דרכ' ואדי קווריה. הפרישה של כל פלוגה, בשיטה הפתוחה ללא מכשולים מעשה ידי אדם, הייתה רחבה מאד. כדי לוראות את המלחקה הקיזונית של הייטי צרך משקפת. השמדנו כמה טנקים ומוצב חין של כונילה והוזענו לטוחה ירושה". המטה'ל החליט להקטין את חטיבה 8 לטובת פיקוד הצפון, כדי לבוש את רמה"ג מידי צפונה כוחטנים על מובילים, החול'מים על הזחלים והחילים באוטובוסים. ב-8 ביוני פנו בוקר (יום ה') הגעה החטיבה לשטח הכנוס שקבעו לה בסביבות חולתה, עין זיתים ואילפלט.

משימות החטיבה היויה הקעה מארחות לבעת האם, כיבוש מעור עגנון-צוורה, תחבורות לבש מסעדה וכוננות להתקדמות לעבר קוונטרה. כיבוש רמה"ג תוכנן להתבצע באור יום. בתקיך רם' (דוח 129) בפיקוד סאל' "בירו" עם טנקים א'-50 ו-א'-51 נקבע כובabil ויכבוש את מוצב גור אל עסרך וונעוש ויסטטל על השיטה החינוי הגובה, השולט על מוצב צוורה לשם חיפוי. נקבעה משימה גם לכוח ב' בפיקוד סאל' אמן חינסקי, פלוגות הסיורataboth את האגף הדרומי וצורות בפיקוד רס"ן רפי מוקדי ינוט את הכוחות במעלה הרמה ובזמן הרמה. פלוגות החח' תסייע לכוח הטנקים בהכרשות ציר ההבקעה, אם תיעורו בה קשיים. נקודת התוופה העיקרית בתוכנית הייתה מציאת הגדוד המוביל לעוראה. בכוח של בירו הוביל סgan נתאנל הורוביץ (לימים גולן) כשהוא ממש ואשוו עם הטנק שלו. "עם שני מפקדים כאלה עלי' (בירו ואלברט)", מס' נתי, "תאמין לי, אם היו אומרים לבוש את דמשק הינו כובשים את דמשק. שני הפכים אבל היו מושא להניע אותנו לאן שם וציו!"

סיפור הקרב

ביום ו' 9 ביוני בשעה 1000 ניתנה הפקודה "פעל!". בשעה 1130 דיווח "בירו" כי מפקד כוח טנקים א' על מעבר הגבול בכוiron ומייד הפעיל אש ארטילריה בתותחי 25 ליטראות ומרגמות 120 מ"מ על גור אל

坦兌車在行駛途中

(בראש יש לי פלטינה, מהניתו לאחר מכן) וחטפי רסיסים גם בבב (חלקים עלייני בגופו עד היום). הדם שירד חור לתייבת הבקרה של הקשר שהייתו אז על החזה ולא היה יותר קשור. ורק כשהגענו לקלעה חבשו אותו ואת כובע הפלדה שמתוי על התהבותות כדי שתחזק את החזה. החלפת טנק והמשכתי בליחמה". זמן קצר לאחר מכן נגע הטנק השלישי שלו. פג זפוג בחזית התובה (בדיפרנציאל של השמן) נתקע כמו פקק וסתם, למעשה, למושעה, את החזר אן הגיעו של הטנק והושבתה. נתי שוב החליף טנק עם מ"מ והתחליל העביר את הכוח לכיוון קלעה. דרך מחוסום הטנקים שהיה ביצורת קבויות בטון. ברגע הראשון לא היה ברור כיצד אפשר יהיה לעبور את המחסומים. נתי ירד עם הטנק שלו מאחורי קבויות הבטון וחיפש מעבר. דרך צרה עברה שם והתפתחה בינהה. כל הנשק הסוריים היו מטווחים למקום. עשרה טנקים נכנעו לשיטה שבין ממחסום קבויות הבטון וכפר. הכוח התפרק כך: נחומו ונתי מימיין לדורך, ומ'מ מהכוח של אילן משמאלו לדורך. היו טנקים פגועים, שהיו פרוסים בצורה לא מסודרת, אך המשיכו בירוי ממקומם. אילן מריםים בפנים וברגל. למרות האש שנורתה עליו הדורך, הריגש פגיעה. התוודה נהרג במקום ואילן נפצע חרור דרכ כובע הפלדה ועשה עלה בעצם הגולגולת

וסוגן אף המשיך את חיותו מול טנקים ומערכי ח"ר. לא היה אפשר להחזירו לצייר המקורי. הכוח של אילן, אשר כלל שלוש טנקים, נערך על הגבעה מצפון-מזרחו לכוחו של נתי והחילה יורה על קלעה. אילן צפה מן הטנק שלו פגיעה בענק טי-34. הם זיהו בקלעה שלושה טנקים. אחד מהם מושחת והתוללה. מיד שנכנסו לבתי הConfigurer הראשונים פגע פג בטנק המוביל של נתי והרס את מדף המפקד שלו ואיתו מערכת הקשר. נתי מספר: "מדף המפקד בשרמן, כשאר פאות, היה נוגה לשחרר מנגנון שלוי במנון קפיצות או נסיעה על אבני. עשייתי לי הרול, עוד כשהיהתי מ'מ, לשים ד' לדוחו אותו עד הסוף, לשימושו את הקליק של הגירה. אני לא זכר בדיק אבלណה לי שהתקופתי לרצע או שהתקופתי כדי שלא ירו עלי ובא פג שלא הרגשתי את המכחה שלו. כשהתרומות לי לשים ד' ימין באופן אוטומטי ולדוחו את המדף לשימוש את הקליק – לא היה לי במא לתפוס. נחכתני בזרוע וgem האנטנה נקצרה. יחד עם המדף עפה ליג המפה". בღל החיעוז נפסק הקשר. נתי חיליף טנק עם אחד המ'מים. שנכנס חורה לרשת הגדרית שמע "וותת תפוס פקו", מביל שידע מי נמן את ההוואה. רק אז הבין נתי שהוא נותר המג"ד בפועל. חשוב לציין כי רשות הקשר הייתה מושבשת עקב פגיעה הפגיים בטנקים רבים. סגן נתי קיבל את הפיקוד על הכוח וביעור המ'מים סגן אילן

החליטו להשאיר את גודוד "בירו" לבדוק ולהפנות את יתרת הכוח אל ציר זעורה.

הקרב על קלעה

הכוח טיפס אל הכפר סיר-א-דיב בדרך הקשה והתוללה. מיד שנכנסו לבתי הConfigurer הראשונים פגע פג בטנק המוביל של נתי והרס את מדף המפקד שלו ואיתו מערכת הקשר. נתי מספר: "מדף המפקד בשרמן, כשאר פאות, היה נוגה לשחרר מנגנון שלוי במנון קפיצות או נסיעה על אבני. עשייתי לי הרול, עוד כשהיהתי מ'מ, לשים ד' לדוחו אותו עד הסוף, לשימושו את הקליק של הגירה. אני לא זכר בדיק אבלណה לי שהתקופתי לרצע או שהתקופתי כדי שלא ירו עלי ובא פג שלא הרגשתי את המכחה שלו. כשהתרומות לי לשים ד' ימין באופן אוטומטי ולדוחו את המדף לשימוש את הקליק – לא היה לי במא לתפוס. נחכתני בזרוע וgem האנטנה נקצרה. יחד עם המדף עפה ליג המפה". בღל החיעוז נפסק הקשר. נתי חיליף טנק עם אחד המ'מים. שנכנס חורה לרשת הגדרית שמע "וותת תפוס פקו", מביל שידע מי נמן את ההוואה. רק אז הבין נתי שהוא נותר המג"ד בפועל. חשוב לציין כי רשות הקשר הייתה מושבשת עקב פגיעה הפגיים בטנקים רבים. סגן נתי מושבשת עקב פגיעה הפגיים בטנקים רבים. סגן נתי

מויטה ציפור, ששימש קש"נ" חירום במהלך מלחמה, הקים נתי גדור מוחלילים בלתי משובצים. "אספנו טנקים מכל הבא לדי" הוא מס'ר, "לקחנו טנקים מסדנה גיסית והמשיכו לנו גם טנקים שימושיים שכח, מושם מה, בבחינת הרוכבת באשוד. פרקיית את כל בית הספר לשירין (שחיה אז בגוליסט), הירודתי מכשריו קשר מהשולחות ואספה"ן כ-40 טנקים ו-15 נגמ"שי בדילס (אם-113)". ביום בביי הגענו נתי לרמלה'ז והשתתף בהבקעה כחלק מהחטיבה של אורי או. בהבקעה לתוכ שטוח סוריה נפצע קשה בראש וביב. כשחללים כעבור חדש היזה עדו תקופת החירום. נתי ירד לדליini כדי להקים גדר. בסיני אירעה תאונת דרכים קשה ורגלו הימנית התרסקה ושוב אושפז והפעם לחצץ נשנה. כשהחללים בישקו שיחותם לקבע. רק לשונה, אמרו, הוא החם וושאר בסופו של דבר בשירות עד שהשתחרר בדרגת תא"ל.

נפי גולן [הורוביץ]

נפי גולן, גולן גוף, חיינון הליכות, והתגיס לצה"ל במחו"ר מאי 61. מוחזורי Mai באותם ימים היו ידועים בכינוי מאו-מאו. "בהתחלת" הוא מס'ר, "הנתנדבותי האג"ם חברו הוכחות. לשיטות 13, אבל ב厰akers הרובוצי לש"ג כי נתנו ליל נקודות. הש"ג פונה לבית חולמים ואני הלבתי לשരון. לימים, כשהיהתי מלח"ט 7, וקלטנו מוחזורי מאו, והוא עזרו להיליטים: חברותה אל תזולו, כי אי אפשר לדעת מי מכם יהיה מלח"ט 7, כי אנחנו מוחזורי מאו. ברגע שהצלוינו להחדיר לאנשים אלה את המוטיבציה, שיעזבו את כל הקיטורים, הם תפסו אואה והכרה בחשיבות עצמית והיו לפולגות מציניות. הייתה בצבא הסדר עד תפקידי מ"מ והשתחרורתי. הביאו אז את טנק הפטון ורצו שאחواتו, אבל נשארתי במילואים. במילואים הוקם גדור 129.

בגדור המילואים היהי מ"מ, סמ"פ, מ"פ ואח"כ מג"ד. קיבלתי גדור כשהיהתי סרן. אריך שרון היה אלף פיקוד הדורות. קראו לי אליו לקל מלוני של מג"ד. הרול"ש קרא לי ושאל כל מני שאלות. אמרתי לו: שאני שרון והוא אמר שדרן לא יכול להיות מג"ד, אבל זה יונק, שעשו אותו מהר רס"ן וקיבלו את הגדור. זה היה בסוכות של שנתי 71.

באחד הימים היהי צריך לנסוע לחו"ל לתקופה אורך מטעם הצבא. אמרו לי: אתה לא נוסע אם אתה לא מחלף את השם הורובי. או כריס או שתישיאר בבייה. התלהתני וחששתי על השם גולן-ההורובי. טילפנתי להורים ואמרתי אין מה לעשות. אבל אמר לי: אני לא רוצה שתחליף, אבל אם אין ברירה תחליף גולן. אמרתי כן לאבא ובזה נגמר הסיפור. הרעיון היה של אבי, אוליג שנחמתי בגולן.

נתי הוא אב לחייבה לילדים: תאומים ושלישיה (מהם 4 קצינים בצה"ל). כשליחי באורה'ב בתפקיד, היינו פותח הרצאה או שיחה בסיפור על Good Gunnery (תותחנות טוביה, כשהכוונה לתאומים ולשלישיה...) ומידי היה נצץ חבר. ביום א' שלמחרת כבר נחת נתי בארץ, אך הגדור המקורי כבר לא היה. בהנחת מחד הבתים. נתי השיב אש במקלע המוביל לכיוון

הבית. בשלב זה הודיע מפקד החטיבה בקשר, באמצעות קצין האג"ם, שהטנקים של כוח ב' שבפיקוחו מתקדים מכיוון צפון כדי לחבור אליהם. טנקים סוריים שנצמדו לבתים ניסו לצאת ולפוגע בפציעים. באותו שלב הגיעו שישה חילילים מופלהגה לש APIs, אשר ביקש לחוץ את הפציעים. נתי, שידע שהחמה"ט עומד להציג על בקשתו לסייע אורי. בשעה להסתנן. נתי שוב חזר על בקשתו לסייע אורי. בשעה 1800 הופיעו המטוסים, אך כיוון שהיה קשה להבדיל בין הטנקים של הכוח לטנק האובי (כיוון שהסתתרו בין בתי הכפר, הפלנים לא נראו), ירדו המטוסים לשתי מינות "יבשות". נחים גילה ורימון עשן וכך איתרו המטוסים את טנק האובי.

האש כמעט פסקה, אך הציפייה הדורכה לקרהת באו כוח ב' בפקוד המלח"ט הייתה קשה ביתה. בשעה 1900 ירדה החשיפה ואז הופיע כוח המלח"ט מצפון, חילס 2 מלחתי טנקים אס-יו-100. אנשי הוצאות סוריים של טנק טי-34 נטו את הטנק לאחר שפוצצו את הקנה. הכל היה מוסתר מאחוריו בבית, 15 מ' מן הטנקים הפוגעים. בתיאום עם קצין האג"ם חברו הוכחות.

נתי חbus ע"ד באשו בטבריה לאחר הלחימה

"לקראת סיום המלחמה ברמת הגולן", מס'ר נתי, "לאור הפציעות של אנשים, ציווינו מחדש את הטנקים. תפסתי את אהוד גروس (איש שרון ולימים תא"ל בתפקיד קצין חינוך ראשי) ואמרתי לו: בוא תהיה נוחתן שליל, והוא אמר לי, אבל אני מ"מ. אמרתי לו: אם אתה מ"מ אתה יוציא מה הנותה. היכנס פנימה הוא ישב בתא התותחן וביקש: תן לירוט. אבל כבר הינו ביום האחרון במרוץ להניפסט שטוחים שלוטרים. ואמרתי לו: תפסיק לירוט, והוא שוב מזכיר: אבל אני קצין...". שניים אחרי זה הוא עוד הזכר ל' את המקרה כשהיהתי מלח"ט 7 והוא מלח"ט במחנה ירדן.

روح הלחימה לא פגה גם במלחמות ים הימיים

סוך למלחמות ים הימיים עשה נתי גולן בגרמניה, במסגרת תפקידיו כאזרח בפרויקט המרכבה. ביום שבו פרצה המלחמה היה נתי גולן בبيתו של מהנדס גרמני בכפר קטן ליד אגם פסוטולי בשם קימרה. המאהר סייר לנתי שיש בארץ אירופה ונתי השיב שהוא שטויות כי כל ים יש אירופים. המאהר התעקש שזו מלחמה וכי מיד צפו בבי-בי-סי. ביום א' שלמחרת כבר נחת נתי בארץ, אך הגדור המקורי כבר לא היה. בהנחת מחד הבתים. נתי השיב אש במקלע המוביל לכיוון

הטנק, לא הצליח לאילן להסתתק עד אשר חילצו את גופתו של התותחן. אנשי הצוות החלצו מהטנק, למעט המקלע שנלכד בטנק הבוער. אילן חזר לטנק, חילץ את וייס נפגע בעצמו. וייס גור אט אילן למחסה ובצעומו נהרג מפצוץ. אילן נשבב מאחורי גדר אבני. עברו זמן מה הגיע טנק בפיקוד המט"ק שאל ורדי אשר חילץ אותו מן המקום.

נתי הורה לעזוב את הגבעה שמשמאל לדרכ, לאחר שהלה פגע במדליק במבנה מבוצר. אף ושלשות הטנקים שלו עברו את הדרך במחירות, נתי הורה לו להיכנס לכפר, כשהוא עצמו ייעז Achro. טנק שעמד בצד הדרך חזר לדרכ והתחילה לנעו לפני. הכוח של/api נגע אחריו הטנק המוביל בתונעה איטית. אף ניסה ליזור כשר האט הטנק המוביל לסלמן לו שיתקדם יותר מהר אך הטנק המשיך להתקדם בהילך ראשון. אלף, מפקד הטנק, נפגע כנראה בהילך ורדי. יותר מהר אך הטנק המשיך להתקדם בהילך ורדי. והסתערות ונ נהרג מידי. "איך הם לא נגעו מידי, איני יודע. הינו כמה טנקים עייפים ופוגעים להחריד" מס'ר נתי.

בנוקה העלינה של הכפר ניסה אף לעקוף את הטנק המוביל שנפגע והתחילה לבעור, אף והוא הורה לצוות לקפוץ לתוכה שותק וזכה לה פגיעה נוספת לתוכה. עלה. עלוות היה מפוזד ואפי רגיע אוטם. הטנק השלישי, שהיה בפיקוד סגן נחום, התקדם בנסעה איטית מאוד, נחום נפגע כשהוא יורה אש מקלעים. כאשר הגיעו לשני הטנקים הפוגעים, חטפו פגיעת ח"ש והוצאות קפוץ מן הטנק. הטנקים הבאים בטור שעלה לקלעה לפי סדר התונעה היו: סגן נחום (מ"מ מפלוגטו של אילן), נתי ורדי. כשראה סגן נחום, שלושת הטנקים הראשונים נעים דבוקים בהילך ראשון, עצר כדי לפתחו מפרק. אחר-כך התפרס לצד הדרך: נחום מימיין, נתי

במרכז ורדי משמאל. מס'ר נתי: "נשארכו שלושה בטור עופרי, הינו כבר בקצה הכפר. נחום נעמד מימיין, אני במרכז, ורדי שעשה אינטן שמאלן חזק. פתאום ראייתו אותו בווער. שמעתי תחמושת מתפוצצת והייתי בטוח שהוצאות הלק".

באוטו זמן נתי הודה מפקץ האג"ם, אמנון רשות (לימים אלוף, מפקד גיוסות השריון), ששבעה טנקים אובי נעים מכיוון סוכך על ציר הכיביש בתגבורת לקלעה. מס'ר נתי: "השאלה הייתה מי יתפס את המוצב, התגבורת שליהם או אנחנו". נתי ביקש סייע אורי, אך נאמר לו שעלו לו להמתין. שני הטנקים שנוטרו נכנסו אל בין הבתים. נתי חזר על בקשתו לסייע אורי.

ודרי (זכה על להימתו בעיטור הגבורה), ריכז את אנסי ציונותו, קיבל משני הטנקים שנוטרו עוזים ורימונים, והחל לטהר את הבתים שבסביבה, כשהוא פורץ את הדלתות ומטיל רימונים למן הבתים. אחר-כך טירח את החדרים באש מן העוז. נתי והחדרים ראו את אפי ואנשי שכבים בצד הטנקים הפגעים, בתוך התעללה. הסורים ירו עליהם מנק'ל מאחד הבתים. נתי השיב אש במקלע המוביל לכיוון

כפ"ר אריות בעוצבת 'כפ"ר'

חיל פלוגת הסיור הצעירה, הפלס"ר של עוצבת "כפ"ר", נקראים' בין הלחימה הרצופה באזוז המרכז בפעולות הביטחון השוטף, מאז תחילת האידועים בספטמבר לפני יותר משנה, ובין האימונים השוטפים וההיערכות למלחמה, בזירת הסיור העצומה של עוצבת שדרון. במקור הם חיל ח"ד מובחרים שהתגייסו דרך הצנחנים ועברו מסלול הבשרה ארוך ומיחיד לתפקידם. הם חובשים בומתת שחורה עם סמל שדרון וגאים על היינם מיוחדים ושיבטים לפלוגה זו. חיל הפלוגה מוחלקים לכוחות ומגוונים משפחה קדובה על אף שהם פזירים על שטח נרחב, ולא לעיתים קרובות נפגשים כולם יחד.

אל"ם (מיל') שאול גנור

פלוגה מייחדת במינה

הפלס"ר מוחלק לשוש פלוגות, מתאר נועם המ"פ. פלוגת לחמים, פלוגת אימונים, ופלוגת מפקדה. מספר צוותים של פלוגת הלוחמים יושבים באזור טול-כרם, עושים פעילות בקו התפר, עוד צוות אחד נמצא באלא"ש בקורס סייר סדר, צוות אחד נמצא בקורס מ"ס סיירות בביבל"ח, ועוד צוות אחד סיים לפני שעתיתים תרגול במסגרת השירות אופרטיבית שלו, באזור הצפון. אנו מונחים מעל 100 חיילים.

אנו פעילים בשתי תצורות: אחת זה אופרטיבית, שזה הקשריות שלנו כפלס"ר סדר של שדרון, מול גורה מסיימת עם כל ההכנות והאימונים בפרד, מצד שני עובדים גם בתצורת בט"שיות באלא"ש, זאת אומרת מבצעים, פעילות בחתימה נמוכה למרחב התפר.

כל הזמן יש הלחפות ורוטציה כזו של הפלוגות. תוך כדי כך אתה גם יכול לדען את הצוותים הלחמים. הרוטציה הוא חשוב גם

בהיבט המבצעי כדי שצוחת צער יכנס ללחימה ולא רק אחרי שהוא יסייע מסלול לוחם עברו שנה ושמו חדש ושותות של פלוגת לחמים יוד מהשגרה ויתחיל פעילות באלא"ש.

צוות אלה באלא"ש, והוחכמה היא על סמך מאות פגזי הארטילריה שAMILIA יורים שם מדי שבוע, להיות מסולל לשפר את ה指挥ות שלו בטוויה פמי ארטילריה על אמת, להיות גם בוגרת המיעודת לו במלחמה כוללת ולהרים ככל הנראה מבצע בשומרון בשבוע הבא שלא ידוע אם בסוף מתקיים לא מתקיים. דרוש להרים את כל הדברים בצהורה סבירה, בעת ובוונה אחת ועל פni תקופת זמן. זה מה חשוב. אי אפשר בשבוע נתון לכנות את הכל. אם מסתכלים על פni חדשניים וחצי שלושה, על פni תקופת זמן כזו, בכל ה指挥ותים, אתה צריך להיות מסולל לכנות בצהורה סבירה את כל הדברים. שם ה'משחק' הוא האיזוניים הנכונים בין שני היעדים האלה של הפלס"ר, מציג עוזי המפקד.

הפלוגה מפוארת על שטח נרחב ולא היה אפשר

לפוגש את כלם במרוכך. נסעתי, לכן, עם נועם המ"פ למספר אתרים בהם מוצאים חיל הפלוגה, ו肖חחו גם בדרך. עם צוות אחד נפגשנו סתם בצד הכביש באמצעות סיור.

התחלנו בפגישה אצל עוזי מפקד העוצבה, נועם המ"פ והח"מ. עוזי, מפקד מנוסה, "וורה' את משנתו על המצב. העוצבה הסדרה על כל כל יהודיה - עצמאית ואוטונומית במבנה וביכולות שלה. יחידת משנה אחת נמצאת כשרה באימונים והשאר בתעסוקה מבצעית באלא"ש. הטנקים והח"ר החזם פרוסים בכל רחבי איו"ש ופלוגת הסיור נדרשת גם ללחימה הרוצפה בח"ר בביטחון השוטף, עם כישורים למבצעים מיוחדים, וגם לכשירות אופרטיבית כפלס"ר של עוצבהמושדרית לעותה של מלחמה גדולה. אם רוצים, אפשר לקרוא לה סייר, אך היא חייבת להיות מסוגלת גם לפעול כסיר של העוצבה שימושו בין השאר להבן תכנית איטוף מודיעין, לקלב צ"ח (צ"ו, דיעות חינניות) מפקד העוצבה ולהיערך להביא את הנתונים המבוקשים ולהבין את הקרב החטיבתי. מדי מספר חזושים העוצבה מוגלה ברמה עוצבתית וסגל הפלס"ר משתתף בנהול הקרב של מפקד העוצבה.

נועם כמ"פ לא הצליח לראות את כל היחידה ביחיד אמצעי אפריל. בסוג כזה של יחידה החכמה היא, בתוך כל הבלגן הגדול הזה, להיות מסוגל להרים גם את הדגל ה"קונבנציונלי" וגם את הפעילות השוטפת. למשל, לפני שלושה שבועות היה

משמאלו נועם המ"פ ווובל ארבל

שומדים (מימין): רונן שוויצר, ברק דוריין, ייבי רון, דויד פרבר, איתן קפורה, אלכס בידרמן, כורעים (מימין): דויד יפת, אור שלומי

כולם יודעים שברוב המקרים זה הקשה ובעייתו. הם באים מנקודת מבט שהם רקי ורצו להביא לחם לביהם, אמרו דותן, והם טוענים שלא עשו שום דבר נגד ישראל אף פעם, ולא מתכוונים לעשותות, ואנחנו באים מהצד הזה שאנחנו עובדים במיערכת, שאנחנו מבלים פקדות זהה שאנחנו עושים. אז יש פה מין ניגוד כזה כי אנחנו בסך-

הכל אפיו די מלחמים עליהם, אבל עושים מה שהצבא אומר, ומה שהצבא אומר זה שהם לא יעברו. שאלתי את החילימ' הצעירים אם יש להם תחושות חוסר הזדהות עם הפקדות שלהם מקבלים, או שהם מוזדים ואמורים אין בירירה. אנחנו עושים את המוטל כי חביבם לעשות זאת עם כל ההבנה כלפי הפלשתינים וכולנו מוזדים עם המצב, מסבירו דוידן ומושף: אני חשוב שהמטרה בגודל היא שהם לא יעברו, שיתחילו ליצור לחץ על המדינאים שלהם. בקיצור, שיחיה שווה להם להגיע להסכם.

וזה המטרה, נראה לי.

סגן נמרוד זון-ראטה מהיפה, מציג את הפן החינויי בעניין: יש את החינוך הפורמלי שאתה יושב עם החילימ' ואתה מזכיר להם מה היה בשת' 56', מה היה ב-67', ויש את החינוך הלא פורמלי שאתה משתדל להזכיר מתוך עצמך כדי שילמדו, ככלומר להיות בנאים. קודם נדבר על שב"ח'נים, אז לא לבוא ולהגיד אני חיליל ואני בירון ויש לי נשך ואני ארביץ לכם. צריך להיות בנאים ומתוך כדי זה אפיו לדבר איתם, להסביר להם שה שיש בני אדם, והצבא זה לא הכל. זה החינוך הלא פורמלי שהוא החינוך העיקרי.

עופר הלמן מושב גן יאסיה מספר על חוותות ממארכבים: בגילה עשינו המון מארכבים לבקט'יטים (זורקי בקבוקי הנבערה) ומפני אבני שזרקים אבנים על מכוניות. היו מעת היתקלויות. באיזשהו שלב אתה שוכב במארכ' שב'ז', בכוונות פתיחה באש וחושב איך יהיה. יש את הפחד הזה שבסוף אתה מתרgal אליו. פעם

מיישלים, בא לך הש"ח שמספר לך על זה שאין לו סוף לKNOWN לתינוקת שלו חייטלים ואוכל. כמעט כולם יודעים שם עברית, הוא מוסין, חלק יותר וחלק פחות. אתה תופס איזה אחד והוא מסביר לך שאין לו אוכל בבית ואתה תופס לו את העגלה (עם החמור) והוא אומר לך – זה 50 שקל ואני צריך למכור את זה, ובסוף סוף אצליח לKNOWN אוכל לילדה שלי ורוק תן לי לעובד שם בישראל, אני כל היום מנסה לעبور להיכנס ולא תונטים לי. אתה לא יהיה שמאן ישב בין האנשים, מdegash נבד, בغالל שלאחד יש בעיות ולשוני פחותות. ואחד מהם יוכל להיות גם מחייב או לא יודע מה. لكن הם יכולים מסתובבים חזרה ואף אחד מהם לא נכנס. אבל יש גם את הצד האנושי.

בפי סמל דותן שוויץ מקיבוץ נחשון, המשובץ בצוות אחר, עוד סיפורו. כשהיו כל האירועים והפת"ע של קבר רחל, והאבנים והירি, מספר דותן, הינו צרכיהם להגביר את הכוונות ולפתחו בעצם עוד חזית נגד המפגעים. השתלטו שם על בית, בית של משפחה ערביתה, של ערבים נוצרים והתקממו במרחב של הבית. החזקו בית 3 ימים, בתוך קבוצה של 10 אנשים בתוך בית – לחם במרקח של 50 מ' מהקבר. חטפו די הרבה אבנים, בקט'יטים (בקבוקי תעbara), אש רייח. עם המשפחה, זה קטע מאד מעניין, בסך הכל ניסינו כמה שפחות לחדר לפרטיות שלהם, והם ביום הראשון לפחות, יצאו בבורק לעובדה, חזרו בערב ולנו בבית ולמחרת הם ארזו את הדברים ועצבו. בכל האירועים תמיד יש את הפן הבועתי הזה של יחסינו עם החיבור. גם פה, למשל, כשאנחנו רודפים אחרי שב"ח'ים, כולנו מבינים שהם נכנים לשארם, רובם לפחות, בשבי להרוויח להם ולפרנס את המשפחה שלהם, הרבה ילדים בבית, ואנחנו עוזרים בעדם, ולא תמיד וזה קל כי בסך הכל זה בנאים שפרנס את המשפחה שלו ואתה מונע את זה ממנו. אז עלפעמים אנחנו שני לא ענלים מהם הפן האנושי, ולא להם הפטרן. בכל מפגש יש כזה, מספר סמל נבד ברכובין

הفلס"ר הוא ח"ר ביסודו. אבל, עצם העובה שאנו מחוברים לעוצבת "כפיר", עושים כל תרגיל שיש, תרגיל גודזי ולפעמים אפילו פלוגתי, מחוברים לטנקים, ושהפלס"ר יושב במפקדת העוצבה וראה מול העיניים שלו טנקים ולידו גדור שושיב שם, זה, לפי דעתו השוני זהה היתרון שלנו על פני שאר הפלס"רים, אנחנו מחוברים היטב לעוצבה משוריינת ומתקנים בשירון והחילימ' יודעים. כמו שהוא אהי הולך עם סמל שרין על הcombeה, אני לא הולך עם סמל ח"ר, למרות שהוא כשרתי ח"רניק וגם החילימ' עושים מסלול זהה לחילוטן לשאר הסיירות בחטיבת הח"ר, אין שום הבדל בכישורות בלבד הכספיות טרוור. זה הכוון.

במפגש עם אחד ה指挥ים, מוסיף סגן דויד יפת מצור משה: כל הזמן עליינו לדעת איך אנחנו שומרים על כישורות גם בזמן התעסקה המבצעית ובמלחמתה, כי בסופו של דבר צריך להסתכל קדימה, לא רק לטוחה הקרוב של הימים, שבוע, חודש, אלא לטוחה של חצי שנה, שנה או מה שזה לא יהיה, וזה אומר להמשיך לשמר על כישורות של לימוד תודעה אויב, שייעורי מודיעין גם על הצד השני בגורה שלנו, וגם על מה שאנו עושים בזמן מלחמה, שלא קשורות לתפקידים שלנו זה כל נושא הסיוור, וכל זאת תוך כדי פעילות יומיומית שהוא הבט"ש.

חיכון קבוע עם פלשתינים

הפעילות היומיומית בmortar התפרק, הכוללת סיורים, תצפיות ומרידפים אחרי שב"ח'ים, הכוללת סיורים, מפגישה את החילימ' הצעירים עם חוקיים), מפגישה את החילימ' הצעירים עם האוכלוסייה הפלשתנית. מציד אחד הם מבצעים את ההוראות בפקודות ו"לא מהות" לש"ח'ים ומציד שני לא ענלים מהם הפן האנושי, ולא להם הפטרן. בכל מפגש יש כזה, מספר סמל נבד ברכובין

שומדים (מימין): עופר הלמן, איתן צלניך, נדב ברקוביץ', נאי אונגר. כורע נמרוד ונדאלטה

הצלהת לטיים. אני חייב לסייע את זה, כדי להראות לעצמי שאני מסיים. על ההישגיות ועל גאות היחידה מוסיף סמ"ר ברק דורייאן מעופלה: רציתי להראות לך כמה היחידה שלנו כן יכול לא להיות טובה. לפני שבועיים היתה תחרות כל צה"ל ליט' של צלפים וכלעים מכל היחידות היכי מובחרות בצה"ל, מכל הפלסים והיחידות המובחרות והמיוחדות של שלדג, דובדבן, שייטת. הכלנו לתחרות והגענו, למקום שלישי כל צה"ל ליל' אחורי פלס"ר צנחנים ושלדג, להראות לך שהיחידה שלנו כן יכול להציג. זה היה מחולק לקטגוריות של קליעים, צלפים ורוביים. בצלפים לקחנו מקום ראשון, בבית ומוקם שלישי כל צה"ל ליל', וברוביים לקחנו מקום ראשון בבית. גם בונשאים אחרים אנחנו מסתכלים על כל הפלסים"רrim האחדים ומשווים לדרות אם אנחנו יותר טובים. בritchot ניווט למשל שאנחנו אמורים להיות טובים. בעירון אתה לומד את הציר לפני כן מתוך מפות, מסתכל עליו, מכיר את השיטה, וצריך לעשות את זה תוך כדי ריצה.

סמל אלכס בידרמן עלה לארץ בגיל 9 ומאז הוא מתגורר באשדוד. אין אתה מרגיש את התהברות ל'ישראליות', שאלתי. התהברות הייתה בערך אחריו חצי השנה הראשונה, ענה והוסיף: לא היה יותר מזמן לחתה הزاد והיא הייתה: לא היה יותר מזמן לשות בתה הزاد והיא הגיס הרוגשי שאני הולך לשות ביחסה קרבית, רציתי כמה שייתר קרבית ואני מרגיש עכשו לא פחות ישראלי מאך אחד אחר שגר בה, למורות שאני יחסית קצת זמן בארץ. לא אלכס שני יחים קטנים יותר. מה אתה מספר להם כשאתה בא הביתה? אני מספר בגדר האפשר, בסה"כ אני וואה גם

החוויות נבעות גם מסוג הפעילות שלנו, מוסיף סמ"ר נמרוד מחיפה. מתחילה בה שתהה דוחה אחד את השני במסעות עם משקל כבד, נגמר בה שווים עליך ואתה צריך לוודא שאתה שלב בסדר, או לגרור אותו הצד. זה לפי דעתך שיא השיאים. אתה יכול פה לשאול את החבר'ה שלו לפי דעתך יגידו שתתקופה הכى מגבשת זה התקופה שאתה תחת אש. כשהאתה שומע את היריות מעל הראש, ובני אדם נפצעים על ידך. זו התקופה הכى מגבשת. לא הכרת את היחידה שהגעתי, מספר סמל נדב ברקוביץ. עברנו כמעט כמו רובנו כאן דרך יבווש צנחנים, ביל' לדעת על אייזה יחידה מזובר, לא כולם ידעו. שמעתי רק מסיפורים שהוא יחידה מצוינית, והחלתתי שאני רוצה להציג אליה. יש דברים שמקלים גיבושים עצם והחלתתי שהוא מושך אליו. שרים עצמו ידעתו שלצאנן אני רוצה להציג. אחרי שהתקבלתי לצנחנים בקישטי להציג היחיד הזה. ככה בעצם הגעתי לידי לאן מהגיבוש.

על המאמץ באימונים מוסיף מהזווית שלו סמ"ר איתין קפואה מושהום: בניווטים, לדוגמה, אתה הולך ונאנב, נופל באיזה חור שי בדוואים, כל הכלבים נובחים עליו. פתואם אתה עולה על אייזה רכס ורואה את ההיילה המזהימה של כל היישובים ואתה מגלת על עצך כמה אתה יכול לשוב, כמה אתה יכול להמשיך, متى הגוץ שלך אומר לך לא ואתה אומר לך עצך כן ואתה ממשיך והולך, עם כל המשקל על הגב. אתה מסים את ההקשרה, עוזה על זה הרגיל וועבר להמשך ההקשרה. והתרגולים מאד קשים פיזית. פעם אתה הולך עם תיק כבד, אתה שותה מטפס על הרום ואומר לעצם, לעוזול מהחברים שלך בצוות, אז תרצה או לא תרצה – מה מה שmagבש אותך ונותן לך את היחוד הזה שיש פה לכל לוחם.

אתה אנחנו שומדים שהוא מותנק על הכביש, ופתאום הזרק ברוח לשיח על יד, וזה המפקד שלך אמר לך תן אש, תן אש! זה מהליך. פתאום אתה רואה את הבנאים שנמצאו לך בכונת פתאום אתה רואה את הרgel שלו מתפרק מהיר ובורח.

אימונים מפרדים, גאות יחידה ודומנשיק

אין לנו שום קשר לצנחנים, מוסיף: היחידה שלנו דיז' צעריה ולא הרבה אנשי מכך מוכרים אותה. האגודה של כל לוחם פה ביחידה היא שאומנם יש את הרכבתה השוורה ואת הדברים שלכאורה ממשיכים אותן לשריון וחובבים שאנחנו שריונים, אבל כל לוחם פה יודע בדיקת כמה הוא עובד קשה וכמה הוא משჭע בכל האימון הממושך. כאן עושים דברים שאף שריוון לא עושה או אפילו ייחידות ח"ר, שהם לכוארה הצנחנים עם כמותות אדירות. לא תמיד עושים מה שככל לוחם עושה פה, ובזאת אתגרים הוא עומד ואיזה משימות הוא מבצע שאף בעל כוותה בכל גדור צנחנים לא מבצע. זו יחידה קטנה, זה משפחה, יש בסך הכל מספר צוותים יהודים שפה נועדי אנשי מפקדה. אנחנו מונים יותר ממאה חילילם, כולל מקרים את כולן, זה דבר ראשוני. דבר שני זה המשימות, האתגרים שעושים, והתרגולים הקשיים, הנמשכים כ-20 חודשים והם באמת במת קשיים. שעירים חדשים אינטנסיביים עם המון ניווטים וקלומטרים רבים. בסיומו של דבר כשאתה סוחב תיק ששושוק לפעמים חצי מנק, ממש כמו לילות רצופים באמצעות שומקסם, מסתכל מלינה ושמאליה אין לך אף אחד אחר חוץ מהחברים שלך בצוות, אז תרצה או לא תרצה – זה מה שmagבש אותך ונותן לך את היחוד הזה שיש פה לכל לוחם.

פוליטיקה מחוץ לתהום

אם יש לכם איזו שעה פנויה, בלילה, לפני השינה, על מה אתם מדברים, שאלתי, חוץ מאשר על התרבות והמשמעות? יש איזו בעיה אידיאולוגית או מוסרית שטירידת אתכם, על מה מדברים החברה האלה בגיל הזה? מדברים כਮובן על בנות עונה סגנון נמרוד אבל גם על המצב. אידיאולוגיה לא כולם מסכימים להיותה, אבל כשאנחנו מקבלים משימה – עושים אותה על הצד הטוב יותר. אין הנחות. יש-Calala שירצו להתייחס לש"ח חיים בצורה קשוחה, יש-Calala שירצו להתייחס בצורה יותר אדריבה. לכל אחד יש פה את המוחשנה הפוליטית שלו, זה לא קשור לוזה. הוא מקבל משימה ומציע. אסרו לך לערבות אידיאולוגיה לפוליטיקה. בעצם כל אחד יש דעה מסוימת. אין אף אחד שאני משער שהוא פה רק בגלל שאמרו לו להיות פה. כל אחד חשוב על המצב, מסכים לו, או לא מסכים לו. אני לא חושב שיש בינוינו לארבעתנו חילוקי דעתו. זה לא מונע מאיינו לעשות את מה צריך.

סוד המתנשע המתנצע

היוינו לבנון, מספר סגן נמרוד זון-ראלתה מהזיפה, ואפשר עכשו לספר לך של החברה של השתרורו ואני פה, עד עכשו היוינו שומרים את זה בסוד. היוינו לבנון, מארב ראשון, כולם עם פיק' ברכלים, כולם צעירים, מפחים, ילדים קטנים. הלכנו, הלכנו, הילכנו, הספקנו לлечת איזה 500 מ' מוחוץ למוצב, פתואם איזה אחד מהחברה צועק שהוגלה מטען, כל חברי בשוק טוטלי, לא ידעים מה העשוי, צעירים, בראש מתחילים כבר לרו' כל הרטיטים והתறחישים. עמדנו כהה איזה רביע שעיה, 20 דקוט', אף אחד לא זו, אף אחד לא דבר, כולם מושותקים. בסופו של דבר הלכו לברור מה עם אותו בחרוצ'יק, מה קרה. הסתבר שאותו בחרוצ'יק זיהה ניצוץ של גחלילית וחשב שהוא מטען, וכמעט עילף לנו חזי מהכו...>.

שהתרחש. ניקיתי את ההפרשנות, מתחתיה לה את נתיב האויר והזרותי לה את הנשימות והדופק, מספר יוני בהתרגשות, ומשם הועברה לאمبולנס השעיבירה לנגידת טיפול נמרץ ולביות חולמים. ביקרנו אותה אתמול, היא הייתה ישנה ודייברנו עם אביה. כשישטרפ מצחבה אבואה לראות אותה. זו פעם ראשונה שטיבפלתי באירוע ממש רציני ואני שמה שהריה לי היצור והידע לעוזר ולהחיל חיים. כשהאני חשב על זה כאדם לעצמי המגייע ליחידה קרבית, זה מאבד את המשמעות של להיות חובש קרבוי ביחידה מובהרת העשויה פועלות מיוחדות.

התחלתי מסלול גם כמו נדב, דרך צחניים, מספר ינאי. אחרי חודשיים בטירונות יצאת לקורס חובשים, עברנו את הקורס והגעתי ליחידה בתור חובש. כחובש היחידי צרך לדאוג לכל התהום הרפואי של החוליםים בצוות, זה לדאוג לכל המחלות היומיומיות, והשגרתיות, מכאב ראש קטן עד פצע ועד למצב אפשרי שאטה מטפל בשוטרת במצבה. נשמעו יריות כאן סמוך לבחון וכוכו מג"ב שהיא באוזר בסירור שגרתי קפץ לאירוע. בכל אופן ירו עליהם. שלושה אנשים נפצעו, חיל חוף כדור בכתף יצא לו מאחור הגב, חילית חתפה כדור עם חור כניסה בחלי אחת וחור יציאה בלחי שנייה, והיה עוד הנגש ששפשף לו כדור בטוסיק. המפקד של הצעיר ראנון לאזר ראה מה קורה, ישר העוק שחייתה קצת המולה, ישר הביאו אותו לפצועה שחייתה פצעה קשה יותר. הימי צרך לתת לה בעצם טיפול רפואי, וזה מה שעשיתי. זו הייתה פעם ראשונה שטיבפלתי באירוע ממש רציני ואני שמח שהאירוע הזה דוקא יצא לטובה בסופה של דבר.

אצלם את אותה השאפה להגיע ליחידה קרבית, לתרום למצב גם למדינה מכמה שיירות.

סמל עופר המן ממושב גן יאספה מצין בסיפור כי זו יחידה מאוד מוגבשת מלחינה חבורותית. אנשים מה נמצאים יחד עם השני 24 שעות, שבעה ימים בשבועו, לא רק עם החוץ שלך, גם עם צוותים יותר צעירים ויתור בוגרים, כהה יוצאת שומורים קשורים מוחדים, גם בחויפות. בערך כל חופשה יוצא לך לנסוע לאליל עם חצי מהוצאות, או לפחות ינאי יוגב מירשלים, חובש במקצועו, מוסיק: זה חברים גם לחיים, לא רק בקצב. נדב ברקוביץ גור דירה מעלי בירושלים, אנחנו שנה ביחס ורב בצד היכרנו. ועופר חוזר לספר: אלכס (בידרמן) זה חבר שלי מהছות. בטירונות מואוד חיבתי את אלכס, עד היום אני מחבב אותו. פעם באו אליו החברה לעשות על האש ויש לנו גינה על דירת הבית. גם אחותי יש בהזון. החברה דיברו בינויהם לא משה שקשרו אליו, ואלכס שאל אותי אם הוא יכול להיות חבר של אחותי. אמרתי לו סבבה זהה. מזמן כולם יודים עלי, על זה שלאלכס חבר של אחותי....

לוחמת מג"ב שניצלה בזבוק החובש הפלוגתי

אתמול, מספר נועם המ"ב, הייתה לנו פגישה מרגשת בבית החולים עם המשפחה של חני ארברוב, לוחמת מג"ב שנפצעה קשה ליד קיבוץ בחן, לא הרחק מטול-כרם, בסוף يول', שלושה נפצעו באותו אירוע ופציעת השלחן הייתה הקשה. סמל יוני יוגב (mirshlim), החובש מהפלס"ר הגיע לשטח האירוע זמן קצר לאחר

מימין: יוניב רונן, אלכס בידרמן (הגנאג).
דוויד פרט, דוד יפת (הטפס)

תעודת זהות

חטיבה "עוזד"

סא"ל (מיל') דר' עמיד ברזנר

מלחמת העצמאות

יחידות שחי עתידות להיות חלק מחתיבת ח"ר (עוזד) לחמו בגליל החל מפברואר 1948. החטיבה הוקמה רשמית ב-17 ביוני 1948. תחום פעולתה העיקרי – הגליל העליון המזרחי. מפקדה הראשון סא"ל אורן יפה.

מלחמת סיני

בימים האחרונים למלחמה ערכה חטיבה ח"ר במילואים, בפיקוד אל"ם אברהם יפה, מסע מפרקAMILAT עד למצרי אילת. המשע עבר בשטחים קשים מאוד לערבה כשהוא נתקל בהתקנות אויב. החטיבה השתלטה על ראש נצראני והסתירה וכבשה את המערך המצרי בשרגם-שייח'. פועלות החטיבה הגשימה את אחת ממטרותיה העיקריות של המלחמה – חופש שייט במצרים אילת.

מלחמת ששת הימים

מפקח החטיבה: אל"ם אהרון אבנון; סמ"ח ט: סא"ל שאול גבעולי.

חטיבה ח"ר בתקין הסבה לחטיבה מモונת, בהרכבת: שני גדי חרום"ש (לאן זול"מיים) אחד בפיקוד סא"ל אב אילון והשני בפיקוד סא"ל עוזי ציזלינג, פלוגת סיור ויחידות חטיבתיות. גורת הלחימה: ב-6 ביוני בוקר החטיבה כבשה את תל תענך והחלה בכיבוש העיר ג'נין ובטיהורה ועד לצהורה אותו יום השלימה את המשימה. לאחרות נעה אחר כוחות שריון מתקדמים, טיררה מאובייב את הקרים לאורך הדרך המובילה לשכם והשתלטה עליהם.

מלחמת יום הכיפורים

מפקח החטיבה: אל"ם מרדכי בן-פורת, סמ"ח ט: סא"ל צופר זמיר.

חטיבה מモונת בהרכבת: גדי טנק שרמן בפיקוד סא"ל בן-צין פדן, שני גדי חרום"ש האחד בפיקוד סא"ל דב אלפנבים, השני בפיקוד סא"ל משה אגוז שנחרג, פלוגת ג'יפים.

גורת הלחימה: החל מ-7 באוקטובר תוגברה החטיבה בגודל טנקים סנטוריון מלחטיבה 37 ובמסגרת אוגדה 210, במלחה את הצבא הסורי בגזרת אל-על. ביום 8–10 באוקטובר הייתה חטיבה מכווות אוגדה 146 שפתחו בהתקפת נגד וכבשה את מתחם חושניה. ב-11 באוקטובר, לאחר הבקעה שנערכה בידי אוגדה 210, חדרה לעורף המערק הסורי לאחר הבקעת אוגדה 210 והתקדמה עד לתל מרני. ב-12 באוקטובר בליל הזועקה ולקחה חלק בהיערכות מול הכוח העירקי ושימשה כסדן במארב האוגדתי. ב-13 באוקטובר צורף לחטיבה גודל סנטוריון נסף ("כוח נתי") וחטיבה תפסה מחדש את השיטה שאוטה עזבה קודם לכך. ב-15 באוקטובר כבשה את תל עונטר ובימים 16–19 באוקטובר ניהלה במובלעת קרבנות מול היריקים. החטיבה המשיכה לפעול במובלעת, שבתווך סוריה, עד לפברואר 1974.

החתיבה ביום: חטיבה ח"ר.

מפקדי החטיבה לדורותיה
(בסוגרים הדרגה האחרון)

אורן יפה (סא"ל)

מקסים (מכסי) כהן (סא"ל)

יצחק פונדק (תא"ל)

משה נצר (אל"ם)

YSISF נבו (אל"ם)

משה חורין ()

אברהם יפה (אלוף)

מאיר זורע (דרור) (אלוף)

אברהם יפה (אלוף)

יששכר (ישכה) שדרמי (תא"ל)

חיימן אבינוועם (אל"ם)

אהרון אבנון (תא"ל)

מרדכי (מרטקה) בן פורת (תא"ל)

שי תמרי (תא"ל)

פנחס נוי (אלוש) (תא"ל)

משה פלד (אל"ט)

זאב צל ()

איל ארד (אידלמן) ()

מIRON ענבר ()

אליעזר ווזנאמן ()

נוריאל ניצן (אל"ם)

צביקה ברקאי (אל"ם)

נוריאל ניצן (אל"ם)

דרור רופא (אל"ם)

מופיד מרעי (אל"ם)

אנדרטאות "עוזד":

אלָה שְׁקֹמוּ, אֶלָּה שְׁהִי צְרִיכֹת לְקָם

אסא כשר

שהלחין הופיע לזכרו. שריוונאי שני היה יעקב חממי, ליד צנעה שבתימן, איש ירושלים, בן 32 בನפלו. הוא והורי אחיו רושה ושני ילדים. שלישי, חיליק חייר, יוסף פיננסקי, בן גבת, שהיה בן 26 בನפלו. סיפור חייו, בcourtת "זעה בחוים", יצא לאור לזכרו. ורביעי היה מאיר (מקס) פישר, ליד גורנינה, איש המושב תל עדשים. בדעתו היה פציפיסט, אבל כיון שלא ראה את עצמו פטור מшибות צבא, התנדב לקורס חובשים ונפל כחובש, בהיותו בן 32. הניח אחיו אשה ושתי בנות. וכן, אנדרטה קטנה אחת היא דלת טבעית לאربעה סיפורי חיים, מרגשים ומאלפים.

אני יודע כמה אנשים פוקדים את האנדרטה בעיר בקוע, במהלך השנה. אני יכול לתאר לעצמי כמה אנשים היו מגיעים אל דלת סייפור החיים הללו והדומים להם, אילו היו אנדרטאות נוספות נספנות לזכרם של נופלי "עוזד", באתרי הקברות שלהם.

כאן, אני מבקש להזכיר עוד מילת ביקורת. חטיבת "עוזד" לחמה, בין השאר, במלכיה ובכפתה. אני מזכיר את שני המקומות הללו, מפני שיש בהם אנדרטאות לזכר נופלים במהלך המלחמת השחרור. על "גבעת הלוחמים", בחורשה ליד מלכיה, עומדת אנדרטה לזכרם של 25 לוחמי הגדור הראשון של הפלמ"ח, שנפלו כאן ביום הראשון של המדינה, ו' באيار תש"ח. כשבועיים אחר כך נפלו כאן לוחמי "עוזד". לטעמי, הייתה צריכה להיות כאן אנדרטה אחת, משותפת לכלם. ואם אני טועה, גם בczft, שיש בה חצי תריסר אנדרטאות לנופלי מלחמת השחרור, לא זכרה לי אף אחת שהtag של חטיבת "עוזד" מתנווכת עליה, עם שמה, כראוי לה, קרואו לנופליה. ואף פעם לא מאוחר לסמן בשילוט נאות כל אתר שהחטיבה לחמה בו, במיעוד אם נפלו בו לוחמיה.

"מורשת קרב" ובודאי לא בתחום ההנצחה, בשנת היובל של המדינה חולקה אומה מפה, על-ידי שר הבטחון, למשפחות השכולות. זו הייתה הוצאה חדשה, הדורה ומשופרת,อลום המעוות של התעלמות מההיסטוריה ההיסטורית לא תוקן בה.

אתה הנצחה נוסף, הקשור לחטיבת "עוזד", נמצא בעיר בקוע, בין מושב בקע לבין כרמי

אווך ימיה של חטיבת "עוזד" הוא כאורך ימיה של המדינה ורבים הם נופליה, אולם מעטים הם אתרי ההנצחה של החטיבה, מעטים מדי, מוכרים פחות מדי.

האתר המקורי נמצא ב"חירבת ארדיה", ליד אתר עתיקות הסמוך לשמר הירדן ("החדשה"), בין צומת מהניים לצומת גזרות. מן האנדרטה נש凱ת הנוף של הקברות הראשוניים של חטיבת

"עוזד", בגורצת משמר הירדן ("הישנה"). הנוף מרהיב והאנדרטה מדברת בעד עצמה, מביאה את שמות הנופלים בקרבות.

בשנת היובל של המדינה נסעה לאותה לאתר, לכבוד כנס לוחמי החטיבה שנערך בו. אב, שמעון ז'ל, היה בין לוחמי החטיבה ונסעתי לראות את הפנים של חבריו, לשם אוטם ולמד מסיפוריהם. ככל שאני זכר את האנדרטה, היא לא נראית חדשה, אבל מושם מה אני לא מוצא שום תיאור שלו בספרי אנדרטאות ושות ציון שלו במפות הנצחה.

כאן, אני מבקש להזכיר מילת ביקורת. בשנת 1994, הופיעה בהזאת מפקדת קצין חינוך וגנ"ע ראשי מפת אתרי מורשת קרב והנצחה". זו אמורה להיות מפה חינוכית ואכן מסומנים בה 95 אתרים קרבות וביצדים 20 אתרים הנצחה. היחס המספרני נראה נאות, אפילו רגיש ומכובד, אלא שלאmittתו של דבר הוא נגזר משיתת הסימון: אנדרטאות חיליות בלבד. יוצאות מן הכלל הן האנדרטאות של חטיבות

החיל"ר הסדירות, "שאין מיוצגות עי' החיל", בניגוד לחטיבות השריון הסדירות, שאثر ההנצחה "יד לשrown בטלרין" מייצג אותן. ומה מיצג את חטיבת "הראל", ומה את חטיבת

"עוזד", שהן חטיבות קיימות? ומה את חטיבת אחד מן הארבעה היה שריוונאי ראובן ירון, ליד יוגוסלביה, איש הקיבוץ שער העמקים, בן 24 בನפלו. אוסף של יצירות מוסיקליות הועברה ל莫קומה הנוכחי בשנת 1984.

אחד מן הארבעה היה שריוונאי ראובן ירון, ליד יוגוסלביה, איש הקיבוץ שער העמקים, בן 24 בನפלו. אוסף של יצירות מוסיקליות

מלחמת זיכרון בסכוסר העברי-ישראלי

הדגל, אמר הרצל חוזה המדינה, איןנו מושם עם חתימת בד, הוא סמל. הבולים, אינם רק ניר דבק למשלו דבריו דוואר. הבולים משקפים היסטוריה, מורשת, הישגים, אידועים מיוחדים בח' אומה ושבאותם של עם. כלחות, מצבות זיכרון, גיבורי מלחמה ולסום ואמצעי לחימה הם חלק של המורשת שיש בה כאב ודמע, תחושת שחרור וניצחון. הסכוסר העברי-ישראלי הונצח אף הוא בבולים של ישראל ושל המדינות השכנות ואחרות. אם תרצו ניצחון. - הבולים הם התקשרות לדורות הבאים - **זה-agadat leben**

תא"ל (AMIL) מנחם שמי

אנדרטה חטיבה 8

חטיבה 8 שעליה פיקד יצחק שדה, הייתה אחת ממשתי החטיבות המשוריינות שהוקמו במהלך מלחמת השחרור (השנייה הייתה חטיבה 7). החלטתו על הקמתה התקבלה בראשית אפריל 1948 והוא הוקמה ב-

1.85

24 במאי 1948 כחטיבת המשוריינת הראשונה של צה"ל (ראה גilioon "שריון" מס' 1). מפקדה הראשון היה כאמור יצחק שדה. מכאן גם יצחק שדה. כינוייה "חטיבת הזקן". הוקמו שני גדודים, הראשון בפיקוד רפאל (פליסס) ביאטוס וכן גードוד הפטישים, "אסף" ו"חבור". לאחר מלחמת העצמאות, החטיבה נבנה על בסיס טנקים ק"ר ("קרומול") שנגנבו מהצבא הבריטי בארץ. החטיבה לחמה באזרע היהודית הסמוך לאשקלון, השתתפה בקרב מובשי "דני", והשיג גדור הפטישים, "אסף" ו"חבור".

לאחר מלחמת העצמאות, החטיבה לבשה ופשטה צורה, עד שבמלחמות ששת הימים, נטלה חלק בקרבות רמת הגולן בפיקודו של אברהם (אלברט) מנדרל, שם לחמה גם במלחמות יום היפורים. אנדרטה חטיבה 8 הוקמה בכניסה לשדה התעופה לוד, האזור שניכבש על ידי במלחת העצמאות.

עד מערכת 'קדש' בשנת 1956 התלבט צה"ל בהפעלת השריון. בשנת 1954, קיבל השירין מעמד של גיס, הוקמו מסגרות חדשות ונרכשו טנקים חדשים. דואק אמצע' 'קדש', הזכיר לרבים בזכות הצניחה הנועזת של הצנחנים במעבר המיתלה, העלה את השריון על המפה כhil מרכז' בקרב היבשה. מליחי המבצע היה ברור כי השריון הוא אגورو' הפלדה של צה"ל ביבשה. מאז מבצע' 'קדש' הפך צה"ל לצבא משוריין המתבסס ברובו על השריון. נרכשו טנקים חדשים וישנים, והחיל התעצם בכמות ובאיכות.

בנ' יצחק שדה

אלוף יצחק שדה ז"ל

אחד המפקדים הבולטים בהקמת חיל השריון בתקופת מלחמת העצמאות היה ללא ספק האלוף יצחק שדה. ילידLOBלין שבפולין (1890), איש העלייה השלישית, נמנה עם אנשי גדור העבודה וההגנה. בתקופת המאורעות 1939-1936 שימש מפקד מחוז ירושלים ויזם את שיטת הפעילות ההתקפית במרחבי. ייסד את פלוגות השדה של ההגנה (פו"ש) ובשנים 1940-1939 היה מפקדו של הפו"ם – היחידות לעפוקות מיוחדות. לחץ להקמת כוח צבאי מגויס סייר במסגרת ההגנה ובשנת 1941 זכה שחילומו התגשם עם הקמת הפלמ"ח – פלוגות המהץ. הוא מונה לקצין האחראי לייסודה, לארגון ולאיימון הפלמ"ח מטעם המטכ"ל של ההגנה והיה שותף בכיר לתכנון מבצעים מורכבים ביבשה ובים שבוצעו על-ידי ההגנה נגד הבריטים. בתקופת זו זכה לכינוי החיבור הידוע שלו "הזקן". במהלך מלחמת העצמאות, בפברואר 1948, מונה לראש שירות המשוריינים (שמ"ש) של ההגנה ובויני 1948 קיבל דרגת אלוף והוא למפקד הראשון של כוח המשוריין של צה"ל. כך זכה להיות למשה מייסדו של חיל השריון הсадיר של צה"ל ולהתנות את תפיסת המלחמה המשוריינת הסדרה של צה"ל. פיקד על מבצעים רבים במהלך העצמאות כמפקד החטיבת המשוריינת ה-8, בין השאר פיקד על מבצע "אסף" ברכוזות עזה וזכה לניצחונות מזוהירים. נפטר בשנת 1952.

הטנק של דגניה

עם הכרזת המדינה, פלש צבאות ערבי, שנעורו בחילופי של מדינות ערביות ורחוקות, לתוכ גבולות הארץ, בניסיון להשלב באמה את המדינה שאך נולדה. צבא סורי, המתוגבר בצבא הממשל של קאואקי, פתח במקפה גדרה על קבוצת דגניה, אם הקבוצות, שננוסדה בשנת 1909 בעמק הירדן. מועד מכובש צמח הסמכה, פתח הצבא הסורי בהרעשה אטטילית כבדה על היישוב והסביר אבדות בצדדים למגיני המקומות. עבר עדות המגינים התקדמו חמישה טנקים ('טנו') ושריוניות סוריות. טנקים אחודים הצלחו לפרוץ את גדרות המשק והגיעו לערמות המגינים. טנק אחד נפגע ונסוג, טנק שני שחרר לחצר המשק, נפגע באש "בקובי מולוטוב" ופיצצת מטען חלול בשם "פיאט'", ונורה עד היום כאנדרטה בקבוצת דגניה. לימים התעוררה מחלוקת בין מגיני המקום – מי גרם לטנק להיעדר? סוגיה זו הונפה להכרעת ע' שר הביטחון האלוף (AMIL) ישראל טל, שערק בעזרת צוות מומחים מהקר מערין (ואה גילינוט "שריון" מס' 7-9).

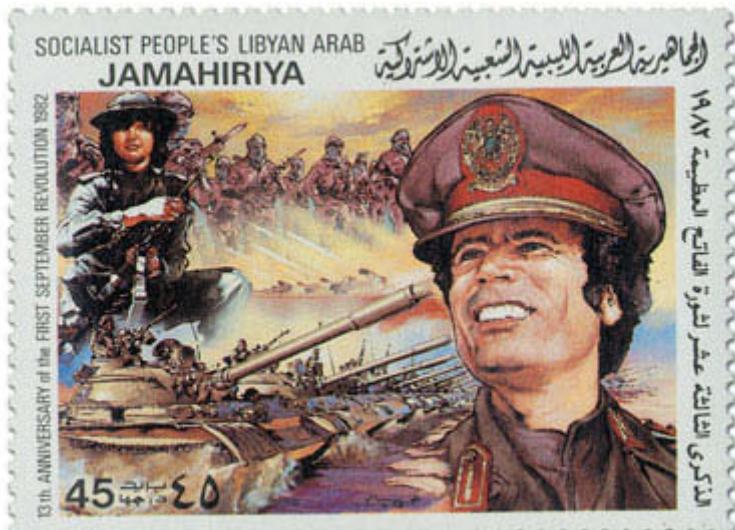
במהמשך הקרב ההוא, היו ניסיונות נוספים של הסורים לכבות את המקום אך כולם נהדף על-ידי המגנים וכוחות 'אולני' שסייעו בהגנת המקום. הקרב על דגניה הנק ברבות הימים סמל לעמידה איתה של קומץ אנשיים ואמיצים מול רבים. הטנק הסורי שנפגע השווון כאמור עד היום בכניסה לדגניה, הונח בובל ים הזיכרון והעצמאות ה'תש"ג' (1953), יחד עם אתר גבורה אחרת מלחמות יום העצמאות.

בול הטנק הסורי בדגניה

שליטים ערביים בבלוי

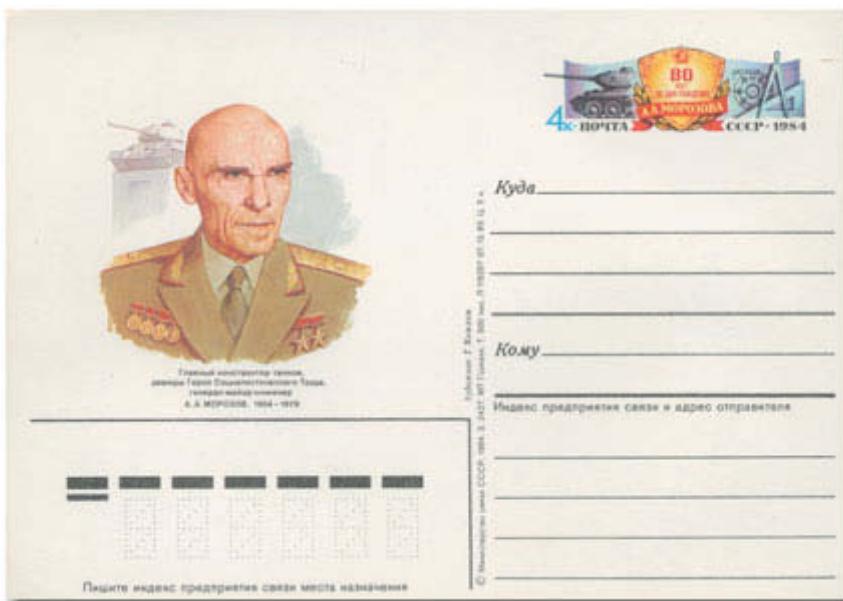
בשנות ה-50, ולאחריה עלו לשלטונו מדינות ערבי, בדרך כלל בהפיקות צבאות, שליטים חדשים – גנולים ואשי צבאות, שהניבו שליטון דיקטורי שנשען על הצבא. ברית המועצות, ששאהה לדריסט רג'ל בזרחה התקון, מצאה לה בני ברית נאמנים, בדמות אוטם שליטים עיריים, והחלה מבססת את מעמדה באזורי אמצעות אספקת נשק מודרני – יבשתי, אוויריאומי – בנסיבות ניכרות לכל מדינות ערב.

שליטים ערביים שונים מונצחים בבלוי

גלויה לכבוד מפתחי הטנקים הסובייטיים

לאחר מלחמת העולם השנייה, הקימה ברית המועצות טנקים רחבה היקף, פיתחה דגמים מתקדמים ומודרניים, ויצרה אלפי טנקים בשנה. היא אף העניקה זיכיונות ייצור לגורוותיה בברית ורשות וכל הגוש המזרחי הפך לאرسلן שריון גדול ומאיים על מערב אירופה. באותו תקופה, הייתה ברית המועצות מיזוגת הנשק הגדולה בעולם ורוב הנשק זורם ממנה ומדיניות ברית ורשות למזרחה התקון. כך גם ייצורו הנשק החל מההתפתחו מואוד. ברית המועצות, לנוכח גליות וובלים לכבוד מפתחי הטנקים וכלי השריון שפותחו ויוצרו.

גלויה לכבוד מפתחי טנקים סובייטיים שונים

אנדרטת עצבת הפלדה

מלחמת העמים זכרה לכל בזכותו הכרעת חיל האויר ביום הלחימה הראשונית ותקפיהם של הצנחנים בכיבוש ירושלים והכותל. עם זאת הייתה מלחמה זו שיा בהתקפות השריון הישראלי. שלוש אוגדות משוריינות מוטטו נזק לאגדות ימס את הצבא המצרי הגדל ורשמו פרק מפורסם בתולדות השריון הישראלי בפרט והועלמי בכלל. קרבות השריון ברמת הגולן ובסיני נרכשו לקלאסיקה של ספרי ההיסטוריה הצבאית.

אחד האוגדות שלחמה בצפון סיני הייתה "אגודת הפלדה" בפיקודו של האלוף ישראל טל. האוגדה כבשה את פיתוחה רפה, פרצה והבקעה את מערך האויב בצריך הצפוני והמרכזי של סיני והגעה עד לתעלת סואץ. האוגדה סבלה אבדות כבדות ולזכרם הוקמה האנדרטה לחיל אוגודת הפלדה בחבל הבשורה. האנדרטה המשתרעת על פני שטח של כ-15 דונם, כוללת כ-300 עמודים שבראשם חלקי רק"ם ונשך המסמלים מוטיבים שונים במסורת ובהידות. במורכזה ניצב מגדל צפיפות המתנשא לגובה של 25 מטר, ובתוכו חדר זיכרון שבו חקוקים שמותיהם של חללי האוגדה ליחידותיהם: 14 חיל מפקדת האוגדה, 71 חיל ט' 14, 7 חיל ט' 20, 46 חיל ט' 1, 45 חיל ט' הצנחנים 35 שספקה לאוגדה חלק מהקרבות. האנדרטה הוקמה בעיר ימית וחנכה ביום 5 ביוני 1979. לאחר פינוי מミית והריסתה, הועתקה האנדרטה ונבנתה מחדש בפיתוח רפה.

אנדרטת השריון בעין זיתים

Bol Andromeda השריון בעין זיתים

במלחמת העמים השתתפה גם חטיבת המילואים המשוריינית, 37, תחילתה בקרבות לשחרור הגדר המערבית ואח"כ הופנה להרמלה. המוקמת בעין זיתים, על אם הדרך לצפת – המיקום בו נערכו לוחמי החטיבה ערבי המלחמה (ראה כתובות בגליון "שריון" מס' 9). במהלך המלחמה יוה"כ השתתפה החטיבה בקרבות הבלתייה ברמה"ג ואח"כ נטלחה חיל פועל בקרב ההבקעה לתוך השטח הסורי. ביום חמישי, 18 באוקטובר 73, השלים החטיבה את משימותיה ברמת הגולן והועברה לחולות סיני, חצתה את התעללה והצטropaה לאוגודת השריון לשלחמה באזרע ג'ניפה נגד כוחות הארמיה השלישיית המצרים. יחידה אחת של החטיבה עברה בקילומטר ה-101, ממקום שם נערכו שיחות הפסקת האש בין ישראל ומצרים בסיום מלחמת יוה"כ.

מעטפה לזכר האלוף שמואל גון (גורודיש)

מח"ט 7 במלחמת העמים היה אל"ם שמואל גון (גורודיש), לימים אלוף פיקוד הדרום. גורודיש יליד ליטא (1930) עלה ארץ בשנת 1933, למד בישיבת 'עץ חיים' ובישיבות אחרות והצטרף להגנה בשנת 1944. במהלך המלחמות נטל חלק בקרב על ירושלים במסגרת ה-ח"ש (חיל שדה) וחטיבת 'הראל'. נפצע חמיש פעמים והומלץ לקבל אות הגבורה. שירותו בין היתר כמח"ט 7, ר' מה"ד בעקבות דוח ועדת אגרנט, ירדה קרנו, והוא פרש מצה"ל. נפטר בטראם עת בספטמבר 1991. מעטפה זו הונפקה לרגל טקס האזכורה במלאת 30 למותו.

מעטפה לזכר האלוף שמואל גון (גורודיש)

טנק המרכבה

מדינות ערב לא הסתפקו באימונים הצבאי בלבד על עצם קיומו הפיזי בארץ, ופעלו גם במשורם המדיני והכלכלי. העוצמה הכלכלית של מדינות ערב ואינטלקטואליים פוליטיים של המעצמות הגדלות גרמו לכך שמדינות שונות הטילו אمبرגו על הספקת שמן ומצורים צבאיים שונים. זכור במיוחד האمبرגו הצרפתי על ישראל בעקבות מלחמת הים שמנע הספקת הסטיל"לים לחיל הים. סרווב המעומות לספק טנקים מודרניים לצה"ל מול הצליזיות מסויבית של מדינות ערב בכלי נשך ורוסים מודרניים, גורמה לאיים צבאי ממשי על ישראל. בשלהי שנות ה-60', כותזהה מלחץ ונסכויות של מדינות ערב על בריטניה, הוכשרה תוכנית הבריטית למכירת טנקי "צ'יפטיין" חדשים לישראל ובהמשך מעבר לייצור מלא בארץ.

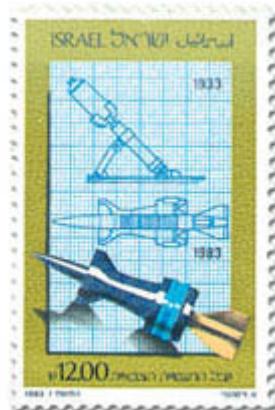
Bol Andromeda המרכבה

על בסיס בדיקות כלכליות וטכנולוגיות עמוקות ומעמיקות יישראלי מקוורי. טנק ה"mercבה" לדורותיו עוצב בתפיסה חדשנית המשלב הגנה ושרידות חזותית יחד עם כושר תמרון, ניידות וטכנולוגיות מתקדמות של מערכות בקרת אש, בקרת ציריך, מנוע ומוזקם. התכונות העיקריות של הטנק נקבעו על פי דרישות שדה הקרב העתידי שנחזו על בסיס ליקחי מלחמות צה"ל. עיצובו החדשני של טנק המרכבה המשלב עקרונות שריון קלסיים עם קווים ישראליים מוקריים ובלתידיים, מאפשר מימוש פוטנציאלי מגוון של דרישות עתידיות בתחום היחס, בקרת מנוע, שיפור הספק גובה ומודרניזציה של המיגון. במצבו של טנק המרכבה סימן 1 לראשונה חילק פעיל בהבשת שריון האויב והוכח כבעל כושר הירושדות הגבוה בהשוואה לטנקים אחרים.

אנדרטת חיל החימוש

כתובת לתמונה: מטפת היום הראשון הראשון של בול אנדרטת חיל החימוש.

בולי התעשייה הצבאית לישראל

החששה האבאי לישראל

האמברגו על ישראל כלל גם תחמושות לטנקים, כתוצאה מכך נסעה התעשייתו הצבאית לישראל (תעש) – הלווצת התעשיות הביטחוניות בארץ – לחומות פיתוח תחמושות מודרניות לצה"ל. חלק ניכר מהיצור של תעש הוא פרוי מחקיר ויצור מקוריים, כולל תחמושת חזרת שרין "חץ" המכונה "לייטוף" (שלראשה נעשה בו שימוש מבצעי ובמבצע מרובבה במהלך מלחמת של"ג). לתחמושת כושר חדרה רב. מאז פיתה תעש דורות מתתקדים יותר וכל טנקי צה"ל מצוידים בהם.

בבול התעשייה הצבאית לישראל (תעש) נראה קליע פג'ה "חץ", העשויה מחומר קשה מאוד ועטוף במנעלים, על רקע מרגמת הדודיקה – אחד הפיתוחים הראשונים של התעש.

America becomes "arsenal of democracy"

טנק שרמן ופטון בbolems

טנק שרמן ופטון

בשנים הראשונות של צה"ל, התבוסס חיל השרון על טנקים ישנים שנרכשו כגרוטאות וכעופדים של צבאות בעליות הברית במהלך מלחמת העולם השנייה. טנק השרמן שופצ'ו ושופרו על-ידי מהנדסי חיל החימוש בסדנאות החיל (ובתווך כך הותקנו בהם תותחים חדישים ומונעדי דיזל מתקדמים) וכן טנקים קדושים' הקלים שהובאו לאויר צבאי לפני מבצע 'קדר' היו את עמוד השדרה של הכוח היבשתי. טנק השרמן שימשו כטנק עיקרי ביחידות השרון במשך תקופה ארוכה. רק בשלהי שנות ה-50' החל צה"ל להציג בטען ייחודי הנטורוין המתקדדים יותר ולפניה מלחמת ששת הימים הגיעו לאו טנקים הפטון' הראשונים.

חיל החימוש (ח"ח) מופקד על פיתוח אמצעי לחימה ואחזוקם בזמן ורגעיהם. תפקידו העיקרי העיקריים: מחקר, פיתוח, יסויים, בחינה, פיתוח שיטות אחזקה והכשרת כ"א לשם מתן מענה אחזקי לכל ציוויל הלחימה. חיל החימוש שהוא החיל הגדול ביותר בכוחות היבשה, פרוס בכל היחידות צה"ל בשדה הקרב ובסדראות עורפיות. בשנים ה-60-70 החל ח"ח בשידור טנקים מודרניים בעלות כדי להביא לשדה הקרב טנקים מודרניים בעליות נוכחית ייחסית. בכך הפך צה"ל לצבא ראשון שעוסק בהסבת והשבחת טנקים. ההשבחה באה ידי ביתוי בשלושה תחומים עיקריים: המיגון וההישרדות, הנזילות ועוצמת האש (לרבות סיכון הפגיעה). אונס ח"ח נטל חלק בכל מלחמות ישראל כהם צמודים לכוחות השירות המסתערם, נתונים מענה לכל תקלת זמן אמת, ובכך משמשים "כמכפלי כוח". בפועלות אלה נפלו רבים מחיל החימוש.

אזור הנצחה לחיל החימוש ממוקם בעיר נתניה, העיר המאמצת של חיל, סמוך ל'יד לבנים', על הגבעות היפות של ל'ים. ואומר נול קרי זיכרון, עליו חורותיהם מועצת בצוות חוצה עשויה מנקים של תותחי טנקים, במרכזוلوح מתכת ועליו כתע משירו של משה טבנקין: "היה גענון בזק הגלבוע, היה במעוֹן נערן נאדר, אומני ונווען. גביה גבנה עד אחרון רגען מול האhr" נר זיכרון בני מצרים טנק שומן, ומוקף בתבליטים שונים של כל נשך. האזור תוכנן וניבנה על-ידי אנשי חיל החימוש. יש בכך גם ביטוי לאחוות הלוחמים ולמחיבותם שלהם לנצרו את זכרם של הנופלים.

רשבּו בְּנִים לְגָבוֹלָם

כה אמר ה', מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שקר לפعلתך נאם
ה' ושבו מארץ אויב. ויש תקווה לאחריתך נאם ה' ושבו בנים לגבולם.

ירמיהו, ל"א, 17-16

בלונים מופרים במרוץ נצרת ההודאות

שולי ספר-נבו

העיר, נבלעת בין רכסיו ההרים, שוקעת וпотהחת אופק
אדום של געוגעים, חצי ירח עולה אל מרכז השמיים,
ומזמין את מלכת הלילה.

הם עלול על צרייחי הטנקים בגבגדיהם הסטגוניים,
השקיפו על העמק הנפרש למרוגלוותיהם, על השקט
הירוק שלו, על כל המלחמה הקבדים והדוממים
למעלה, וקהל צחוקם התגלל ברכבי החרה. הם פרחי
האביב שניטנו את הרוח, החבע והטעם לחיים; הם
ידי השלים המיויחד והמייסור; הם חסוננו, לבו ורוחו,
של עם דרכו תלאות ומאבקים; הם חוליות הזהב,
בשרותות הבזרל המתעקשת על שורשיה בארץ הארץ,
"כִּי אֵין לְנוּ אָרֶץ אַחֲרָתִי!"

לאחר מכך, הם התכוינו באמפיתיאטרון, צבאו עלי
מכל עבר, ולא הותירו מוקם אחד ריק. הם מלאו את
מדוגותינו, ונימדו גם כאחורה. הם, אלף בני הנער
אשר בחרו מרצונים החופשי ומתחן אמנותו וערכיו,
לבוא לאכאן היום, כי כבר נשנה, וудוי, עומר ובני מוחזקים
עדין בשבי. רובם ילדי כיתות ט' ו-י', והיו גם מכיתות
"א" ו-"ב'" ובן נער אחרים. הם התגמדו בקבוצות
לפי צבעים: צהובים, כחולים, ירוקים, לבנים ובורדו,
והניפו דגליים וכרכרות, כאשר היו באצטדיון כדוגן,
במשחק הכי חשוב של העונה.

הם הדילקו נרות, אחוזו ידיים, התנוועו עם המוסיקה,

רוצחים לחזק את רוחם של משפחות השבויים
והנעדרים. ולקותה ייחד איתם לשובם הביתה".

עצדת הזדהות ב'יד לשرين' עם שבוי צה"ל ונעדרי'

בני נוער בשל צבעי הקשת, קשת של תקווה מעלה
אותו ענן, באו לאכאןabal פיהם מכל קצוות הארץ. הם
כבשו ברגליהם הצערות את שבילי 'דרך ברומרה'
בשלושה צירים בעקבותם לחומים והתישבות,
והתאספו בלטרון במחוזות הקרב, המורות והחצחה.
היה זה נער שברח לצורו ולא לשוכן את אחינו
השבויים והנעדרים, הצער לבci אמהות, למכתב
רווד של אב, לתפילה של אה. נער שנשא כרכות
"בני, עדי, ועוזר, גם אנחנו מחכים".

הם עמדו ליד כותל השמות, דהדים ועצבים, הניחו
פרת, הדליקו נר, וקרווא לרחל ולכל אם "מניע קולך
מכבי". הם שעטו עם הטנקיסטים במערכות ישראל,
במייצג על השرين' ויצאו ממנה הדורי גאותה, הערכה
והזהה לכל החיילים השומרים והנהלים למען ארצנו.
הם הגיעו, מי ברגל ומברכב, מדיםמונה, מכרמייאל,
מייהודה ומישור החוף, וגם מביר אל-מכסור, תלמידים
מהכפר של עומר סעודה. הם צעדו ביערות, וטיפסו
אל לטрон בשעת בין העربים, כשה使者 נאסרת אל

שנה חלפה מאה נחטפו שלושה חיילים בגלול הצפון
ומאז לא נודע עליהם דבר. המשפחות מתיסירות
ואיתן המשפחות של שאר השבויים והנעדרים שלא
ידעו על גורלם. כדי לזכור ולא לשוכן, ולעשות כל
מאץ להשיב בנם לגבול, התקיימה בלטרון ביום
ז' בתשרי תש"ב, (24 בספטמבר 2001) עצרת
הזההות עם שבוי צה"ל ונעדריו. לкриאה לשחרורם
של השבויים הבאה ממקום ה"ש משמעות מיוחדת",
פתח אלף (מיל') חיים ארזי, י"ר עמותת "יד לשرين'"
בלטרון. מצד אחד כותל השמות, בו חוקקים שמות
חיל' השرين' אשר חרפו את נפשם ונפלו במערכות
ישראל, ובצד השני מיציג הקברות וסיפוריו הלוחמים.
כל אלה ייחד מוחווים את מורשת הרוח והחיהה של
השرين': לזכור ולהזכיר את אלה אשר קריבו את
חייהם, להלחם עבור השבויים, הנעדרים והפצועים,
لتמוך ולאמץ את המשפחות אשר איבדו את
��וריהם, ולהמשיך להגן על המולדת. על רקע זה
החליטה הנהלת י"ד לשرين' לארח כאן את עצרת
הזההות עם שבוי צה"ל ונעדרי". חיים ארזי הזכיר
את שלושת נעדרי השرين' ממלחמת של"ג, זכריה
באומל, צבי פלדמן ויהודית צי, ואת הנוטש רון ארד,
והביע תקווה שייאتوا ויוחזו עם יתר השבויים
והנעדרים של צה"ל. "אננו חברי הנהלת י"ד לשرين'"

האו"ם והצלב האדום, והbijou תקווה רבה, כי עתה, לאחר אסון הטוור הנורא שפיך את ארחה"ב, יתעשות ארחות העולם יטו לכם למאבק משותף בטרור ויסיעו לישראל בהחזרת השבוים.

אלף בלוניים בחולמים הופרחו אל על בתפילה לשולם החטופים והנעדרים ועלו לאט לשמיים ואיתם הלב. הלב שקרה בימים שבין כסא לעשו, ימים של תשובה, בקשה ותפילה, וביקש לפתח שעיר שמיים לא בשופר רעם, כי אם בתפילה זכה וטהורה של נערם, כמו בשושיתו של הילד הצדיק, וביקש רחמים וחסד לשבוים, לנעדרים ולמשפחוtheirם, וביקש להסיר את גדר התיל, ולתת ליונה לחזור לביתה, אל הקן החם והאהוב, אמן.

אלף בלוניים

על גבעת הטנקים של לטון
אשר ידעה איממה וקרוב,
אלף בלוניים המריואו
ובכל אחד מהם פועם באדם,
אלשמי הארץ, אرض הלבנון
הלו נחצאות גובל ברזל ותיל.
פיתחו עניינם המכחלות
הנה מולכים, עדין, בני ועומר,
עימם מעלה סוג שבים ואל תרפוא.
כמו אלף מלאכים פירשו עיניהם,
כמו אלף ירחים האירו נגפים
ואל תנתנו להם עוד לחכות.
שילחו אל ידיהם את חבל הדור
ושאו אותם זהורה אלינו.
אלף בלוניים בחולמים אל הלבנון
ובכל אחד מהם ממריא לשם לבנה.

ויוזמתה בהכנות העצרת. מר סלי מרידור יי'ר הסוכנות היהודית הציונית משבח את הנעור הישראלי – העתיד שלנו; "תודה לכם על ריגע של קורת רוח שאתם מעניקים למפשחות". והוא מוסיף כי בימים אלה יש חשבון נפש כפול. אחד למדינת העולם על שהשלימו עם הטורש שהוא מכון אליון וזהה העת שיתעורר. ושהבן נפש שלנו לא לחזור לשגרה ולהיאבק עד אשר ייזרו הבנים".

ר' אכ'א', האלוף גיל רגב קורא שיר תפילה: "הليل לא נישן בנ, נמותין לך בשקט". ומדגיש כי זה"ל עשו הכל בנוחיות והתמדה בגליות ובצעעה עד לשובם של הבנים. טראד, אחיו של עומר סועאד, נושא דברים, ושני ילדיו הקטננטנים של עומר עולים לבהמה עם תМОנות אביהם. והוא שואל: "עומר, עדין ובני, מהם אתם לא שבם הביתה?" לאחר ששים את דבריו וחווץ אל מקומו, חבקו אותו בחום ארבעה מפקדים בכירים אשר ישבו שם, וראו, לפי מבט עיניהם ומגעו ים, שהם מקיימים איתו קשר מסור ותומך.

היו גם זמירים אומנים וביניהם סי הימן, שלא מפסיק להזכיר את משפחות השבוים "כמו צמח בר". חנן יובל, אשר שר את השיר שנכתב במיוחד לאירוע וחויבור על ידו ועל ידי אחד מננו: "איינא מהכח בביית" ואשר העמיד את כל הנעור עם דגלים ודים נושאות בתפילה. קורין אלאל, אשר שרה את "אן לי ארץ אהרת" וסחפה את כלם, כי באמת אין לנו ארץ אחרת. ועוד אחרים וטוביים. רוני אבירם המנהה עם קטעי הקישור הרוגניים והונגעים לבב אשר פתח את העצרת במיללים נרגשות: "מלטנון, מצלקת הקברות והמורשת, תפילה לנעדרים לשבוים".

משפחות החילאים השבוים, אשר דיברו מכתב, על הבמה או בסרט. אשתו של עומר אמרה: "לו הייתי יכולת חורמה נגד האו"ם והצלב האדום, וקורא לנעור לא להרפות ולהמשיך ולדורש את שחרור הבנים. אחר-כך קולו מתחלף, הוא קורא מכתב לבנו: "אני לא יכול להביע אלייך, לחבק אותך". ומה עשו לך שוביין?" עקיב,ABA של עדי אומרים: "שלום בן, אני פונה אליך דרך אלפי בני הנעור שנמצאים פה. חשוב לי, בן יקר, שתՐגISH את כל עצמת הדאגה הממלאת את העצורת הזאת".

היה זה ערב מיוחד במנון, ערב של הזדהות מלאה, ערב של כאב ותקווה. וכל אלה שהיו כאן חשו אותה, בזכותו של עדי, בני ועומר – מכתבי עידוד ונרכה ותקווה לשובם, ומחזיטם לכל הרשותות הלאומיות והבינלאומיות, בקרים, מהאה ודרישה לשחרר את השבוים. כל הדוברים אשר לקחו חלק בעצרת, יצאו במסר מושותף ותבעו מהממשלה, כל המאמצים עד לשובם של השבוים. כולם כאחד גנו את אוחלת ים של

סיגת שר הביטחון הגב' דליה רabin-פלוסוף עם דוד
 אברהם, אביו של בני

ושרו את המילים בכל שיר חדש ויישן, כמו היו בليل אהבה בצמלה. אבל לא, הם כן! לא באצטדיון כדורגל ולא בצמלה. הם כאן בלילה אהבה, תקווה וכבוד לחילאים ולמשפחותיהם. הם כאן כדי לחזק את רוחם, כדי שיכל ידעו וירגשו "אם אנחנו מוחכים". הם כאן בלילה של ניצחון, מנצחים את היושש, השוגה, האזהה, היד, והאטימות של אומות העולם, מנצחים לרגע את השקט הנורא, החרדת האגעניים והבדידות של המשפחות, מאז נעלמו עקבותיהם של עומר בני ועדי שבו.

כי הם אלו אשר העלו חיק על פניה של אם הח:rightות כאב ודאגה, ברגע שהפנתה את רוחה לאחורה וראתה את כל הים הצער הזה עולה על גdotמי, מדריך נהרות, מניף דגליים ונושא על ליבו את שם בנה האהוב. הם אלה שחשפו אותה בעוצמתם האיתנה, עד אשר בין הדמויות הקבדות של בלביה לבין הדמעות שביעינה, עלה לרגע חיק של נתת, אהבה ותודה.

הם כאן בקרים בלילה נלאית, בדרישה נוקבת, לממשת ישראלי לא להרפות, לא לשקיוט, ולא להסיר מעלה סדר יומה ומעל סדר יומו של העולם, את נושא השבויים, עד אשר ייזרו את אהבה ותודה.

על המשך הגדיל, מצד שמאל, אמא ממחכה בבית. והמסך מצד ימין יונה פרושת כף מעל שדה, ומנסה בשארית כוחותיה לעבר את הגדר, אך קוצץ התיל מונעים בעודה, והיא רואה מנגד את הארץ ואני יכולה לחצות את גבול.

ברים וטוביים נתנו את כל זמנים ותשומות לבם, ולא חסכו כל מאמץ בהכנות ארעי הים הזה והעצרת הזה. שרת החינוך לימרו לבנות, אשר החיצה על הפרק את נושא השבויים בתוכניות הלימוד החדשה, בשורה של אירועים והרכבות עם כל אנשיה המשיעיים בידה, והומופקים על נושא של"ח (שדה, לאום, חברה). שרת החינוך מציגה בדרכה כי ערך החזרת שבויים ונעדרים הינו עיקרון מוקודש בצה"ל ובחברה הישראלית. יש כאן מסר של חיבור ואחווה וההمسר עלי גדים בני הנעור. וכראיה לכך היא מציינת כי נזעך וכי "הקול הזה יישמע והקול הזה ישפיע".

תרומה נכבדה גם לסוכנות היהודית על פעללה הרבת

בני משפחות החטופים

שרה החינוך הגב' לימור נושא דברים

לחימה מול מדינה מזויפת (אורבנית)

המלחמה בשטחים עירוניים מערימה בעיות חדשות (ראה גילוון קודם מס' 12) אך אותן גורמים המחוללים את הצורך בשינוי מעמידים גם את הכלים לטיפול בכך. פעולה נגד מערכות עירוניות שונה מאשר תפיסת שטח, ארגון וניהול המלחמה שונים בתבלית. בתוך כל זאת מושפעת המלחמה בשטחים עירוניים מן התפתחויות הטכנולוגיות ובכלל זה מהפכת המידע. בכתבה שלישית ואחרונה זו מובן מעודכן על המלחמה האורבנית.

טא"ל (מייל) גدعון אבידור

צייר 1: גורמים מעורבים בלוחמה מזויפת

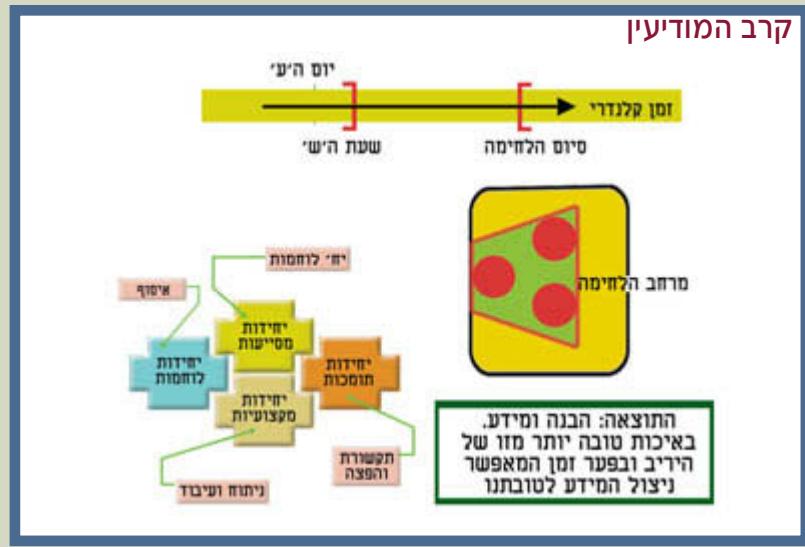
- פעולה מול מערכות שמאפייניה:
- פעולה מול מערכות שונה מפעולה לתפיסת שטח (כי היא מכונה ליצירת שינוי ולא להشمלה).
- פעולה זו מתמקדת בלחימה מול מרכזי כובד.
- ארגון וניהול הלחימה שמאפייניהם:
- מודל של יתר פרטנות (רוזולוציה) להבנת שדה הקרב ולניהולו.
- תפיסת פיקוד ושליטה המאפשרת שליטה בשדה הקרב האורבני המורכב.
- ניצול תכונות המערכת היריבת חלק מהאמל"ח העומד לרשותנו.

ואת כל המערכות שהחברה האנושית בונה כדי לנצל את חייה.
■ האיגיון (סינרגיה) בין המהפכה הטכנולוגית והעיר מביא לשינוי במערכות המשפיעים ומפעלים מערכות לאומיות.
 מכאן נוצר צורך בשינוי דרכי הפעולה במלחמה ובמלחמה בכלל הרמות.

בל"י יסוד ללחימה וללחימה במרחב העירוני
 הנקודות שבנה מתמקדת כתבה זו הן:

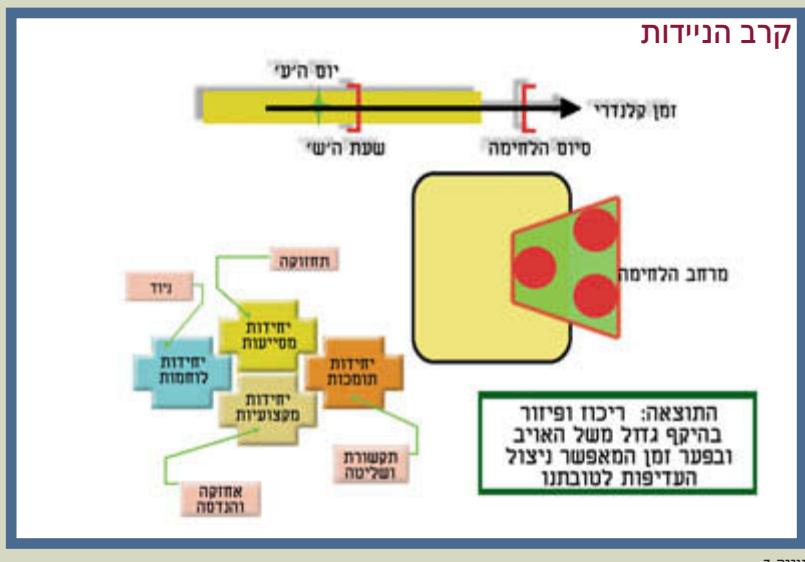
- הנה תזכורת לשינויים שחלו עם התהיליך העירוני המוגבר במדיניות שונות:
- מרכז המדינה המזויפת (אורבנית) ומערכותיה מצמצם את מספר מרכזי הכוח הלאומיים ומהווים אותם.
 - הרכיוחים העירוניים מחוברים ביניהם ברציפות יעוניות דילולות היוצרים מרחבים יעוניים רצופים המציגים את השטחים הפתוחים לתמרן עצובות צבא.
 - המעבר לדיניה מזויפת מחולל שינוי מהותי ומורכב הכולל את כל שטחי החיים האנושיים

קרב המודיעין

ציריך 2

קרב הנ楣דות

ציריך 3

בפועלה נגדי ארגון מערכתי עירוני נבחרת דרך הפעולה על-פי המוקדים המשפיקים עליה. מידת חשיבותו של מוקד נקבעת על-פי תרומתו להשגת המטרה שלו (או יכולתו לשבש זאת), והאמצעים להפעלה מול המוקד נקבעים על בסיס חשיבותו היחסית בנקודת הזמן הרלוונטי. כדי להלחם נגד מערכות עירוניות צריך לヒערך לכך מראש – מבחינה תורתית ו邏輯ית ארוגנית (ראה ציריך 1). אינטנסיביות הלחימה מכתיבה את היקף ומידת הלחימה במערכות, בMSGRT הלחימה הכלולית. ככל שפוחתת עצימות הלחימה, וככל שמתמשך זמן הלחימה, עולה חשיבותן של המערכות העירוניות שאינן צבאיות.

העדיפויות, ואין אפשרויות אלה מתקינות

לעצמם. ההבחנה הראשונה שיש לעשות היא להגדיר את ציפיותינו מהמערכת, ולפיה להחליט אם נהרס את המערכת, או לנסוט להשဖיע על תפקודה או לקבוע שהוא יידידותי לצרכינו.

אפשר לפעול כלפי מערכות² באורה חלקי, כאשר מול כל חלק של מערכת מופעל מאיץ שונה. כמו גם טוון ההבדל בין טקטיקה וסטרטגייה. בלחימה המعرכתי הפעולה מול חלקי מערכת היא טקטיקה, התוצאה המערכתי עשויה להיות בעלת משמעות רבות ומגוונות, נציגין רק את הראשות בינהן:

- לחימה עמוקה בגזרה צרה כנגד מוקדים מרכזיים או ראשי מערכות.
- לחימה בגזרה רחבה מול מעתפת המערכת.
- לחימה מופצת מול מחרבים ומפרקים של המערכת (connectors/nodes) או מול רבדים עיקריים בתוכה.

הלחימה בארגון המודבקת

אחד המאפיינים המרכזיים של מעבר למדינה מייערת הוא התפקיד של מרכז והצופות על-ביסיס מערכות ארגוניות ותפעוליות. מערכות כאלה מופעלות על-פי רוב מרכז אחד דומיננטי, והן כוללות גורמים מתקנים, מביצעים, מתאימים ושלוטים. מערכת פועלת בסמכיות, בשיתוף ולעיתים אף בתלות במערכות אחרות. חלקי מערכת שעשיים לפעול עם חלקי מערכת אחרת. כאשר נאבקים נגד מערכת אפשר להילחם בה מבפנים ו מבחוץ. המלחמה נגד מערכות צבאיות, לדוגמה, היא כמעט תמיד מבחן פני, אבל נגד מערכות עירוניות אפשר להפעיל כוחות בתוכן ומתחוץ, כולל חזק וקלפי פנים אחד.

סדר העדיפויות בהתקומות מול מערכות הווא:

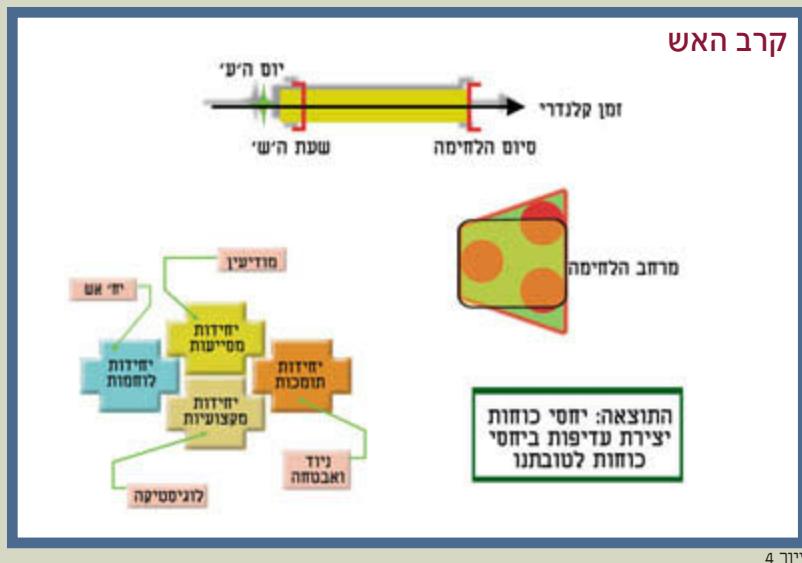
- ניצול מערכת קיימת לתועלתו.
- התאמת מערכת קיימת לצרכינו.
- השמדת מערכת קיימת ובנית מערכת חדשה במקומה.

МОВАН שאפשרי שילוב כלשהו בין שלוש

ההיפותה המדע והשפעה על ניהול הלחימה

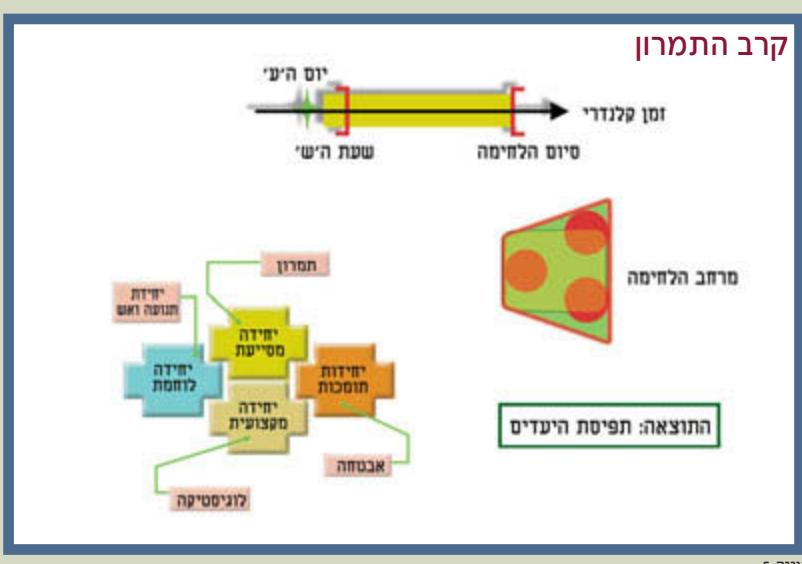
המדינה **המעוּמָרת** מושפעת ממד מהთפקידיות הטכנולוגיות, ומהhipothetica המדע היא מהמשמעות ביותר. מהhipothetica המדע מאפשרת לנו לדעת הרבה יותר, בזמן קצר יותר ובתפוצה רחבה יותר. לא

קרב האש

ציוויל 4

קרב התמרן

ציוויל 5

וחישוט, הוא תנאי הסביבה ומוג האוויר, והוא כולל ביצורים ומכשולים, זהו המרכיב הפיזי של שדה הקרב.

כוחות – אלה הם האמצעים שאנו מפעילים והשיטה שבה אנו מפעילים אותם: לוחמים, יחידות, אמצעי לחימה, יכולות טכניות, ריכוז ופיקור, פרישה וכיווץ באלה, בעיקרו זה המרכיב האנושי בקרב.

תוצאה – היא המטרה, ההישג הנדרש, ההישג בפועל, היא צרכית האמצעים, מידת השחיקה, מידת הפגיעה, הקשרות, תפיסת היעדים.

התוצאה מתבטאת בעמידה במילוי המשימות. ארבעה משתנים האלה קיימים בכל פעולה צבאית. תוכנן משתנה על-פי טיב הפעולה, והחשיבות היחסית בתוכם וביניהם משתנה לפי המשימה ושיטת הפעולה הנבחרת. ניתוח שדה הקרב באמצעות המשותים האלה מציג תמונה של שדה קרב שבו תחת הכותרת 'קרב האחד' נערוכים שישה קרובות מקבילים, שונים בכל

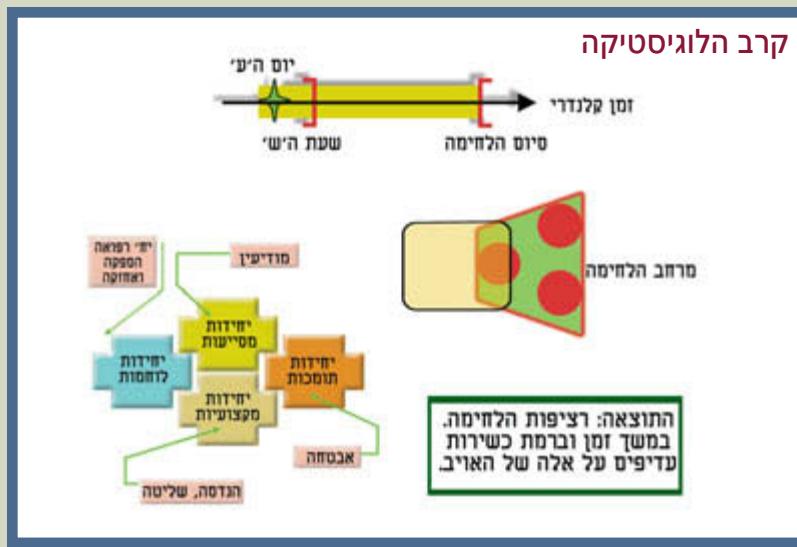
פרק את שדה הקרב לגזרני, לצורך ניהול קרב, הייתה מוגבלת מאד. לכן, לצורך ארגון ושליטה מאורגן שדה הקרב בדרגים 'עסקת חבילה': דרג מס庭, דרג מסיע ודרג תומך לחימה. אך אם נבחן את שדה הקרב בכלים מודרניים, נבחין כי על-פי ארבעה משתנים בר-מידה, שדה הקרב הנראה אחד, לאוורה, מורכב ממספר קרובות מקבילים השונים זה מהו בכל אחד מאובעת משתנים אלה, על- אף שהם פועלים תחת אותה מערכת פוקדת ולמען אותה מטרה סופית. ארבעת המשותים האלה הם – **זמן, מרחב, כוחות ותוצאה**.

זמן – יכול להיות תקופה, משך, קצב, מהירות, זמן קלנדורי, זמן יחסית ועוד. הוא קיים תמיד, והוא אמצעי עיקרי לתוכנן, לבקרה ולשליטה ועליתים הוא יעד בפני עצמו.

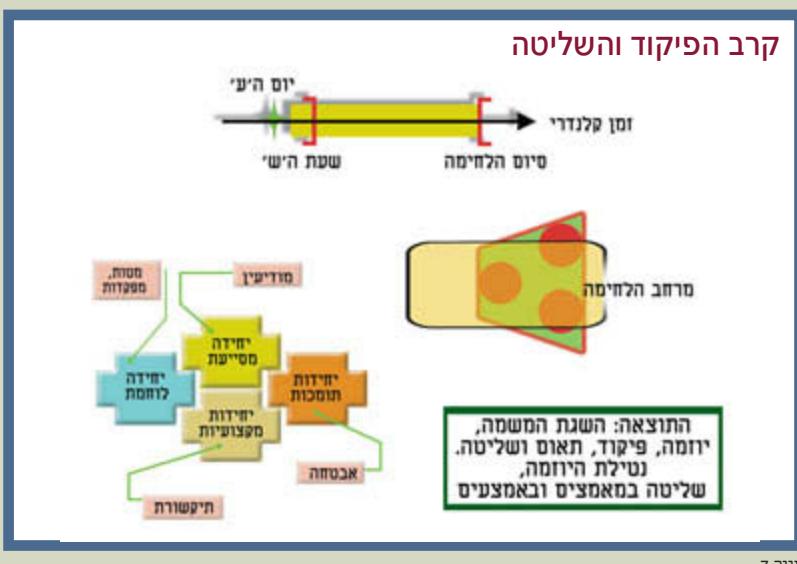
מרחב – הוא הגיאוגרפיה בה אנו פועלים, הוא הטופוגרפיה, התכسيות, העברות, קווי הראייה, ציריו התנועה, שדות האש והקרינה, והוא צפיפות הנוכחים.

יכנס לדין במשמעות הכללת של מהפיכת של המידע לתורת הלחימה, נציג רק כי בינויו נכון מהפכת המידע מקטינה את מידת אי-הוואות, ומשפרת את יכולת השליטה שלנו בכוחות ובאמצעים העומדים לרשותנו. יכולת השיפור הרבה עד כדי צורך בבחינה כוללת ויסודית של תפיסת הפיקוד והשליטה, מוקמן של מפקדות והתקדימה בלחימה. כפי שתורת הלחימה הקונבנציונלית של "לחימה בשטח בניי" מגיעה לעיתים קרובות למבייט סטום ולקצה הייעילות המבצעית, כך גם תפיסת הפיקוד והשליטה מתקשה לעכל את מגוון הכוחות הפעילים והמשפיעים על הלחימה בתנאי הלחמה העירונית. אנו זוקים לכלים טובים יותר, ואולי אף דרך כדי לפרוץ את מחסומי יכולת השליטה הנוכחים.

הקרב האחד
לפני שהוא בידינו כל המידע החדש, יכולתנו

ציור 6

ציור 7

יכולת הלחימה הרציפה.

- קרב הפיקוד והשליטה (ראה ציור 7) – מתרחש החל מתקבלת פקודת התראה ומסתיים לאחר השלמת המשימה, הארגון מחדש והפקת הלחקים. תחומו הוא כל מרחב האחוריות של היחידה. כוחותיו הם מפקדים ומפקדות, מערכות תקשורת ו מידע. תוצאתו היא פיקוד ושליטה (זהו שונה מהותית מהגדולה מפקודה וייעוזן על-פי תורת צה"ל שלפיה מפקדה היא גוף המשרת את המפקד 4 בעוד שבראיית קרב הפיקוד והשליטה מפקדה היא אמל"ח).

הבחנה זו מאפשרת לנו ארגון שונה של שדה הקרב וניהול הלחימה. היא מטילה חלוקת אחירות שונה, היא מקשרת באופן ישיר בין מאץ לתוצאה. ההגדרה כקרב ולא כמערכת מטילה אחריות כוללת על מפקד הקרב להציג התוצאה הנדרשת מול היריב. לדוגמה – בתפיסת מערך המודיעין מתקבל לחשב כי המודיעין צריך למתן לנו את המודיעין הטוב ביותר שהוא

המעורבים בו הם כוחות העוסקים בייצור ובשימוש מטרות הבאים מקורות שונים ומרחבים שונים. תוצאתו היא יצירת יחסי כוחות טובים יותר עבורנו, שיבוש פעולות מערכות האויב ואף השמדתן.

■ קרב התמרון (ראה ציור 5) – הוא קרב המתרחש על בסיס שעון זמן ייחסי, הנובע מימי "ע" ו"שעות ש". מרחבו הם היעדים הקקרים שיש לתפוס או כוחות האויב שבהם יש לפגוע. הכוחות המשתתפים בו הם כוחות הנשענים על תנועה האש הופעלים בסמיכות, בתאום ובסיוע קרוב. תוצאתו היא תפיסת היעדים שנקבעו.

■ קרב התחזקה (ראה ציור 6) – מתרחש בזמןים מוקדמים את תנועת הכוחות או הפעלתם בכל אחד מהקרבות הנ"ל. הוא ממשיך לתהරש גם לאחר שהכוחות סיימו את לחימתם. הוא מתחולל בכל מרחב הנידות ובהתאם זמני. תוצאתו היא השגת העליונות בלחימה – מתקפה, נקיטת יוזמה, ריכוז ופייזר באמצעות הקרב, הצלחה.

אחד מארבעה משתנים אלה ויחד עם זאת קשורים במעטפת אחת:

■ קרב המודיעין (ראה ציור 2) – מתרחש לפני כל פעולה אחרת. הוא נערך בשטח נרחב הרבה יותר מכל מרחב פעולה אחר, כוחותיו מורכבים ומגוונים, ותוצאתו היא מידע והבנה.

■ קרב הנידות (ראה ציור 3) – מתקדים בדרך כלל את הפעלת הכוחות בלחימה. שטחו עוטף את מרחב הלחימה ואינו נכנס להוכו. לעומת זאת הוא מתחיל עמוק רב והוא כולל מרחב אוויר ויס. נכללים בו כוחות מנידים וכוחות מנידים, המכילים כמעט את כל הס"כ הפעיל, בין אם הם פעילים בו או רוחם קבוע או מצויים בו באופן זמני. תוצאתו היא השגת העליונות בלחימה – מתקפה, נקיטת יוזמה, ריכוז ופייזר באמצעות הכוחות הכלולות.

■ קרב האש (ראה ציור 4) – נערך בקרב מתקדים וקרב מתקדם בקרב התמרון. הוא מתרחש בעומק מערכי האויב ובליבתו גם יחד. הכוחות

ציור 8: מרכיבים בארגון שדה הקרב

גבולה הקדמי, ושאיינו תוקף אותו או מרכזו בעורף ואינו מסכן שירותות את/amצינו. בתנאי המדינה המעוּנִירָת, השמדת צבא מגן אינה חוסכת את הצורך בלחימה כנגד מערכות השלטון. כוח העמידה והtagוננות שלhn, בפני עצמן, נשען במידה לא מעטה על המדים הפיזיים של המרחב המעוּנִירָת, ועל מערכות הפעלה השונות העומדות לרשותם ויעילותם. מכאן, שוגם אם נשמיד צבא קוגניציונלי מגן, לא בהכרח נביא לידי כינעה את הצד השני, אלא אם נוכיח כי הוא יותר חסר הגנה וחושף לכוכנו, דבר שבתנאי ללחימה מעוּנִירָת הוכח במרבית המקרים כmutotel בספק. לכן, אם לצורך השגת מטרות המלחמה אנו זוקקים לה'וחחת היכלות" על השלטון המרכזי-המעוּנִיר – אין הכרה לעורף מערכה צבאית עיקרית כנגד צבא מגן, אך צריך לתרקן למקוםו, ולהשמידו רק אם אין חלופה אחרת או שנונצחה הזדמנות המשרתת את מטרותינו. עדיף להתמקד במטרות המשרתות ישירות את השגת מטרות סיום המלחמה, אם צבא האויב מפרק בכאן, יש לטפל רק בחילוק המפרק – צבא האויב הנו מכשול ואינו המטרה.

לחימה מול מדחב מעמידה

לחימה בקרבות הרחוב נשארת אותה לחימה המוכרת כ"לחימה בשטח בניו", אבל הסיום לה – סיווע קרבי וסיווע תומכי לחימה – מצרך שניויי – ארגון ותפקיד כדי להופיע בהרכב נרחב יותר, לפועל בזמן תגובה קצריים יותר, ולפגוע במטרות תוך יכולת בחירה ודיווק רבים יותר. שטח הלחימה של כל יחידה קען בהשוויה לשטח בו היא פועלת בלחימה בשטח הפתוח, בעוד המגע שמרכבות הלחימה גדרה פ"כ מהה. טוווחי המגע אינם בעליים על עשרות מטרים, אורך ח"י מטרות מתקצר לדקות ולשניות בודדות, יעילות מערכות

יכול להשיג. אבל, בראייה של קרב המודיעין, לא מספיק לדעת היטב וצריך ליצור עלינו מודיעינית על היריב. אם יהיה לנו המודיעין הטוב ביותר שאחנו יכולים להשיג אך לאיבר יהיה מודיעין טוב יותר הרוי שנפסיד בקרב המודיעין, על-אף "שעמנדו במשימה". ככלומר היתרון חשוב לא-phחות מהיכולות. מכאן שמאפקד קרב המודיעין אחראי להגדלת היתרון באותה מידת שהוא אחראי לידע שלנו. הוא צריך לתכנן באמצעות חסימות מידע, הטעיה, וכדומה כדי להשיג הגדרת היתרון. הוא אינו חייב להשקי את אוטם המETERS בכל מקום וזמן, הוא יכול לבצע בין "הגדרת היתרון" לבין "SHIPOR HIDUD" לפי' מידת היתרון המספקת המושג על ידו.

הדגש עובר מהשקיית מרבית המאמצים ויצירת יתרון כולל ב"יחסי-כוחות" כמותיים, להתמקדות בהשגת יתרון גדול יותר בקרבות רלוונטיים, לויסות ולדיירוג מאמצים בכל הרמות ובין הקרבות, עד כדי יותר לעתים על השגת יתרון בקרב שאינו תורם ממשמעותית למערכה הנוכחית, והעברת מאמצים ואמצעים לקרבות אחרים במסגרת המשימה הכלולית. האפישויות הטמוןות בחשיבה כזו משפיעות בעיקר על ארגון שדה הקרב, על דרגי המטה ועל התהליכי קבלת ההחלטות (ראה ציור 8). אין לה כמעט השפעה על הדרוג הטקטטי שמתהת לרמת הגדור. משמעויתויה הולכות וגוררות מרמת החטיבה ומעלה. ככל שעוצמת הלחימה נמוכה יותר – חשיבות הבדיקה בין הקרבות גדולה, והיכולת לבחור מה, היכן, כיצד וכמה להשקי מאמץ גדול יותר אתה בלחימה במתח אורייני, בו מתחפות מערכות רבות ומגוונות, הצורך ביכולת אבחנה, בחירה והכוונת אמצעים ומאמצים מגוונים בזמןROLONI, גדול בסדר גודל מזה המוכר לנו בלחימה בשדה הפתוח.

לחימה מול מדינה מעמידה

בחימה מול מדינה מעוּנִירָת אין טעם להתמקד בצבא האויב המצויב בחזית הלחימה ומגן על

מקבלי החלטות ולקהן הבינלאומי. אם השימוש
בנה עשה בחוכמה היא הופכת לאמל"ח, היא כל'
מרכז בקרבות המודיעין והפיקוד ושליטה.

סיכום

בשלוש הכתובות הוצגה התפתחות גיאוגרפית
וטכנולוגית המתרחשת כבר זמן רב יחסית ומשמעותית
על דרכם ניוהל מלחמה ולחימה בצרה המתהווה צריכה
bijouter. התאמת פתרונות למצבי המלחמה שילכו
להישנות בתהיליך של לימוד וחסיבה שיילכו
לפיתוח דרכי ואמצעים להתמודדות בתנאים
החדשים.

במהלך עשרים השנים האחרונות נערכו ברוחבי
העולם Unterstütות פעולות באיזוט מול מדינות מיעירות
ומורחים מיעירים בכל הרמות ובכל רמות העצימות.
בכל הפעולות אלה הציב עיקרי הלחכים על
חומר מוכנות וחסום התאמה של הארגון והתורה
של התקופים להלחמה בנתוני המדינה והמרחב
מעיר. הצלחתם היחסית (ולעתים המוחלטת) של
המתוגוננים מביאה לביסוס ולהגברת השימוש
במרחבים המעניינים כנראה הלחימה העתידי, כל
עוד אין לצבא הקונבנציונלי מענה הולם, אף
המאזינים נוטה לטובת הכוח "החלש" יותר. אפשר
ורציך לשנות את המגמה. פתרון נקודתי, בדמות
פיתוח אמצעי לחימה מותחים, אינו מספק, ואילו
אלתורים טקטיים טובים לפתרון מוקמי ולבעיה
נקודותית בלבד.

בסדרת המאמרים זו הוצעו גושאים רבים
המצביעים על יינוי פעולה ודרכי חשיבה אחרים.
הם אינם פתרונות, הם אינם בהכרח היחידים
האפשריים, הכוונה היא להראות כי אכן נמצאים
בתחלתה של דרך אחרת – והיא אינה דרך כלל
מושא. פתרחת דין רציני בסוגיה תביא למציאות
פתרונות בעתיד. הסיסמה המופיעה בספרות
הצאית "המנע מלחימה בעיר כל עוד אתה יכול"
עוברת מהעולם מכורח המציאות. השנות עליה
כהՃקה להסור מעש דוחקת את העיטה אל מתחת
לשיטיה ואינה פותרת אותה, היא מעלה את מהירות
הלימוד.

הערות:

1. המערכות שאליון מתייחסים הן במובן systems ולא במובן הצבאי campaign.
2. לפירוט החלוקת למערכות ראה כתבה בגליון 12 של "שירות" ובצייר 1 בכתבבה זו.
3. השימוש במושג 'קרב' אינו מקרי, להבדיל מהמושג מערכת BOS (Battle Operating Systems) המציין בשימושocab'a b'dogma (על-פי הדוקтриנה האמריקאית, בקשר פועלות מערכות של מודיעין, תמרון, סיוע אש, הגנת נ"מ, ניידות). שרידות, סיוע תומך לחימה ופיקוד ושליטה).
4. ראה "המילון למונחי צה"ל עמ' 372.
5. קרוב' משמעו במונחי מן של קבלת החלטות ומימונן ולאו דווקא במונחי טוחני מגע.

חשיבות קרובות האש וה坦מן ותגבר חטיבות
קרבות הניזונות והלוגיסטיקה. בכל מצב יש
חשיבות עליה לשילטה ביומה, ובהתבונת הזמן
ו למרחב פעולות – ואלו מותנים ביצירת עדיפות
בקרבנות המודיעין והפיקוד ושליטה החופפים
להיות הקרבות המרכזיים בכל מצב הלחימה.

ב. הלחימה מול מערכות העירוניות – והאוכולוסייה
במערכות העירוניות מתקיימים שני תחומים
מרכזיים: האחד חומרי – הארגון והתשתיות, והשני – האוכולוסייה הבאה לידי ביטוי בהנעה
(MOVEMENT). לארגון ולתשתיות השיבות מוגבלות
ולו רק מהטבה שאפשר בנסיבות יחסית ליצרו להם
תהליכי לאורך זמן, ולמעט מצבים קיצוניים,
פגעה בהם אינה מביאה לכל נזעה.
הגורם המרכזי בלחימה כנגד האוכולוסייה הוא
ההנעה – ההנעה של האוכולוסייה לשטף פולול,
להיות ניטרלית או להלחם כגדנו. האוכולוסייה
היא הבעיה העיקרי לאחר שהלחימה המלאה
הסתימה. ככל שמתארכת תקופה הלחימה, ובו
והולך משקלת היחסים של האוכולוסייה בקביעת
תוצאות הלחימה. אפשר להשפיע על האוכולוסייה
דרך מנעה המוקמים בכל הרמות – פוליטיים,
דתיים, כלכליים ורשי ארגונים, קהילות או
שכונות. האוכולוסייה היא גורם עיקרי ביצירת א-
סימטריה בלחימה, כי לצבא קונבנציונלי אין כל
להתמודד אותה.

בבחירה דרכי הפעולה יש להשיקע מאמץ ניכר
ולגורום לכך שבוסף של דבר האוכולוסייה המקומית
תחוש כבוד כלפיו וככלפיו יכולותיו להועיל ולהזקק,
גם אם אינה אוחdet אתו. השפעה זו צריכה להיות
ארוכת טווח, כי בסופו של דבר מטרת הלחימה
היא לסייע בשינוי מצב קיים ויצירת מצב חדש
שבו מגמות פעילות האוכולוסייה מהוות מרכז כובד
משמעותי ביותר.

ג. הלחימה מול מערכות החוק והסדר
המשטרת וארגונים שונים הפועלים ברחובות העיר
(כמו כנופיות רחוב, פשע מאורגן, משמר אזרחי,
כיבוי אש, כוחות חילוץ והצלה, חילוק מזון,
שירותים רפואיים וכדומה) הם מכהיר להשפיע
על האוכולוסייה. אלה הם הגופים שבשעת דחק
הם הקורבים ביותר לגופו ולנפשו של האורה. זה
גורם חשובותם בהשפעתו על הופש הפעולה
והnidiotot של כוחותינו ברחובות העיר, ועל המורל
וההנעה של האוכולוסייה לשוטף פולול או להתנדג,
יצאת לרוחב או להישאר בבית. המערכת זו
חשיבות רבה ממד בקרב המודיעין.

ד. הלחימה מול מערכות התקשות
התקשורת בכל צורתייה, היא מרכיב מכיר ביצירת
אויריה, בהעברת מידע ובהשפעה על מבעלי
החולות. אנו חייבים ליטול יוזמה, להציג היבט
את פעולותינו, עםדותינו וצוננותינו. יש מספר
כיווני פעולה לתקשות: התקשות המקומית
המכוונת כלפי האוכולוסייה המקומית והארגוני
הפועלים בשדה הקרב, וקיימת התקשות
הבינלאומית המכוונת אל הרמה הלאומית של

נשק מושגים פוחתת, "צריכת" מספר
הЛОחמים ללחימת שטח גדול בהרבה (בנייןBINONI
בנ' 7-8 קומות עשוי "לבולע" פלוגת ח"ר ולא
נדע כי בא אל קרבו, וכך לא יש אלפיים בכל
מרחב מעויר ממושג).

אל אלה נוספים כל המרכיבים העירוניים
הקיימים באוטו מוקד לחימה – אזורים, הריסות,
ממ"ד הגובה, הממד התת-קרקעי ומד העומק,
והרי לכט מרכיבות שאין ביכולת מ"פ, או אפילו
מ"ג להקיפה במולואה. במרקחה הטוב, המפקד
יכול לשולט בכווותיו ולקיים שהם טובים
מאך מכאן ועד ניוהל לחימה בעיילות ובוחכמה,
תוך ניצול כל מרכיב אפשרי להשגת המטרה תוך
חישון מקסימלי בחו"ד – הדרך ורזהה.
בנוסף לכך, לפחות במרחב מעויר יש תוצאות
ארוכות טווח, הבאות לידי ביטוי לאחר סיום
פעולות הלחימה עצמה, ולכן השליטה המלאה
שלנו בהפעלת כוחות או אמצעים איננה مستימית
בഫעלת האמצעי ותוצאתו היישירה, אלא בסיסום
"גל הניגוץ" שהוא יוצר – תופעה הקימית מעת
מאך בללחימה קונגניציונלית ומוציאיה כהופעה
מרכזית בללחימה מעוירית. תוצאות אלה מחייבות
מעודבות של רמות פיקוד בעלות ראייה מרחבית
רחבה יותר בקבלת החלטות וניהול הלחימה
של דרגים מביילים.

בעיר יש מעט מאד זמן לתיקון שגיאות, ומהיר
השגיאות אדריך. הדרך העיקרית לצמצום
פוטנציאלי השגיאות היא הפחתת היקף המשימות
תחוש כבוד כלפיו וככלפיו יכולותיו להועיל ולהזקק,
גם אם אינה אוחdet אתו. השפעה זו צריכה להיות
המקובל בלחימה הקונגניציונלית. לשם כך יש
צורך בארגון פנימי שונה של היחידה המבצעת
כדי לחת לה אוטונומיה למימוש משימתה. יש
להביא את רמות הפיקוד והשליטה קרוב' ככל
האפשר ליחידות שדרוש להן סיוע. דרכ' נוספת
היא לעשות שימוש נרחב בחולשות היריב, חילק
מתכנית הפעולה המבצעית שלנו כדי לנצלן
לטובתנו ולהגביר את קשייו ככל אפשר.

לחימה מול מערכות מעיריות

א. הלחימה מול המערכת הצבאית
אין טעם בהפעלת אמצעים הרסניים על עיר אלא
אם יש נוכנות לשלם ביווך בהמשן. הלחימה "אל
היעד" היא צורך מוגנה, אלה הם שתווי הרגעה,
שם האובי ממתין לנו, שם נפרשות המלכודות בעוד
מטרת הלחימה אל היעד היא להגיע למוקדי
ההכרעה. צריך לעשות כל מה אפשר כדי לCKER
ולצמצם שלב זה, ואם רק אפשר – יש לבלת ISR
לנקודות ההכרעה או לו המשפיע עליה ביזור.
בלחימה מול מערכות צבאיות יש יתרון ראשוני
למגן במרחב המעויר בתוכומי קרבות המודיעין,
ה坦מן, הפיקוד והשליטה. יתרונות התפקידים
בתחומי קרבות הניזונות, האש והלוגיסטיקה.

לפי מטרות הפעולה צריך לבחור היכן להשקי
את האמצעים ובאיזה דרך לבחור: ככל שרמת
לחימה נמוכה יותר בסולם העצימות, כן תפחת

הכלב בעתיד ושיילובו בשחיון

הכלב הוא ידידו הטוב של האדם' אומר פתגס עטמי, אבל הוא לא בלבד בסייעור זהה. ומה עם המחשב האישי ומकצת הדשא [האוטומטיות...] ואפילו סיד הבישול האוטומטי הבוחש בלבד את החבשיל. העתיד, רבתות', שיד לדובוטים, ליתר דיק לאנשיים ולצבאות שישכלו לנצל את רובוטים מתחכמים לחתולתם. הרובוט, הוא הכלב העתידי שמן הסתום לא ינבח אלא ידוע בשידור בינו למכועלו או למחשב ואפילו ידפים יונן מבצעים בעצמו...

אל"ם דידי בן יואש

רביה החוקרם העוסקים בבניה מלאכותית סבורים כי חיקוי סביר של מוח אדם באמצעות מחשב יהיה אפשרי בעוד פחת מרביע מאה. עד כמה ו何时 תיאור זה מהמציאות בכלל ומה השפעתו על שדה הקרב (היבשתי) בפרט ננסה לבדוק להלן.

גם מי שלא מתעניין במיוחד ברובוטיקה יודע בוודאי כי המכוניות בה הוא נושא יצירה, הרכבה וצבעה על-ידי רובוט מתחכם. רובוט "אמיז'" וימדי במיוחד "צעדי" ביוולי האחרון לולע הר הגעש שהתרפרק באיטליה ושידר משם תמונות מרהיבות. מערכת הרכבות התתניות המפוארת בפאריס (METRO) מופעלת כולה ע"י רובוטים (לא, האדם היושב בקרון הקדמי אינו רובוט... מצד שני לא הוא המפעיל את הרכבת) וכולנו ראיינו פעמים רבות בטלוויזיה את הרובוט המשטרתי העוסק מיד' יום בניתROL ופיקוח מטענים. עם זאת, לא כולם מכירים את התפתחותה המדמהה ביכולות של מערכות מומחה ורובוטיות, הנובעות בעיקר מהכפלתו המתמדת של כושר החישוב בעזות מעבדי מחשבים חדים. רק לפני שבועות-על חדש, מספר התבשכנו על השקמת מחשב-על חדש, אשר מסוגל לבצע 13 טריליאון (טריליון^{=10¹²}) פעולות בשניה⁽³⁾. מבחינה כושר החישוב הגלומי

הרובוט RUR במחזה הצ'כ'

Intelligence – בינה מלאכותית), מתאר סטיבן שפילברג נער שהוא למעשה רובוט דמוי אדם המופעל באמצעות בינה מלאכותית. נער – מחשב זה אינו פועל רק על-פי תכונות הראש אלא יודע לחוש, ללמידה מטעויתו ולפיקח להשתקף. במובן מסוים, הנער בסרטו הוא עוד יצור מפרי דמיונו הפורה של שפילברג, אך

"רוביוטיקה" (robotics) כהגדرتה במילון לונגייח צה"ל היא: "תחום הנדסי העוסק בתכנון, בבנייה ובשימוש של רובוטים... המחבר והפיתוח מבקש לשלב בינה מלאכותית עם רובוט מכני, העורך לחישה חזותית באמצעות מצלמת טלוויזיה"⁽⁴⁾. למעשה לא קיימת הגדרה מדויקת למונח זה. מוסכמה כללית בקרב המדענים העוסקים בפיתוח רובוטים היא כי כדי להיות "רוביוט" יש לעמוד בשני תנאים בסיסיים: ראשית, יכולת לבצע פעולה פיזית או מכנית הקשורה למידע זה. המילה רוביוטיקה בא מהמיליה הצ'כית robota שמשמעותה "עובד-עוזר". השימוש הרראשון במילה זו היה במחזה מדע בדיוני צ'כי בשנות ה-20' של המאה הקודמת⁽²⁾ לתיאור המצאה מדעית: רובוט העוזר במישימות שגרתיות. כזכור, שהצלחת הרובוט במשימות הביאה לניסיון להשתמש בו כנשק ללחם, אך כאן קם היגולם על ייצורו והשתלט על העולם. היום, שמנונים שניה מאוחר יותר, קיימים ובינם השואלים עצם עד כמה רוחקה תמונה דמיונית זו מהמציאות.

מחשב העל השיא סוף-סוף את הקוק
בسرטו האחרון AI (Artificial)

השני של הרכב הטקטי המישם את הלחחים שהופקו מהפעלת קודמו.

השימוש המבצעי הנורח ביותר הוא ברכב אבטחת המתקנים MDARS⁹ אשר מסיר לאורך גדרות המתקן במסלולים מוגדרים, בזוק נעילת שערים, שלמות הגדר ומאתר תנויות חדשות. כל הדיווחים (כולל תמונות מצולמות ובקורה החוץ שידור וידיאו) מועברים למרכז שליטה ובקרה (לעתים מרכז אחד המשותף למספר מתקנים), אשר מפעיל אמצעים מתאימים כאשר מתקבלת/Area את הדירה. אמצעים אלה כוללים בין היתר הקפתית כתית כוננות למקומות האירוע, הפעלת זרקורים ובי עצמה, הפעלת צפירות הרתעה ובמרקם קיצוניים הפעלת נשק אל-הרց למניעת כניסה. מרבית האמצעים ניתנים להפעלה מרוחק על-ידי חדר הבקרה כאשר MDARS מפרק את דרוש דמיון רב כדי להעניק את פועלותם. לא דרוש דמיון רב כדי להעניק את תרומתם של כלים מסווג זה למשימות הביטחון השוטף. עם השיפור הצפוי בקשר ניידותם, הם צפויים להשתלב גם עם הכוחות המתמרנים בתואר של מלחמה כוללת.

DARPA¹⁰ – סוכנות הפיתוח האמריקאית, מוביילה את תוכנית רכב קרבי רקעתי בלתי מאושית (UGCV) במסגרת תוכנית הפיתוח הכלולית (FCS)¹¹. על-פי תוכנית זו יתבסס הרכב על הטכנולוגיות שפותחו עד כה בתחום. בשלב הראשוני (שכבר הסתומים), הושלם תכנון הכליל על-פי הדרישה המבצעית של ה-FCS. בשלב השני, הנמצא בעיצומו, ומתוכנן להסתתיים בחודש דצמבר השנה, יושרו פערים טכנולוגיים שאוטרו – בעיקר בתחום העבירות, המיגון והמשקל. בשלב השלישי, המתוכנן להמשך עד סוף 2002, יוצר הדגם הראשון לצורך הערקה מבצעית ובשלב הרבעי והאחרון יוצר דגם סופי אשר יימסר לצבא האمريיקאי בסוף 2003. רק כדי לסביר את האוזן נציג כי DARPA 32 מיליון דולר במהלך השנים 2001-2003. ומה קורא במדיניות שימושה מוגבלים?

האדם יתכן את הרובוט ולא להיפך

יכולות התעשייה בארץ בתחום תכנון וייצור מל"טים ומול"טים ידועה והוכחה זה מכבר. ניצול יכולות אלה לקידום רקס'ם יבשתית מנוגה

שתוארה לעיל (באופן מופשט ושטחי למדי), על הקרב היבשתי?

הרובוטים של היבשה צוברים חזאה

ברטם עברו הקורא, לו חום שרין ותיק ומנוסה, לכתחנה הבאה בהפטירו: "שוב השיטויות האלה על פלוגות שרין דיגיטליות עצמאיות משלבות בחיליל ח"ר ממוחשבים עתידיים... אני מליל בחון היכן עומדת היבשה כוים ואולי (בזהירות) – לפזר לכונן האויר והים.

חילות האויר ברוחבי העולם מפעלים מזה שנים ובודות רובוטים מעופפים. רובוטים אלה מוכרים לנו יותר בשם – מל"ט¹² או מל"ט¹³. מל"ט ייודע לטוס מאות רוחות של קלילומטרים, לשחות זמן ממושך באיזור מסוים, תוך ביצוע סיירה של פעولات מורכבות ולחזר לביסיסו. חילות הים מפעלים כל שייט רבים בלתי מאושים, המפורסים שבהם הן הצוללות העניות, המגיעות לעומק רב לצורך ביצוע מגוון רחב של משימות.

גם כוחות יבשתיים מפעלים כלים בלתי מאושים ואצין כאן מספר דוגמאות אשר ילמדו אולי על כיווני ההתקפות האפשרים. במושרד ההגנה האמריקאי מרכזים המאמצים בתחום הרובוטיקה, החל מ-1989 תחת תוכנית הרובוטיקה המאוחדת¹⁴. התוכנית אשר יועדה להיפתחם הצעודה היא: "לספק לכוחות היבשה במאה ה-21 משפחת כלים בלתי מאושים בעלי עבירות גבוהה ורב-משימות, כדי ליצור פער איקוטי במגוון רחב של משימות מבצעיות", חולקה לאربעה תחומיים מרכזיים – רכב מנוגה מרוחק (V), רכב טקטי בלתי מאושה (TUV) (TUV), למודיעין, צפית ורכש מטרות לכוחות מתמרנים, רכב גילוי, הרכבה ותגובה במוגדרים. רובוט בעל "מוח קוף" יוכל ללמידה המשמעותית ואף יsharpו את יכולות ביצוע תחומייו ולמוהר מנגנון רחוב תפקדים עצמים שונים ולהבין וללמוד את תפקדים ואת השימוש בהם (לדוגמה: הרובוט יידע מהיביצה, למה היא משתמש וכי יש לתפוס אותה בעדינות). רובוט שיופעל על-ידי מחשב בעל כושר חישוב של מוח אנושי יוכל לדבר ולהבין דיבורו, "לחשוב" ולהיות "יצירתית", לחזות את תוכאות פעולותיו העתידיות, מוקדם לפני ביצוען, ולבצע כמעט כל משימה שתוטל עליו. השאלה המתבקשת היא: עד כמה ובאיזה אופן, אם בכלל, תשפיע ההתפתחות הטכנולוגית

רכב אבטחת המתקנים MDARS

(ולא ברמת העיבוד והניתוח) זהו כשור חישוב העולה על מוח של קוף. על אף ההערכה כי נפחו של מחשב זה הוא כשל אולם ספורט ענק אין להתעלם מההערכה כי רק לפני חמיש שנים סברו המומחים שchor חישוב כזה ישגשג לא לפני שנת 2010. ההערכות המעודכנות מדברות על השגת כשור החישוב המקביל למוח של כבר (100 מיליארד פעولات בשניה), ובמשך מיליאם, בשנת 2008, השגת כשור החישוב המקביל למוח הקוף (3 טריליאון פעولات בשניה) בשנת 2020 וכשור המקביל למוח אדם (100 טריליאון פעولات בשניה) בשנת 2030.¹⁴

התפתחותם הצפוי של הרובוטים תהיה מותאמת להתקפות המתחביבים. רובוט בעל "מוח עכבר" יוכל ללמידה משגיאותיו תוך כדי ביצוע עבודתו, לאמץ תוכנות שייעזרו לו במשימותיו ואף יsharpו את יכולות ביצוע המשימות. רובוט זה יהיה בעל יכולת לבצע באמינות גבוהה מוגון רחוב תפקדים מוגדרים. רובוט בעל "מוח קוף" יוכל להכיר עצמים שונים ולהבין וללמוד את תפקדים ואת השימוש בהם (לדוגמה: הרובוט יידע מהיביצה, מהו אוניברסיטת תל אביב, וכו').

רוכב שיטאות תכנון ורוכב נטrole (MDARS) לabweחת מתקנים, ורוכב נטrole (RONS) (RONS) (RONS). בכל אחד מארבעה התוכנים ייצור לאורך השנים דגמים מבצעיים וחלקים נמצאים היום בשימוש מבצעי. הדוגמאות הבולטות הן הטركטו רמנוגה מרחוק והמנוגן אשר שימוש לפינוי מכשולים ומוקשים בקורסבו, והדגם הראשון של הרכב הטקטי הבלתי מאושה SARGE¹⁵ אשר מס' 1997 לשימוש גודז חי"ר מדיויזיה 3 בפורט-בניינגן. לאחר הפעלה מבצעית שנמשכה כשנתים מיוצר כעת הדגם

הערות:
1. המילון למונחי צה"ל, התשנ"ח – 1998,
אג"ס-תוה"ד, ע"מ 577.

2. המחזה: Rossum's Universal Robots
Karel Capek
מאות.
3. המונה המקצועית המקובל ליכולת החישוב
הינו MIPS (Million of Instructions Per Second – Million Instructions Per Second) הממוקם במערכות הלאומיות ליוורמוור בארה"ב. מחיירו 110 מיליון דולר, משקלו 106 טון, בעל זיכרון של 6 טרה טיביט (10^{12}), היכול להכיל מספר פעמיים את תוכנם של כל הספרים המאוחסנים בכל הספריות בארה"ב. מחשב זה הוא הראשון היכול לבצע סימולציה מושלמת של פיזיקן ועיני.

4. כשור חישוב כזה יבוצע ע"י WHITE-ASCI בעוד חמיש שנים.

5. מל"ט מוטס ללא טיס (בלע"ז: UAV). אם הוא קטן מספיק כינוי מזל"ט – מוטס זעיר ללא טיס.

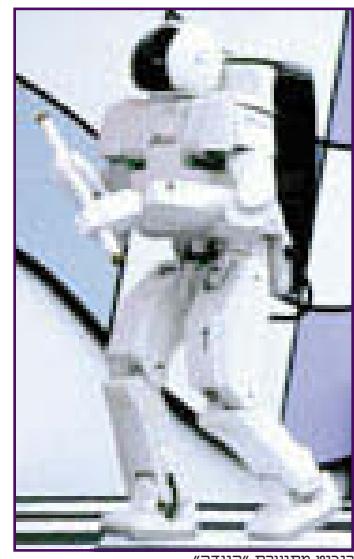
JRP - Joint Robotics Program

SARGE - Surveillance and Reconnaissance Ground Equipment

MDARS - Mobile Detection Assessment Response System

DARPA - The Defense Advanced Research Projects Agency

FCS - Future Combat System .10

רובוט מתוצרת "הונדה"

כלי מסוג זה, חד עם זאת, על אף שהטכנולוגיה תאפשר בעוד שנים לא רבות (10–15 שנים) יצירת יחידות אוטונומיות בעליות יכולות מבצעיות מרשימות – אנו רוחקים עדין שנות דור מההשלב בו ישב מפקד היחידה (מחשב...?) וישלח את יחידתו האוטונומית לכبوש את השטח השולט. לשנגייע לש забז זה יהיה מעוניין לחזור אל RUR, הרובוט הצ'כי מהחזה של שנות העשרים במאה הקדומה, ולהתעמק במחשבותיו כאשר יצא לקרב מקום אدونיו...

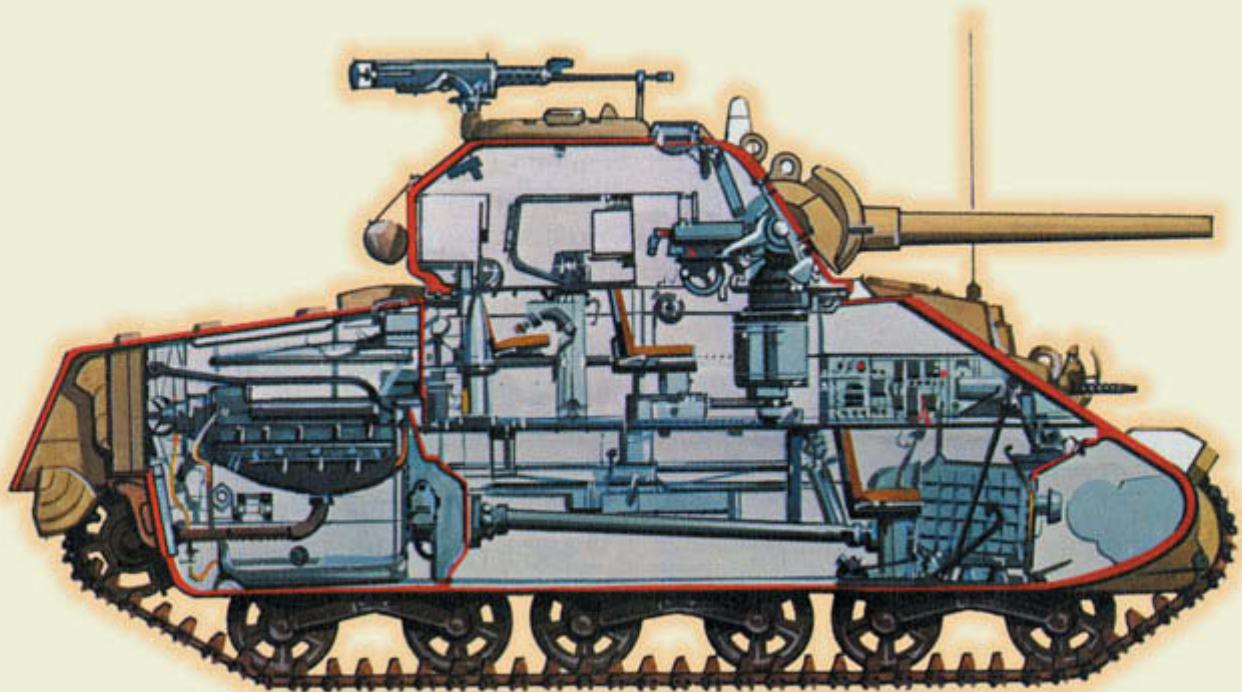
מרחוק וرك"ם בלתי מאושך נראה טבעי למדי. המוגבלות התקציביות מצד אחד, זמינות נמוכה של טכנולוגיות רגישות בתחום זה מצד שני, מחייבות את מדיניות המוגדרים במשאים להתמקד בצריכים מוצעים יבשתיים הנוטנים מענה לפתח כלים ורוביוטיים (כבר עתיד הקרווב) כלים יבשתיים מנוחגים מרחוק אשר יבצעו משימות מוגדרות (בדרכו – כל המשימות בעלי הסיכון הגבוה ביותר). מבלי להפחית מחשבות שלב זה הרי שהשלב המעוניין יותר הוא שילוב כלים אוטונומיים, אם בכלל, בקרב היבשה.

הריבת העוסקים בנושאים סבוריים, כי על אף התפתחות הטכנולוגיות המהירה והיכולה לתכנן וליציר רק"ם אוטונומי בעל יכולות מבצעיות מרישיות (למשל – קבלת משימה, ניוט עצמאי, איסוף מודיעין נדרש, ביצוע המשימה וחזרה לנוקודה מוגדרת) הרי שהפעלה המבצעית של רק"ם או יחידות אוטונומיות. מרבית המוחמים חזים כי ההתקפות ההפוליה הצפוייה (קרובה מشنדמה), תהיה שילוב כלים אוטונומיים ביחדות מאיישות (לדוגמה – אחד מהכלים במלחקה יהיה כי בלאי מאושש שיבצע "חיקוי מפקד", או אחד מ"חיליל" הכיתה יהיה "חיליל" אוטונומי, אשר ישא את המטען הכבד ויעקב אחריו חיליל הכיתה). דומה כי השינוי שבערו זרועות האויר והם כתוצאה משילוב כלים בלתי מאושים, בטל בששים מול המהפהכה הצפוייה בזורע היבשה לקרה שילוב

דוחפור A8C, נס מגנן ניוהג מרחוק מתוצרת חברת אומניטק

50 שנה מאז הייצור המוני ביותר של טנקים

חותך של טנק 'שרמן' M4A1. אפשר להבחין במנוע בחלק האחורי של התובה ובתייבת ההיילוקים בחזיתה. גל ההווען המקשר בין המנוע לתיבת ההיילוקים עוזר לאוזן התובה מתחת צדrait.

הענק האמריקאי מתחילה לגלות סימני התעוררות למלחמה בטרור בעקבות הפיגוע הקשה אודו באגדלי החאוויים בניו-יורק ובפנטגון. 50 שנה קודם לכן, בעקבות התקפת הפצח היפנית על צי ארה"ב בפרול-הרבbor שבאי הוואי, בדצמבר 1941, נעורר הענק האמריקאי, במהירות ובnochישות חרשות תקדים, להשתלב עם בעלות הברית במלחמת העולם ה-2 נגד הריך השלישי, כשהוא מגייס את כל המשאבים הלאומיים ומכוון את התעשייה, בין השאר, לייצור המוני של טנקים שלא היה כמוהו עד רגע זה. בשיאו פلت קו הייצור טנק חדש בכל 11 דקות!

רס"ן (מייל') מיכאל מס

כל הלחימה המשורריינית מצוידים במקליעים בלבד. רק "ס"ז ובו טנקים קלים, לא התאים לחולטיין לדרישות התובעניות של שדה הקרב המודרני בתחילת מלחמה"ה-2, כפי שאפשר היה להבחין במהלך מלחמת הבק (BLITZKRIEG) של הצבא הגרמני בכיבוש פולין.

בפרק מלחמת העולם ה-2 בשלבי שנות 1939-1945 לא הייתה בארה"ב תשתיית תעשייתית לייצור רק"ם כבד או טנקים ואף לא דוקטורינה להפעלתם של כוחות ניידים ומשוריינים. יתרה מזאת, בזמן פלישת הצבא הגרמני לצרפת ולאחר כיבוש

הרקע לפיתוח וייצור טנק 'שרמן' M4

פיתוח טנקים בארצות הברית של אמריקה, לאחר מלחמת העולם ה-1, היה כמעט כתוצרת משילטת המוחלטת של קצינים מאסcoleות חיל הרוגלים בצבא האמריקאי. רק 35 טנקים יוצרו באלה"ב בין השנים 1929-1935, לעומת 3000 טנקים שיוצרו בבריה"מ בשנת אחת. מרבית תחילתו של ניוד הצבא לשם הפיקתו לגיוס ממכננים והקמתה של זרוע הפרשים ואשר לא הייתה נטול קשיים ובעיות, אין יכול של א

כ-50,000 טנקים מסוג 'שרמן' יוצרו באלה"ב במספר מפעלים במהלך מלחמת העולם ה-2, לאחר התארגנותם במנ羞 שיא ותוך מתן פרוונות לביעיות באספקת רכיבים עיקריים, חומרי גלם וbijouter של טכנולוגיה וכיוזו. גם כל טיס ושייט יוצרו שם בזימוניות בקצב מהיר. הייתה זו שעתם היפה של האמריקאים שידעו לגיס אומה שלמה למטרה נעללה והם עשו זאת בגודל. מבט על העירוכת לייצור הטנקים והיצור המוני שאין לו אוח ורע עד היום, לעורר התפעלות ואפיילו הערכה.

טנק 'שרמן' מסוג M4A1 בנסיעה דרך מנהרה של קירוזה אלפי נורוות המארחות באור התת-אדום (המקרהן חום רב) ובכך מתקצר משך ייבוש הצבע מ- 24 שעות ל- 4 דקות!

לא יהיה אפשר לעبور לייצור המוני (MASS PRODUCTION) של הטנק בגלל היקולות המוגבלות של בתיה היציקה באורה"ב לייצור ביציקת פלה גופים כל כך גדולים ומורכבים. עקב לכך, תוכננה תובה שה坦בששה על לוחות שריון מעורגים המורותכים יחד, וכך התאפשר לצרף עוד מפעלים למעגל הייצור של טנקים. טנק זה כונה ע"י הצבא האמריקאי M4 'שרמן' (ע"ש הגנרל האמריקאי המפורנסם).

יצוא וטעיה [PRODUCTION AND ERROR]

'יצור' סיידרתי מואץ של הטנקים החדשניים מסוג 'שרמן' החל בחודשים בלבד לאחר מתפקיד האויר המפתחעה של היפנים על האיז האמריקאי שעגן בנמל פרל-הרבור בבווקר יומ א' 7 בדצמבר 1941. הייצור העצום שהותנה במספר מפעלים, הזרים טנקים גמורים בקצב הולך וגובר אשר בשיאו עמד על 1000! טנקים בחודש, או טנק חדש בכל 11 דקות במשמרת העיקרית. גם הטנקים מסוג M4 בעלי התובה המורתקת וגם אלה מהסוג M4A1 בעלי התובה היוצאה, היו מצוידים במנווע מקורר אוויר מסוג ריטט/
קונטיננטל R-975 אשר היה למעשה מנווע של מטוס-הפצצה. הייצור הגובר של מטוטים באוטה עת מנע את המשך ההפסקה של מנוועים וככבים מדגם R-975 לייצור טנקים. עקב לכך נאלצו המהנדסים להתקין בטנקים מסוג M4A2 בעלי תובה מורתקת, 2 מנוועי דיזל מדגם GMC 6-7Z.

טנק 'שרמן' אלא הופעלו על-ידי צבא אורה"ב בלילה, והוא בידי הצבא האמריקאי רק 18 טנקים (!) שהוערכו ככשירים לקרב. היו אלה טנקים מסוג M2 במשקל 19 טון ובועל תותח בקוטר 37 מ"מ. גם משופר מסוג M2A1 תוכנן לייצור סיידרתי בשנת 1940, אולם אלה הפכו למיצנונים לאחר שנודע על הפעלת טנק פנץ', הנושאים לתותח בקוטר 75 מ"מ, על-ידי הצבא הגרמני. מගבלות ייצור של מסבי צרייה בקוטר גדול, הגבילו את המפתחים האמריקאים אשר חפזו בהתקנתו של תותח ראוי בקוטר 75 מ"מ, ואילצו את התקנתו בתותח הטנק בעודו שבצריך, הקטן יחסית, והותקן תותח בקוטר 37 מ"מ בלבד. תותח התותח הכבב והותקן בצדיה של התובה והיה בעל יכולת צידוד מוגבלת מאוד. הטנק החדש בעל המבנה המלולי, נבנה מלוחות פלדה מעורגים אשר חוברו יחדיו במסמרות, ואילו הצריח היה עשוי יציקת פלדה. 6258 טנקים מסוג זה, סימונים M3, יוצרו באורה"ב בין אוגוסט 1941 לדצמבר 1942 מהסוגים גנרטלי, או גנרט גראנט. טנק גראנט מסוג M3 נשלחו לשימוש הצבא הבריטי והשתתפו לראשונה בחימה ממשותית במאי 1942 בקרב על גזאלה במדבר המערבי שבצפפון אפריקה, כשהם זוכים למחמות רבות מצוות הטנקים הבריטיים אשר לראשונה זכו לטנק בעל עוצמת אש ואמינות בכיצועים אל הטנקים האמריקאית ווד. בחודש אוקטובר 1941 החלו בתותח הניסויים של צבא אורה"ב באברדין אשר במדינת מרילנד, בחינות וניסויים בטנק מדגם חדש המתבסס על תובה וצריח יצוקים ותותח בקוטר 75 מ"מ שהותקן הפעם בצריח. כבר בשלב זה, העירק צבא אורה"ב כי

קו ייצור (הרכבה) המוני של טנק שרמן

שלבים ראשונים של קו ההרכבה

תיבות של טנקי 'שרמן' מוגמים ערוכות ב-2 קומות,
ממתינות לכיסתה ל勇敢 ההרכבה המהירה

לייצור טנקים בכמות של 45,000 בשנת 1942 ו-55,000 ב-1943, כמוות אשר לא יוצרו בסופו של דבר, אולם היו אתגר לתעשייה האמריקאית.

ההתאחדות לייצור סידורי

יצרני הטנקים החדשניים התבפסו בשיטות הייצור על יצמי המכניות ובמקרים מסויימים על צדני הקטרים. מכלולי הטנק יוצרו למפעלים שונים ברוחאי אה"ב והובילו למפעלי ההרכבה באמצעות רשת הרכבות המתקדמת. היציקות של הצריחים ובתי התמסורת הגיעו מבתי יציקה בלבד שייגנו ופיתסבורג, ומוצרי גומי הגיעו מיצרני הצמיגים באוהיו. יותר מ-49,000 טנקים מסוג 'שרמן' מכל הסוגים יוצרו בארה"ב במהלך מלחמת העולם ה-2, כמוות שהייתה גדולה מכל התוצרות של גרמניה הנאצית ובריטניה בכל תקופת המלחמה. (מתוך כמות כוללת זו, 15,153 הוחכרו לבריטים, 1993 לרוסים, ו-656 לצרפתים). למרות הייצור הסדרתי בשיטות קיימות היצור והניסיוני להחדרת אוטומציה בייצור הרכיבים והמכלולים, נדרשה עדין עבודה קשה ביותר מעובדי הייצור וההרכבה. צביעת הטנקים פנים וחוץ נעשתה בו-זמנית (בתוך התובה

M4A2, M4A4 ו-4 טנקים מכל סוג), לאורכו מסלול ניסוי בן 4000 מיל (מעל 6000 ק"מ), סיימו ארבעת הטנקים מסוג M4A4 את המסלול בעוד טנק בודד מתוך תריסר האחרים מסיים עימם. דגמים רבים ומשוונים, כולל טנקים ייעודיים כמו טנק הנדסה, תותחים מתנייעים, נושאי גיוסות וטנקים להבירות נבנו עד לסוף המלחמה.

אלא סופקו בשיטת "החכ" והשאל" לרוסים ובריטים. (טנקים מסווג זה היו בשירות הצבא הבריטי בארץ ישראל עד עזיבתו ערב הכרזת המדינה, וחילם נפל לידי ההגנה כಗורודאות וכ포טנציאלי להשתמשה). טנק 'שרמן' מוגם נושא אדריכלי, הפך לדגם הסטנדרטי של הצבא האמריקאי והוא מצוי במגוון נזין פרוד מוגם לעומת הדגמים האחרים. מצוקת האספקה של מנועים לקו הייצור של 'שרמן', הביאה את חברות 'קריזלר' לתכנונו של מוקור הנעה המתבסס על 5 מנועי משאיות בני 6 בוכנות כל אחד, המחברים יחד על גל ארכובה משותף. פתרון זה הועדף על ידי המהנדסים מול חלופה של ייצור מנוע חדש ייעודי לטנק 'שרמן', שהיא עשויה להתמשך שנים. לשם התקנת חמישת המנועים בתא המנוע החחש, הוארכה תותבת הטנק והוא נשא את הכינוי M4A4. (מרבית טנקי 'שרמן' נשא את הכינוי M50 שהיו מצוידים בתותח הישראליים מסוג 75 מ"מ, התבססו על התותבות צרפתי בקוטר 75 מ"מ, מרבית טנקי 'שרמן' המודרניזט מוגם M4A4). מרבית טנקי 'שרמן' מוגם הוחכרו לצבא הבריטי. בניסויי M4A4 השוואתי שנערך בין טנקי 'שרמן' מוגם M4A3,

ה坦ק החחשואן

שנה וחצי לפני אה"ב נגירה למלה"ע ה-2, הוחלט על תכנית ההתחמושת המתירה למחלקה המלחמתית להתחילה בייצור בכמויות גדולות של כל ציוד הלחימה, כולל טנקים. התכנית התעצמה בעקבות דברי הנשיא האמריקאי רוזולט אשר הינה להכפיל את הייצור אשר עמד אז על 1000 טנקיםBINONIIM ו-400 טנקים קלילים בחודש (מספרים אלה אינם נתפסים גם היום ובעיר) מול כמותי היצור של המעצמות הגודלות. מפעל קריזלר הגיע לכך שאי בתחילת שנות ה-30' של 5 טנקים ביום). דרישת ייצור כה תעכנית מסתכמה בכ- 33,000 טנקים בשנה, ובתקציב של כמיליארד דולר! הנשיא רוזולט אף הגדיל את דרישתו, לאחר הצטרכות האמריקאים למערכה, השוואתי שנערך בין טנקי 'שרמן' מוגם M4A3,

מהארט מקוויי ההרכבה

גם הוא לחסוך בכוח אדם הדרוש לבניית התובה מלאחות.

אחרית דבר

يُיצור تנק 'שרמן' הסטנדרטיים במפעל קרייזלר שבטרויט בבודש יוני 1945 כאשר 375 טרנרים אחרים יוצרים צאו מכווי הייצור. בהמשך ייצור המפעל טנקים מסוג פרשינג, ולאחר מכן את סדרות הטנקים מסוג פטון. טנק 'שרמן' הגיעו לצה"ל במהלך מלחמת העצמאות מעודפי אירופה והיו את גרעין חיל השריון בשנות ה-50' לאחר שעברו הסבות שונות והם נטו חלק חשוב במערכות השונות עד ונולל מלחתה יה"כ. אוסף טנקים 'שרמן' הנරחב באתר השריון בלטראון, יחד עם דוגמאות נדירות של טנקים מסוג M3 לי גורנט, ממחישים את מגוון הדגמים העצום שיוצר לפני כ-60 שנה ואת מספר השימושים הנרחב אשר נעשה בפלטפורמת נשך מיוחדת זו. טנק 'שרמן', נמצא עדין בשימוש במספר מדינות מועט ובכלל זה צבא צ'ילה. טנק 'שרמן' המוצב על מגדל המים באתר "יד לשריון" בלטראון, מהווה ציון דרך ללוחמי השריון גם היום.

מקורות:

SHERMAN , War Data, No.6 By Simon Dunstan
www.kithobbyist.com/AFVInteriors/m4fac/m4fac1.html

בצבע לבן, ומחוץ לתובה, בצבע זית). משך ייבוש הצבע שהיה בתחילת 24 שעות קוצר באופן דרמטי ל-4 דקות עליידי העברת הטנק בניסעה דרך מנהרת המצוידת באלי מנורות אינפרא אדומות. מאות טנקים גדשו את מגרשי המפעלים בהמתנים להסעה ברכבות אל נמלי הים או בסיסי האימונים.

"הקושי" שביצוע הפלדה

קשה, המותנה בתהליך הייצור במפעל הפלדה. לוחות השריון האמריקאי במלחה"ע ה-2 היו מהסוג "הורק" בעלי קoshi של 250 ב"ג'יל (יחידה למידית קושי), בעוד רוב המדיניות האחרות העדיפו ייצור טנקים מלאחות פלדה קשה. מתקדים לקידוח פלדה באותה תקופה, היו בעלי יכולת קידוח שריון עד לדרגת קושי של 375 ברינל. לשם השוואה, הרוסים השתמשו בפלדת שריון בעלת קoshi של 400 עד 450 ברינל (מלבד הטנקים הצבאיים מסוג KV שהיו בדרגת קושי של 2,500, כמו האמריקאים). אין ספק שהגדלת הקושי של פלדת השריון על הייצור והשיפוע גם על עולות. פלדות בדרגת קושי של עד 350 ברינל אפשר לעצב בעיבוד שבבי (MACHINABLE) השיטה האמריקאית המתבססת על לוחות שריון "דק" יחסית, הקללה באופן משמעותי על הייצור, תוך מתן פיזוי ליכולת הספיגה של לוח השריון על ידי הגדלת העובי, על אף תוספת המשקל, בהנחה שהמנועים החזקים יספקו את התוספת, ובכך שהיצור יהיה קל ומהיר. המעבר לתובות יצוקות نوع

בתוקפה בה יוצרו טנקים 'שרמן', נעשה שימוש בשתי שיטות לייצור גוף הפלדה, הנבדלות ביןיהן בתהליכי ובתוכאה. שיטה אחת היא שימוש בלווחות מעורגולים של פלדת שריון (שאפשר היה לקבל בעוביים שונים) ולרתוך מהם את הצורה הרצiosa, שיטה שנייה היא יציקה צורתית של פלדת שריון. בלווחות פלדה המעורגולים אפשר להגדיל את הקושי בתהליך של חיסום השכבה החיצונית של הפלדה (ובכך להקטן לה עמידה טוביה יותר נגד חידירה של קליעים חורי שריון). הייצור האמריקאי התבസס, לרוב, על לוחות פלדה בקושי טבעי (לא תוספת קושי), בעוד שהגורנים החבսתו תחילתה על לוחות שריון מחוסמים ועבו בהדרגה לוחות שריון בעלי קושי טבעי ועובי גדול יותר. דרך אחרת לבחון את לוחות השריון אשר יוצרו עברו תעשיית הטנקים, הינה, האבחנה בין שריון רך לשריון

ליקט וערך: תא"ל (מיל') יצחק רבין

ביקור שר התשתיות, מר אביגדור ליברמן

השר אביגדור ליברמן מקבל הסבר מפי אלוף (מיל') דודים אר, ייר' הנמזהה

שר נסף שהגיע לביקור באתר הוא אביגדור ליברמן, שר התשתיות הלאומיות. השר הגיע ב-12 בספטמבר. לאחר טקס הנחת הזר, סир, השר באתר, שמע, אף הוא, הסבר על מזיאון הלוחם היהודי מפי האדריכל זלמן עינב וסיים בשיחה קלה בחדר הדיוונים של העמותה. השר התרשם מהעבודה שנעשתה ונעשה ביד לשינוי. את הביקור חתם בקבלת הסבר על מכ"ם הציורים הממוקם באתר.

שר התיירות, אלוף (מיל') רחבעם (גנדי) זאבי

השר רחבעם זאבי (במרכז) ומשמאלו יהוּס גאון, ביןיהם אלוף (מיל') שלמה שמאז דבר הנמזהה

שר התיירות, האלוף (מיל') רחבעם (גנדי) זאבי הגיע לביקור ב'יד לשינוי' ב-11 בספטמבר. יחד עימן, הביא השר את הזמור המפורנס יורם גאון, שהוא חבר מועצת העיר ירושלים, שנילואה אליו לסיור. השר קיים ביקור מלא באתר, הニア זר למרגלות כותל החשומות, שמע הסבר מפי האדריכל זלמן עינב על מזיאון הלוחם היהודי שעתיד לkom באתר (ראה כתבה בגליון זה) ועל הפרויקטים המתוכננים עם המכון הבינלאומי לחקר הציורים הנודדים.

מר שמוֹאַל הולנְדֶר זוֹוָס בספר האורחים בלטרון

מר שמוֹאַל הולנְדֶר בוחן מקרוב הטבעת סימן נאצִי על טנק ההורקן (ראה גליון מס' 11)

נצח שידות המדינה

נצח שירות המדינה מר שמואל הולנדר קיים נזיר ראשון ומكيف באתר 'יד לשינוי' ביום 9 בספטמבר.

הגברת גיל סיל, נשיאת JNF אנגליה בלוווי תא"ל (מייל') מנשה ענבר (מיימן) ואל"ס (מייל') חיים נעדיי (משמאליה)

הנהלה אידאוא יד לבנים

הנהלה הארץית של איגון יד לבנים' בראשות זאב בר, הי"ר, ערכה סייר באטר' יד לשריון' ב-28 ביוני. האורחים עברו בכל נתיב ההנצחה והזיכרון ושמעו הסבירים על כל הפעולות באטר'.

חלק מחברי הנהלת יד לבנים' ליד כותל השמות

ביקור הגברת גיל סיל, נשיאת JNF אנגליה

גם ב ביקורה השלישי באתר של נשיאת קק"ל (JNF) באנגליה נמצאו נקודות חדשות באתר בהם בקרה הנשיא הפעם, כולל פגישה עם יוסי רגב, שהיה מ"פ ומפקד הטנק הראשון שצלח את העלת סואץ במלחמת יוה"כ (ראה כתבה בגילון "שריון" מס' 11), וכיום מכון כשריר ישראל בצייל.

שופטי בית המשפט המחויז של ח"א-יפו

ನשייא בית המשפט המחויז של ת"א-יפו, השופט אורן גורן ו��תו כ-15 משופטי בית המשפט המחויז של מחוז ת"א-יפו ובנות זוגם, הגיעו ב-14 בספטמבר לסיור מפורט ומהצאה יד לשריון. בסיום הביקור שמעו השופטים הסבר על המתרחש בשטחים מפי קצין השריון הראשי, תא"ל אביגדור קלין.

נסיא בית המשפט המחויז של ת"א-יפו, השופט אורן גורן בהנחת זו ליד כותל השמות

מפקד השריון של ארה"ב

מפקד השריון של צבא ארה"ב, הגנרל (2 כוכבים) בורוול בקסטר ב' בל השלישי ביקר ב'יד לשריון' ב-3 לילו' כאורח הקשנ'ר הקודם תא"ל אודי שני. בנוסף על הסיוור המקיים בנושא הנצחה והזכרון הוא שמע הסביר על המרכז לחקר נדיות הциפורים מפי ד"ר יוסי לשם.

מפקד השריון של צבא ארה"ב, הגנרל ב'

ביקור אג"ס סייב"ט של משרד הביטחון

אלוף (מיל') יוסי בן חנן - ר' האג' לשינוי ביטחוני (סייב"ט) במשרד הביטחון - יום ביקר של אנשי משרד באת'ר 'יד לשריון' באוגוסט האחרון. במסגרת הביקור שמעו אנשי סייב"ט את הסיפור המרתתק על קרבות לטנון במהלך הלחמה העצמאית מפי אלוף (מיל') שלמה שמייר, שהיה אז מפקד חטיבת 7. דומה שהמדריך שנילווה ב ביקור היה על תקן מבקור השומע גם מינוי בן חנן פרטים חדשים על האתגר וההיסטוריה של השריון.

אנשי סייב"ט בביקורם ב'יד לשריון'

פרידה מסוקניק

סגן מפקד צבא הודו

בתאריך ה-5 לאוגוסט ביקר ב'יד לשריון אורחו של רם"ט מז"י הגנרל ויגי אוביורי סגן מפקד צבא היבשה של הודו. הגנרל (שלושה כוכבים) סייר באתר, שמע סקירות על מז"י ומערכות אמונות שלא וקינה באורות צהריים.

מפקד מז"י הוציא אלוף משה עברי-סוקניק (מימין) והנכון אלוף יפתח רון-טל

ערב פרדה מרשים מן האלו' משא עברי-סוקnick, שסיים את תפקידו כמפקד צורע היבשה, התקיים ב'יד לשריון' ביום 19 ביולי האחרון. אלוף עברי-סוקnick יצא לאחרונה לאורה"ב, לכחן כנספה הצבאי שם. המפקד הנכנס, אלוף יפתח רון-טל, סיפר על החברות רבת השנים ביןיהם ואלו' עברי-סוקnick סCKER את שירותו עד כה. ברכה מצולמת בוידיאו נשלחה גם מראש הממשלה לשעבר אהוד ברק, שהוא באורה"ב באותו ערב. משה עברי-סוקnick היה מ"פ בגדר שעליו פיקד אהוד ברק במהלך מלחמת יוה"כ. הופעה גם להקת הווי מז"י, ששוויה בין השאר את השיר "וואו" מדיינו השריון" שחובר לאיירוץ זה. העמותה מוחלת לאלו' משה עברי-סוקnick הצלחה בתפקידו החדש.

אלוף (מיל') חיים ארץ, יו"ר העמותה, מעניק לו מזכרתמן העמותה

תקם החלפת קשוני

ערוב רשות לחברי עמותת השריון

ר' אמ'ן האלוף עמוס מלכא

שתי הרצאות עמדו במרכזה של ערב רעות מעוניין שהתקיים בטלרון ב-25 ביולי האחרון. ר' אמ'ן האלוף עמוס מלכא, החייג העויכת מצב מדינית/צבאית אשר תרמה רבות להבנת המצב המורכב שבאזורנו, ונשיא אוניברסיטת בן-גוריון שנגב באבר-שבע, פרופ' אבישי ברורמן, שהציג את משנתו הכלכלית/חברתית והדגיש את המעשים הדורשים כדי להימנע ממצב כלכלי-חברתי בלתי אפשרי.

תא"ל אודי שני (מימין) והקשנ"ר הנכנס תא"ל אביגדור קלין

במעמד מפקד החזירע, האלוף יפתח רוזן-טל, קצינים ומפקדים בחיל בעבר ובהווה, התקיים ב'יד לשריון' טקס רשמי של החלפת קצין השריון הראשי (הקשנ"ר) ביום 26 לילו. הקשנ"ר היוצא תא"ל אודי שני (שינוטר) התמנה למפקד עוצבת "הפלדה". הקשנ"ר הנכנס הוא תא"ל אביגדור קלין. קדם לטקס מפגש חברי עם קציני שריון בסדיר ובמילואים. העמotta מתחלה לאודי הצלחה בתפקיד הקשה שאליו נכנס והצלחה לאביגדור בתפקיד האתגרי הניצב בפנוי.

دم שירלי וסוד לסל פורטר

פרופ' אבישי ברורמן נשיא אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

המשורר נתן יונתן

המשורר נתן יונתן מלאוה בבנו במנכ"ל העמותה תא"ל (מיל') מנשה ענבר ובחברי העמותה תא"ל (מיל') עמוס כץ ותא"ל (מיל') יוסי טוב תמייר סייר ב'יד לשריון המשורר הנודע נתן יונתן, אביו של ליאור ז"ל שנפל במלחמת יום הכיפורים. המשורר התרשם עמוקות, כפי שניתן היה לקראו בדף אותו מילא בספר האורחים של העמותה.

הגב' שירלי פורטר ובנליה לסל

ביקור שור השיקום הקרואטי

שר השיקום הקרואטי מר איביצ'ה פצ'יק (Ivica Tancic) האחראי על שיקום ותיקי מלחתה ביקר בלטרון ביום 12 ביוני. ליווה והדריך אותו תא"ל (מיל') מרדכי ציפורו.

בני בן-שם (משמאל) ונחום הופמן

שר השיקום הקרואטי (משמאל)

ນציגי בנק לאומי לישראל

נציגי בנק לאומי לישראל בני בן-שם (מנהל מוחב הסיטי) וסגן מנהל בל"ל) ונחום הופמן (מנהל סניף הבורסה) ביקרו לאחררונה ב'יד לשرين'. ליווה אותם ב ביקורת תא"ל (מיל') מנשה עבר מנכ"ל העמותה.

ביקור סול פלדברג

מר סול פלדברג, ידיד העמותה ביקר ביד לשرين' ביום 31 ביולי.

חלק מן הצועדים בפרק עצבות השריון

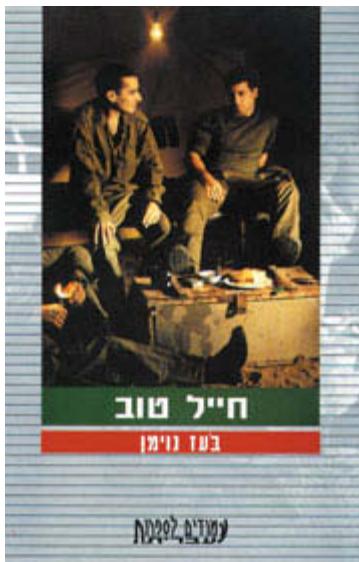
צעדת בנק הפועלים

קובוצה של עובדים בנק הפועלים קיימה ביום 24 ביוני צעדה באזורי לטרון שהסתימעה בביקור באתר הנצחה, בפרק העוצבות ובמוזיאון הטנקים וב"עוזב יחידה" של ה挫ודים באותה. באותו ליוו אתם המדריכים המסורים.

פונתחים מדף

סקירה ספרות צבאית

דבורי בורגר

חייל טוב / בעז נוימן
ז'ב'מ 2001 (סדרת עמודים בספרות)
197 ע'

"על הקיר של ביתן חיל השריון כתובת. 'האדם שבנק נצח?' רוצה להתנדב לשוריון? פנתה אליו חילית משועמתה. יא' ידעת שמתנדבים לשוריון.' אתה צודק, אבל מי שמתנדב נשלח לאחת היחידות הצפוניות של החיל ברמת הגולן. אולי שמעת על 7 או 188?.... ידוע מה אומרם על השוריון? ... זה החיל הכיבי. כשמסתערם במלחמה אז כל החירנוקים מתזים וככל השוריינרים נסעים בטנק. אולי יהיה לך מזל ותיהה בגדרו הראשון שיקבל את המרכבה סימן 3. הטנק הכיבי בעולם...." (עמ' 22-21).

כך מתחילה מסלול השירות הצבאי של בעז, המוכר כל כך מוכר לשוריינרים: טירונות, מקצועות, צמ"פ, קמ"ט ופעילות מבצעית לבנון ובשתחים בין השנים 1991-1989.

מווטיב "חיל הטוב" מופיע הרבה בספה. בעז הוא חיל טוב כמעט. עם זאת בעז גם עשה שימושים ציוניים במושג החיל הטוב וגורם לקוראים לחשב על מושגים כמו ימיומיים סביב שאלות אתיκה ומוסכמות חברתיות בצה"ל ובחברה הישראלית בכלל.

הכתיבה של בעז מותיחסת בהצמדות אמונה ביותר לסגנון חייהם ודיבורם של החילאים. הוא אינו בוחן בשימושו שפה בוטים, המהווים את הציגון הצבאי של החילאים בשיטה.

כשרונו של הכותב מתבבא בכך שהוא מטיב לתאר מכך אחד מסלול של חיל מוטיבציה גבוהה בחיל השריון עם כל ההתמודדות החברתית, הפיקודית והמבצעית, אך נקודת המוצא של הכתיבה, ואולי אף מניע הכתיבה, היא הקבלה לאוטוביוגרפיה שלו על השכלה: התניתמותו מאבו בגול לדות, המשברים החברתיים בנוורותיו, ציפיותיו האישיות מעצמו על רקע אהבה נכזבת וביקורתו הקשה על אורח החיים, אשר מנהלת משפחתו.

כלכלה ביטחון : התיאוריה הכלכלית והמרקם הישראלי / יעקב ליפשיץ *
משרד הביטחון – ההוצאה לאור 2000
541'

"ישראל אין "הזרנות שנייה" במלחמות, אך גם אין לה אפשרות להשיג "יצחון סופי" שיפטור את הסכסוך יחד ולתמיד. מסקנות אלה הכתיבו לتورת הביטחון של ישראל תפיסת סיכון, ולמדיניות הביטחון – אסטרטגיה הננתית" (מהמבוא, עמ' 5).

כל המעניין בספר זה ولو לצורך התרששות ראשונית ילמד כי כמעט כל משפט הוא בבחינות "משפט מפתח" או תיאוריה השובה, אשר ניתן לפתח סבב מודלים, אספקטים ופיתוח ריעוני ולמידה מתוך "ישום זה או אחר של מדיניות או תפיסה כלכלית, לאומיות וביטחונית".

למרות שהספר הוא כתלי מחקרי, הרי שמדוברות הקורה, ובעיקר הקורה הישראלי, אינה יכולה שלא לחזור לנגד עניה את המראות האקטואליים, מה שمبיא את הקורה להבין את המושגים הכלכליים במועד ההתרחשויות, ומהדד את חשיבות היישום של התיאוריה המתאימה למקרים ולזמן.

מדינת ישראל מנהלת כלכלת ביטחון מושם שמנזר עליה להחיות על חרבה. היא צריכה להביא בשיקול תכנון הכלכלת שלא את הוצאות הביטחון מול הצמיחה הכלכלית, היציבות הכלכלית ומאזן התשלומים.

בתוך כך עולה דיון מעניין במיוחד סביב נושאים שעשוים להיות בבחינת "שחיתות פרה קדומה" בחברה הישראלית. במסגרת מכלול השיקולים של "יצור" ביטחון לאומי דן החוקר בסוגיות כוגן: לאו דווקא גiros העומד אלא באמצעות מגנון השוק בלבד, הסבת תעשיות ביטחוניות לאזרחות ועוד כהנה ריעונות, המשתלבים היבט עם כלכלת השוק העולמית עיידן הגלובליזציה.

בספר טבלאות רבות המלמדות על התפתחות ורכש אמצעי לחימה במדינות שונות, משקל הוצאות הביטחון בשנים מסוימות. כמו"כ עיקומות גיאו-חברה מול גיאו-צבא שכיר ועד.

ספר אקדמי מובהק אך כל בעל עניין בנושא ימצא דרך להתמודד עם התיאוריות והמצאים. כולל בביבליוגרפיה ואיינדקס.

* יעקב ליפשיץ היה בעבר מנכ"ל משרד האוצר ובשנים האחרונות יו"ר מועצת המנהלים של התעשייה הצבאית לישראל (תעש).

מרכז המידע בלטרון
עומד לשירותכם
טלפון: 08-9255268
fax: 08-9255186
דואר אלקטרוני:
latrun@interpage.co.il

אָחִי הַצְעִיר יְהוּדָה

מיללים: אהוד מנור, לחן: יהנן זראי

אָחִי הַצְעִיר יְהוּדָה,
הֲאֵם אַתָּה שׁוֹמֵעַ?
הֲאֵם אַתָּה יוֹדֵעַ?
הַשְׁמֶשׁ עוֹד עַוְלָה כֵּל בָּקָר וְאוֹרָה לְבָנָן
וְלֹעֲטָה עֲרָבָה רֹוח מִפְזְּרוֹת אֶת עַלְיָהָן.

הַגָּשָׂם הַרְאָשׁוֹן יָרַד לִפְנֵי יוּמִים
בְּעַרְבָּה יוֹם שְׁלִישִׁי
וְשׁוֹבָא פָּשָׂר לְרֹאָות שְׁמִים
בְּשִׁלְוֹלִית עַל הַכְּבִישׁ הַרְאָשִׁי.

אָחִי הַצְעִיר יְהוּדָה,
הֲאֵם אַתָּה שׁוֹמֵעַ?
הֲאֵם אַתָּה יוֹדֵעַ?

בְּגֹן הַיְלָדִים שְׁלָךְ לְוַמְדִים כָּבֵר שִׁיר חֲדֵשָׁ,
וּבְתִיכְוֹן הַתְּלִמְדִים שׁוֹבָא מִתְּאָמְנִים עַל הַמֶּגֶרֶשׁ.

רֻחּוֹת עֲרָבִית מִלְלֹות עַל הַמְּרֻפֶּסֶת
אֶת כֵּל שִׁירֵי הַסְּטוֹ,
וְאֶמְאָה מִצְפָּה בְּסַטָּר,
שָׁאוֹלִי עַד יָגַע מִכְתָּבָה.

אָחִי הַצְעִיר יְהוּדָה,
הֲאֵם אַתָּה שׁוֹמֵעַ?
הֲאֵם אַתָּה יוֹדֵעַ?

כָּל חֲבֹרִיךְ הַטוֹּבִים נוֹשָׁאים דְּמוֹתָךְ עַמָּם,
בְּכָל הַעֲנָקִים עַל קַנִּי הַגְּבוּל אַתָּה נִמְצָא אַתָּם.
אָחִי הַטוֹּב, אַנְיַ זָכֵר אֶת שְׁתִי עִינֵּיךְ
וְהַן פּוֹתְרוֹת חִידָה,
וּבְנֵי הַקְּטָה יִפְהָה בְּמוֹהָה,
בְּשִׁמְךָ לוֹ אֶקְרָא יְהוּדָה...

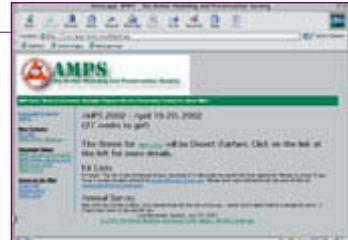
אתרי שרין באינטרנט

ליקטה דברי ברגע

www.amps-armor.org

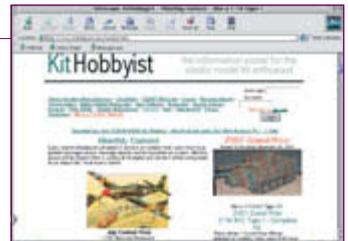
אתר חברת מודלים ושימורים AMPS (Modeling and Preservation Society), הרואה עצמה ארגון חשוב בעולם בוגי הדגמים, פורשת באתר שלה את מגוון פעילותיה: כתוב העת הדו-חודשי, סמינרים, ערכות דגמים חדשות ועוד.

בין הדברים המעניינים מאמור לדוגמה מכתב-העת שഫרסם הארגון וכן פריטים אודוט דגמים שונים של רק"ם, באמצעות מנוע חיפוש פנימי והפניה אל כתובת מסחרית. שפה: אנגלית.

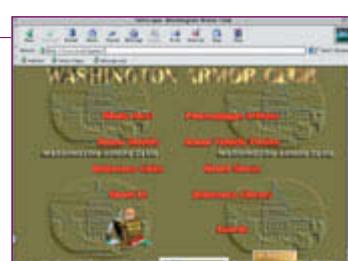
www.kithobbyist.com

למעשה מנוע חיפוש לאנשים העוסקים בבניית דגמים מפלסטייק. האתר שופנה לאתריםROLONETIIM ביחסו, רואה עצמו כנותן חסות בינלאומיות לכל המעניינים לאתר מידע מכל סוג שהוא הקשור בתחביב בניית המודלים (כינוי-kit hobbyist) ואף מציע את הנכנים אליו להוסיפה את כתובותם אשם יש בה כדי לתת תמייה לקהליה העולמית העוסקת ומתעניינת בנושא. מומלץ ביתר. שפה: אנגלית.

www.cs.net/panzer

אתר "מועדון השרין של ושיינגן". שם יומני ביוטו לאתר השיקן לקבוצת בני דגמים המתגוררת בשוויינגן וסביבותיה. כולל מקורות-מידע ורב לבני דגמים, כגון רשימת ספרים חשובים, כתבי עית, תמונות כלים משוריינים לפני סוגים ולפי מדינות, קישורם לאתרים מעוניינים בנושא ועוד. למורות עיצבו הצעקי מושחו יש באתר מידע חוויתי. רב, היכול לסייע לאוכלוסייה בניי הדגמים. שפה: אנגלית.

שריון בכותרות

חדשנות השריון בעיתונות חוץ. ליקט: אל"ם (מיל') יעקב צור

הנגמ"שים בהחלט באופנה

צבאות רבים משליכים מאמצים ומשאבים לא מבוטלים כלל לפתח ולהציג בוגריהם חדים למגוון של משימות קרביות, גם בלחימה בעוצמה נמוכה וגם במלחמות בעוצמה גבוהה. הטנקים הקיימים קרים בהפעלה, פעמים וברות הם בדרן נשק "כבד מידי" והשינו האסטרטגי שלהם מסווג. בחורנו להביא רק מספר דוגמאות לנוגמ"שים חדים, כולל מתחזק מוסף מיוחד של העיתון Jane's מחודש Mai 2001, שהוקדש כולו לנוגמ"שים.

CV 90120

חברת הולנדית השוודית פיתחה נוגמ"ש זה, החמוש בתותח 120 מ"מ, לייזר. דגם ראשון הושלם בשנת 1998. הוא מבוסס על הסדרה האחורונה של נוגמ"ש CV 90 שזהם ע"י שוודיה, נורווגיה, פינלנד ושווץ. הצריח החמוש בתותח 120 מ"מ כתן מדדים עם שרוול רטמי, מפנה גזים בלם לען. הוא יורה את כל התהומותות התקינות של תותח 120 מ"מ חלק-קדח של המערב. יש לו מערכת לקרט אש ממוחשבת עם כוונת פנורמית של ח'ב Saab Tech וטרוניקס. Vetronics לפקד, תותחן וטען יש כוונות יומם לילה עם מט"ל מובנה. תכונות עיקריות: צוות: 7 חיילים, משקל ערוץ בקרב 27.7–26 טון, הספק סגוליל 24 כ"ס לטון, מהירות מרבית 70 קמ"ש.

הנגמ"ש CV 90120

הנגמ"ש Alvis Warrior 2000

Warrior 2000

חברת Alvis Vehicles פיתחה את רק"ם הלחימה Warrior 2000 הדגם הראשון הושם ב-1998. גרסה זו, הנראית בצילום, היא פיתוח נוספת של המקור שפותח לצבא הבריטי שהציג ב-789 נוגמ"שים (במספר צורות). כוונות רכשה 254 מסוגים, ברובם ציריך לשני אנשים ותותח 25 מ"מ מסוג אם-252, מקלע מ"מ ומשגר בכל צד של הציריך לטיל נט "טאו" לטוח 3750 מ'.

גוף הנוגמ"ש עשוי לוחות אלומיניום מרוטטים בתוספת מגנון פסיבי ובתוספת תוכנת חמקנות. הדגם האחרון כולל ציריך חדש של חברת Delco Defense עם תותח מיוצב דו-ציריך מסוב 30 מ"מ בשמשטר 2 של ח'ב' בואנג, בק"ש סיירתי עם סיכוי גבוה לפגיעה בצדדים ואחורן. לתותחן כוונות יומם/לילה של דימוט תרמי ולפקד אופטיקת יום עם צג שטוח ל特派וגת הדימוט התרמי ממצלמה המותקנת על החימוש העיקרי. הציג הSTD כולל: מערכת וידאו להעברת תמונה, ציפוי פנימי לספיגת رسיסים, מיזוג אויר, הגנת אב"ך וכיבוי אש אוטומטי. תכונות עיקריות: צוות: 10 חיילים, משקל ערוץ בקרב 31.5 טון, הספק סגוליל 20.6 כ"ס לטון, מהירות מרבית 75 קמ"ש.

BTR-90

ברוסיה פותח הנוגמ"ש BTR-90, 8x8 בראשית שנות ה-90'. הנוגמ"ש BTR-90 הוא בבסיסו הארוכה של הנוגמ"ש BTR-80 עם נפח פנימי מוגדל ומגנן שרין משופר יוכל לשאת מגוון גדול יותר של מערכות נשק. הוא מכונה גם GAZ-5923. בדגמים הראשוניים הותקן ציריך של BMP-2. לאחרונה נראה במוחה'ת עם ציריך הנושא תותח 100 מ"מ, תותח 30 מ"מ ומקלע מ"מ 7.62 לטוח AT-5 ומכ"ם משגר רימונים חיצוני 30 מ"מ. על גג הצריח משגר לטיל הנ"ט המונחה 4 ק"מ. הציג הSTD כולל גהה כוח לכל 4 הגלגלים הקדמיים, ראיית לילה, הגנת אב"ך. הנוגמ"ש אמצעי לחולון ומוגן בשני סילוניים באחוורי התובה. תכונות עיקריות: צוות: 10 חיילים, משקל ערוץ בקרב 20.9 טון, הספק סגוליל 24.4 כ"ס לטון, מהירות מרבית 100 קמ"ש.

הנגמ"ש BTR-90

חדשנות

המודרנית

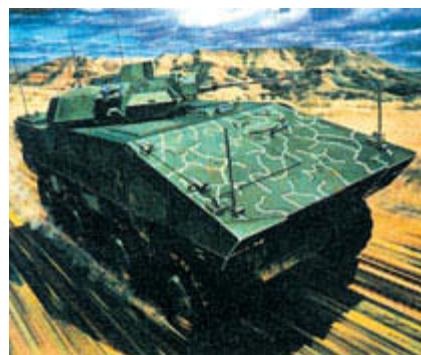

락"ם הנדסי EPG לימי תפיסת האטן, על בסיס רק"ם חילוץ ARV חברת GIAT תשלים אבטיפוס ראשון של רק"ם הנדסי המכונה EPG בשנת 2002 והוא אמור להיות מיוצג בתערוכת ירושטורי 2002. החברה מפתחת רק"ם זה ביוזמה עצמאית. כדי לצמצם עלויות פיתוח וייצור, מפותחת רק"ם זה על בסיס רק"ם חילוץ לקלוק מסוג ARV שגם הוא פותח ביוזמה עצמאית. איחוד האמירות במספר הזרים אמור לקבל 46 טנקים חילוץ וצבא צרפת הזמין 15 וצפי שיזמין עד 15. לrok"ם הנדסי תהיה רועה הידראולית על ציר בקדמת התובה מיימן. מכללים שונים מאפשרים להתקין על הרק"ם, כגון: מקדח, יחידה לניקוז נזול, אנקל לפיתחה, פטיש או ורמלה. הרק"ם יכול גם כף דחפור אופטימלית לפועלות פינוי. 2 יחידות נനנת אשר ברק"ם החילוץ ישארו גם כאן. מספר מערכות נשך נמצאות בעין. תובת הרק"ם תוכנה חדשה ומודרנית אשר מוקש בפני פגיעה של מיקוש המבוסס על מטען וسس (SFF) ורסמי מסוג-TRMP. שיעילותו והכוחה בפינוי בבלבן. בעוד שהייחוד העיקרי של רק"ם זה הוא פינוי מכשולים והכנת עמדותiri, אפשר להתקין בו גם מערכת של GIAT לפינוי מוקשים. מערכת זו מורכבת מיחידת הפינוי של פירסון, מערכת להפעלת מיקוש מגנני של GIAT ומערכת סימון פירצה של פירסון. היצוד הSTDNTDRRI כולל: גלאי אב"ח, כיבוי אש אוטומטי בתא הציגות, אופציה לדובר על מערכת ניווט ותקשורת, העברת מהויר של מידע, מערכת קבלת החלטות וдиוח, מגון ריאקטיבי ויכולת הפעלה מרוחקת.

המקור: JDW, 5 בספטמבר 2001 עמ' 14

חברת GIAT הצרפתית יחד עם חברת רנו נבחרו לפתח וליצור נגמ"ש אופני 8X8 המותאם לדרישות צבא צרפת. התוכנית היא לייצר 700 AMX-10P כל רק"ם ככל להחליף את הנגמ"שים. מתוך זה יהיו 10P מזוקם שעכשו בשימוש. הדגם 550 דגם לוחמים ו-150 דגם פיקוד. הדגם אמור להשתתים בשנת 2002 וראשוני הנגמ"שים מיוצר מתוכנים לסוף 2004. הנגמ"ש יציג בקורס האחרונה של צריה מופעל נוכח לחיל בודד עם תותח 25 מ"מ ומקביל 7.62 מ"מ וכוונת יום לילה תרמית. היצוד הSTDNTDRRI כולל: מגון פסיבי, מיזוג אוור, מערכת מרכזית לויסות לחץ בzmיגים ומערכת ניהול קרבות.

תכונות עיקריות: צוות: 11 חיילים, משקל גוף 26 טון, הספק סגול 21.3 כ"ס לטון, מהירות מרבית 70 קמ"ש.

הנגמ"ש VBCI

הנגמ"ש MRAV

תאגיד ARTEC נוסד בשנת 1999 לפיתוח רק"ם אופני 8X8 המותאם לדרישות צבאות בריטניה וגרמניה. בבריטניה הוא מכונה MRAV ובסרביה GTK. התאגיד כולל את קראוס-מפאדי-ווגן ווינטאל לתוכנית בולנד וטרוק בהולנד. בברורא האחרון הצטורף צבא הולנד לתוכנית בולנד להיות בעלת הפטונצייאלי האירופי הגדול ביותר לrok"ם. לפי התוכנית הקיימת יבנו 12 אבות-טיפוס, הראשון היה אמור להיות מושלם באוגוסט 2001, והשאר עד يول'י 2003 מוכנים לניסוי פיתוח. הייצור הראשוני יכילול 600 יחידות, 200 לכל מדינה. יהיו 3 קווים הרכבה כשל מדינה מספקת לאחרות את הרכבים שתמיד. הספקה ראשונה ממועדית לשנת 2006.

הrok"ם יכילול גוף משוריין עם תא נהג וחטיבת כוח ומודולים "יעודיים מהיר" התקנה, כמו: נשא גיסות, פיקוד, אמבולנס, מרגמה, אחזה וחילוץ. בריטניה לדוגמה תחמש את דגם הלוחמים במקלע 12.7 מ"מ. היצוד הSTDNTDRRI כולל: הגנת אב"ח, מגון ברמה גבוהה, מערכת מרכזית לויסות לחץ בzmיגים, ראיית לילה פסיבית, הוה כוח, מערכת מניעת נעלית במלים, בקרת אקלים ומערכת מבנית לאיתור תקלות.

תכונות עיקריות: צוות: 10 חיילים, משקל גוף לקרב 33 טון, הספק סגול 21.5 כ"ס לטון, מהירות מרבית 103 קמ"ש.

"שריון" – ביטאון עמותת הרסן, לטרון, ד.ג. שמשון 99762, טל': 08-9255268, פקס: 08-9255186, אתר אינטרנט: www.arcm-latrun.org.il